

مشروح مذاکرات مجلس شورای اسلامی

دوره دوم - اجلاس سوم

۱۳۶۵ - ۱۳۶۶

صورت مشروح مذاکرات جلسه علنی روز چهارشنبه هشتم مردادماه ۱۳۶۵

فهرست مندرجات:

- ۱ - اعلام رسمیت جلسه و تلاوت آیاتی از کلام الله مجید.
- ۲ - بیانات قبل از دستور آقای کامیار و خانم بهروزی.
- ۳ - تذکرات نمایندگان مجلس به مسئولان اجرایی کشور به وسیله آقای رئیس.
- ۴ - تصویب اصلاح تبصره ۴ قانون نحوه وصول مالیات مشاغل مصوب ۱۳۶۴ و الحاق یک تبصره به عنوان تبصره ۵ به آن.
- ۵ - ادامه رسیدگی به طرح تشدید مجازات محترمان و گرانفروشان.
- ۶ - اعلام وصول سؤال آقای ارسلان صفائی از وزیر برنامه و بودجه.
- ۷ - پایان جلسه و تاریخ تشکیل جلسه آینده و دستور آن.

جلسه ساعت هشت به ریاست آقای هاشمی رفسنجانی تشکیل شد

۱ - اعلام رسمیت جلسه و تلاوت آیاتی از کلام الله مجید

رئیس - بسم الله الرحمن الرحیم، با حضور ۱۸۲ نفر جلسه رسمی است. دستور جلسه را اعلام کنید.

منشی - بسم الله الرحمن الرحیم، دستور جلسه سیصد و هشتم روز چهارشنبه ۱۳۶۵/۵/۸ هجری شمسی مطابق با بیست و دوم ذی قعدة ۱۴۰۶ هجری قمری.

۱ - دنباله رسیدگی به گزارش کمیسیون امور قضائی و حقوقی در خصوص طرح تشدید مجازات محترمان و گرانفروشان یک فوریت این طرح در جلسه ۶۵/۴/۸ به تصویب رسیده است.

۲ - لایحه اصلاح تبصره ۴ قانون نحوه وصول مالیات مشاغل مصوب ۱۳۶۴ و الحاق یک تبصره به عنوان تبصره ۵ به قانون مزبور (اعاده شده از شورای محترم نگهبان).

۳ - گزارش کمیسیون امور قضائی و حقوقی در خصوص لایحه نحوه رسیدگی به تخلفات و مجازات فروشندگان لباسهایی که استفاده از آنها در ملاء عام خلاف شرع است و یا عفت عمومی را جریحه دار میکند. یک فوریت این طرح در جلسه ۶۵/۳/۱۱ به تصویب رسیده است.

۴ - گزارش کمیسیون کار و اسواراداری و استخدامی در خصوص لایحه تغییر وضعیت استخدامی کارگران معادن ذغال سنگ مشمول قانون کار و آئیننامه استخدامی شرکت ملی فولاد و انتقال حق بیمه آنان. یک فوریت این طرح در جلسه ۶۵/۴/۱۷ به تصویب رسیده است.

رئیس - تلاوت کلام الله مجید را شروع بفرمائید.

المهم صل علی محمد و آل محمد

اعوذ بالله من الشیطان الرجیم - بسم الله الرحمن الرحیم

یا بنی آدم قد انزلنا علیکم لباساً یواری سواتکم و ریشاً و لباس التقوی ذلک خیر ذلک من ایات الله لعلهم یدکرون. یا بنی آدم لایفتنکم الشیطان کما اخرج ابویکم من الجنة ینزع عنهما لباسهما لیریهما سواتهما انه یریکم هو و قبیلته من حیث لاترونهم انا جعلنا الشیاطین اولیاء للذین لایؤمنون. و اذا فعلوا فاحشة قالوا وجدنا علیها ابائنا والله اسرنا بها قل ان الله لایاسر بالفحشاء اتقولون علی الله ما لاتعلمون. قل امر ربی بالقسط و اقموا و جوهکم عند کل مسجد و ادعوه مخلصین له الدین کما یداکم تمودون.

(صدق الله العلی العظیم - حضار صلوات فرستادند)

«آزایه ۲ الی آیه ۲۸ سورة الاعراف»

۲ - بیانات قبل از دستور آقای کامیار و خانم بهروزی

منشی - آقای کامیار نماینده ارومیه.

کامیار - اعوذ بالله من الشیطان الرجیم. بسم الله الرحمن الرحیم، و به نستعین. الحمد لله رب العالمین، قاتلوهم حتی لاتکون فتنة و یکون الدین کله لله.

با سلام به پیشگاه مقدس امام زمان عجل و نایب برحقش امام خمینی و با آرزوی علو درجات شهدای انقلاب مخصوصاً شهدای اخیر شهرستان سنج و واره و به امید پیروزی نهایی رزمندگان و لشکریان اسلام عزیز در مقابل کفار جهانی. پیروزی های بی دریغ کفرستیزان لشکر توحید نقشه های مصوب و ارائه شده

نگذارند که جوسازی های مغرضانه این گروه و آن گروه در آنها تأثیر کند. به نظر عدم اعلام نظر وزراء و نمایندگان و کسانی که دارای مسؤولیت های بالای اجرایی هستند جهت هرچه بیشتر سالم بودن و آزاد بودن انتخابات کمک بیشتر خواهد کرد و مانع از تفرقه افکنی و اختلاف اندازی احتمالی خواهد شد.

۲- امید است حجاج ایرانی که اسامی نیز بالاترین آمار را بر خود اختصاص داده اند با توجه به مسؤولیت خطیر و مهم خود در قبال جمهوری اسلامی بتوانند نقش یک الگوی مسلمان و مبارز و متعهد را داشته و توجه سایر مسلمانان دیگر بلاد را جلب نمایند.

۳- مسئولین باید کمبود قاطعیت برخورد را که از خصلت های ویژ شهید بهشتی رحمه الله علیه بود، جبران کنند و در مقابل مسائل مختلف جامعه از قبیل گرانی و احتکار و قاچاق مواد مخدر ویدجایی و رشوه خواری و باندبازی و کارشکنی و اختلاس و غیره با شدت برخورد کنند و روند صعودی این مسائل را با قاطعیت جلوگیری نمایند.

۴- با توجه به بسیج نیرو که از ملزومات پیروزی نهایی است خواهشمندم از شخصیت های بزرگ و سروران گرامی و نمایندگان که دارای پایگاه وسیع اجتماعی می باشند در این مورد یار و مدد کار بسیج مستضعفین باشند تا بحضور چشمگیر نیرو در کنار رزمندگان اسلام در جبهه های حق علیه باطل این سال بنام سال پیروزی در تاریخ اسلام ثبت گردد. اما آخرین تذکر بنده:

ای عزیزان رزنده و ای نشسته گان بر بال ملائک و ای که امام است بر بازو اتان بوسه زد و با تواضع دوران حیات جهادتان را به دیده حسرت یاد نمود و ای آنانکه حیرت دنیا را برانگیختید و از جان و تن گذشتید و روح را ملکوتی و جان را شایسته بهشت ساختید و ای مجاهدان فی سبیل الله وای فاتحان جبهه فاو وای بازس گیرندگان تهران وای استوار قامتان حاج عمران ملت، با نگاه مشتاق خود و با دست های دست به دعا ویا قلبی آکنده از مهر و محبت و با تمام ایثار و تلاش و با تحمل تمام نارسائیها کمبودها و مشکلات که ارمغان این جنگ تحمیلی است بی صبرانه منتظر شنیدن خبر پیروزی نهائی شماست.

بجنگید و علی وار بجنگید و یایاد کلام امام که فرمود شما پیروزید بجنگید. بجنگید که با پیروزی خود قلب پیاسر عظیم الشان اسلام را و علی وحسن وحسین و فاطمه را خوشحال کردید و دستهای رنج کشیده و پینه بسته ملت مستضعف ما و اشکهای جاری آن رابه کنار کربلا برسانید که این مردم فقط به امید زیارت کربلای حسین زنده اند و بدان امید که بتوانند انتقام خون بناحق ریخته حسین و حسینیان را از یزید و یزیدیان بگیرند و بر مظلومیت چندین ساله اسلام در تاریخ خاتمه دهند و پرچم افتخار انگیر ویا مجد و عظمت اسلام واقعی را در کشورهای دنیا به اهتزاز دریاورند و شاهد صحنه های ننگی از طرف سردمداران ملتهای مسلمان چون شام حسن ها در مقابل اسرائیل غاصب نباشند.

رئیس - ۳ دقیقه و قششان از خانم بهروزی . خانم بهروزی بفرمائید .
سریم بهروزی - سلام علیکم ورحمة الله . بسم الله الرحمن الرحیم ، با سلام به رهبر کبیر انقلاب و درود به روان پاک شهدا بالاخص شهدای عزیز کارگران ارک و سلام و درود به کفرستیزان جبهه های نبرد حق علیه باطل و باعرض پوزش از خانواده های معظم و ایثارگر شهدای اخیر جای بسی تعجب است و تأسف هنگامی که باید عاملین جنایت و کشتار وحشیانه آمریکای جنایتکار و مزدور صهیونیستی اش که هم وطنان عزیز و همیشه در صحنه ما را به خاک و خون می کشند محکوم گردند و به فرموده حضرت امام جنگ و مصالح کشور باید در رأس امور باشد نماینده ای بی توجه به اصل بیست و ششم قانون اساسی دفعاً جامعه اسلامی فرهنگیان که متشکل از جمعی از معلمان ، دبیران ، مدیران ، سرپوش و کادر اداری آموزش و پرورش و هم چنین دست اندر کاران امور فرهنگی است و مظلومانه و به ناحق مورد «تهاجم انجمن اسلامی معلمان قرار گرفته است از تربیون مجلس مورد حمله قرار دهد و از طرف وی که نه عضوی از انجمن اسلامی معلمان است و نه حداقل از نمایندگان تهران است که طبعاً آگاه به مسائل و مجامع مردم تهران نمی باشد با عناوین مجعول و مشکوک و مجهول آن را مورد حمله قرار دهد. زهی تأسف که جناب آقای رضوی چنین بی محابا آن هم از تربیون مقدس مجلس که محل حقگوئی و پایگاهی است که باید شالوده حکومت عدل الهی در راستای حکومت عدل علی (ع) ریخته شود مطالبی غیرواقع بگوید. من به عنوان یکی از کسانی که افتخار عضو مؤسسه این جامعه محترم را دارد به جناب آقای رضوی و کسانی که اخیراً در اثر بیانات ایشان دچار شک و ابهام شدند عرض می کنم

به صدام صهیونیست از طرف سرسپردگان و مستکبرین با استقامت رزمندگان ما در فاو و با بازس گیری تهران به هم ریخته و مکرراً این سرسپرده جانی را متلاطم ساخته و دیوانه وار به راه همیشگی و ناسیمون و مغلوب خود یعنی بمباران مناطق مسکونی رومی آورد و این بار با عنوان حمله به مناطق اقتصادی به جان مردم بی دفاع و کارگران بی گناه افتاده و به خیال خام خود چند روزی به عمر ننگین خود خواهد افزود وای باید بداند این جنایات و دیگر جنایتهای صدام بهیچ وجه در اراده آهنین مردم ما در ادامه به جنگ تا پیروزی نهایی هیچ خللی وارد نمی کند و بالعکس در تقویت و عزم استوار ارتشیان غیور و پاسداران جان برکف و خلبانان حماسه ساز می افزاید مسلماً این جنایات شما خواب خوش را بر شما حرام کرده و و بالعکس لذت تلخ و زهر آگین شکست را مجدداً به شما خواهد چشاند.

چون مسئولین و فرماندهان نظامی ما با توجه به انتظار بحق مردم شهید پرور ما که عبارت از مقابله به مثل در مقابل این جنایات با موشک و بمب جواب دوچندان بر شما خواهند داد. از عمده مسائل امروز ما با توجه به مقاصد شوم دشمن در جنگ اقتصادی است همانطوریکه عزیزان توجه دارند هدف نهایی از پاپین آوردن قیمت نفت بزانودر آوردن انقلاب اسلامی است تا بدینوسیله بتواند صالح تحمیلی را همچون جنگ بر ما تحمیل کنند و این صدام مهره سرسپرده خود را از مهلکه نجات دهند. بنده معتقدم ملت ما با توجه به مقابله با این نقشه دشمن به یک انقلاب اقتصادی نیازمند است انقلابی که با شور و شوق تمام توجه تمام اقشار مختلف ملت ما را بخود جلب نموده و همانند قانون اساسی رأی ۹۸٪ جامعه را با خود داشته باشد.

ما که با توجه به شیوه استثمار رژیم طاغوت با تکیه به نفت یک ملت مصرف گرا بار آمده ایم باید از این اخلاق ناپسند و به ارث مانده از طاغوت را از خود بزداییم و زدودن این امر مستلزم بریدن از نفت و اتکا به تهیه و تولید کالا در داخل کشور برای مصرف خود و صدور بخارج جهت تأمین ارز داریم در این امر ابتدا باید مسئولین با بسیج نمودن صدا و سیما و هنرمدان و سینما و غیره جهت آشنا نمودن مردم با این مسائل و مقایسه مصرف ما با سایر کشورهای هم ردیف که باعث کاهش توقعات ما در مصرف خواهد بود بکنند. باید آشنایی به سرمایه های غیر نفتی کشور پیدا نموده و در رأس امور هجوم بطرف کشاورزی نه در شعار بلکه عملاً نصب العین قرار دهیم.

و در این حرکت و همت مسلماً حزب الله با توجه به اینکه اهمیت این امر کمتر از جنگ نیست پیشتاز خواهند بود. همانطوریکه در جبهه جنگ باید حضور گسترده خود را حفظ کنیم و با توجه به فرمان امام است روحی فداه دوچندان و چندین برابر بکنیم و اگر کسانی نتوانستند در جبهه نظامی حضور داشته باشند باید در جبهه اقتصادی بازده تولیدی داشته باشند تا بتوانیم نقش فعال و ارزنده برای کشور خودمان داشته باشیم.

من تقاضای عاجزانه در این مورد دارم که به این مطلب کم لطفی نکنند و اهمیت لازم و واجب رابه این امر بدهند و در اینجا مکرراً با توجه به موقعیت فعلی و لزوم فعال شدن صادرات غیر نفتی تذکر در مورد توجه به صدور سیب درختی آذربایجان غربی را یادآوری می کنم که از ۴۸ هزار تن سیب تولیدی آن حداقل بتوانیم ۱۵۰ هزار تن آنرا صادر کنیم که در اینصورت هم از بین رفتن محصولات کشاورزی جلوگیری نمودیم و هم باعث صدور کالا بخارج از کشور شدیم. که انشاء الله با توجه به این موضوع با هماهنگی وزارت بازرگانی و کشاورزی و اقتصاد و دارایی مشکلات و تنگناها برداشته بشود و تسهیلات لازم فراهم گردد. جادارد که از توجه دولت خدمتگزار در حد توان خود در این مورد سپاسگزاری نموده امیدوار به توجهات بیشتر باشیم. به علت تنگی وقت مسائل بعدی را به صورت خلاصه تذکر عرض مینمایم.

۱- امید است مردم مبارز تهران و شهرستانهای دیگر که انتخابات میاندوره ای دارند با حضور گسترده خود در انتخابات نهایت جدیت را در سالم بودن آن داشته و نباشند کسانی که با استفاده از عنوان، تکلیف و غیره بخواهند با استفاده از تضعیف دیگر کاندیداها به نفع کاندیدای خود بهره برداری کنند.

بر مردم مبارز و مسلمان ماست که هنگام رأی دادن خدا را در نظر گرفته و با توجه به ویژگی های لازم و خصوصیات یک نماینده به کاندیدائی که دارای استیازات مختلف از قبیل حزب اللهی بودن و خط امامی بودن و سوابق قبل از انقلاب و استواری و استقامت و شایستگی و استقلال و شجاعت و فردی را که دارای بینش صحیح اسلامی که همان بینش ولایتی و فقهاتی بوده رأی دهند و

از تردد وسائل نقلیه دودزا در سطح شهر.
آقای رحیمی نماینده دشتستان: به وزارت بهداشت و درمان درمورد تأمین سریع سهمیه شیرخشک برای روستائیان نیازمند.

رئیس - دستور را شروع کنید.
منشی - دستور دنباله رسیدگی به گزارش کمیسیون اسور قضائی در رابطه با مجازات محتکران و گرانفروشان است که یک مخالف و یک موافق صحبت کردند الان نوبت آقای آقا سید محمد خامنه‌ای است به عنوان مخالف.

رئیس - آقایان شورای نگهبان تشریف نیاورده‌اند. یک لحظه‌ای صبر کنید آن دستور دوسمان را که یک اصلاحیه‌ای است آن را انجام می‌دهیم تا شورای نگهبان برسد لابد آقایان هم منتظر بودند ما پیش از دستور نطق بیشتر داشته باشیم که هنوز نرسیده‌اند. دستور دوم را انجام بدهید.

۴ - تصویب اصلاح تبصره ۴ قانون نحوه وصول مالیات مشاغل

مصوب ۱۳۹۴ و الحاق یک تبصره به عنوان تبصره ۵ به آن

منشی - لایحه اصلاح تبصره ۴ قانون نحوه وصول مالیات مشاغل.
رئیس - مخبر کمیسیون اقتصاد و دارائی قاعدتاً باید توضیح بدهند. آقای بادامچیان جنابعالی توضیح می‌دهید؟ (بادامچیان - در کمیسیون مطرح نشده نماینده دولت باید توضیح بدهد) این دو فوریتی بوده به کمیسیون مربوط نیست ولی به هر حال یک نفر باید توضیح بدهد. آقای صدقیانی توضیح می‌دهند (یکی از نمایندگان - اصلاحیه کمیسیون تکثیر نشده است) این دو فوریتی است به کمیسیون نمی‌رود در همین جلسه است. این در خود جلسه یک پیشنهاد اصلاحی داده می‌شود و اصلاح می‌شود. بفرمائید.

صدقیانی - بسم الله الرحمن الرحیم، بعد از تصویب دو فوریتی درمورد وصول مالیات ها و نظر شورای محترم نگهبان به کمیسیون برگشت داده شد آخر ماده واحده به این صورت اصلاح شد که باز مورد اعتراض شورای محترم نگهبان قرار گرفت. قبلاً یک طوری نوشته شده بود که مؤدیان مالیاتی حق اعتراض نداشتند نسبت به نظر اتحادیه صنفی یا انجمن های اسلامی یا هارگان و سازمان دیگری که آنجا مشغول فعالیت بود. ولی بعداً یک اصلاحیه‌ای که آمد به این صورت «چنانچه هریک از مؤدیان به مالیات تعیین شده اعتراض داشته باشند می‌توانند ظرف یک ماه از تاریخ ابلاغ برگ قطعی اعتراض خود را به حوزه مالیاتی مربوط تسلیم دارند تا پرونده جهت رسیدگی به هیأت سه نفره فوق‌الذکر احاله و رأی مقتضی صادر گردد». دوباره شورای محترم نگهبان نظر دادند «چون حق اعتراض مودی در صورتی که با عذر موجه اعتراض نکرده باشد پس از مهلت مذکور ساقط نمی‌شود اطلاق اصلاحیه در موردی که عذر موجه داشته باشد مغایر با موازین شرعی هست». که این دوباره احتیاج به اصلاح دارد، نظر دارد چون به کمیسیون نیامده و کمیسیون نظری نداده من نمی‌دانم وزارتخانه اسور اقتصادی و دارائی نظری در این مورد اگر داشته باشند....

رئیس - بلی، نظرشان را گفتند. یک کلمه است فقط بگوئید خودشان بیایند توضیح بدهند. بفرمائید.

ماجدی (معاون وزارت اسور اقتصادی و دارائی) - بسم الله الرحمن الرحیم. همان طور که برادرمان آقای صدقیانی توضیح دادند بار اول که اعضای محترم شورای نگهبان ایراد گرفتند نسبت به این لایحه این بود که اگر برگ تشخیص قطعی مالیات توسط تعاونی ها و یا انجمن های اسلامی تشخیص داده بشود حق اعتراض برای مؤدی مالیاتی باید باقی بماند. به همین جهت جمله‌ای در انتهای ماده واحده اضافه شد و مجدداً ایرادی که از طرف اعضای محترم شورای نگهبان گرفته شده این است که چرا «ظرف یک ماه از تاریخ ابلاغ برگ قطعی...» یعنی اگر احیاناً مؤدی نسبت به این تشخیص قطعی که توسط وزارت اسور اقتصادی و دارائی یا همکاری انجمن اسلامی یا شرکت تعاونی صورت می‌پذیرد چرا یک ماه فرصت داده شده برای این که احیاناً اگر مؤدی اعتراض داشته باشد و اگر در عرض این یک ماه مؤدی عذر موجه داشته باشد چه باید کرد؟ با توجه به این که این قانون تقریباً غیر از قسمت اتحادیه‌اش در حال اجراء بوده ما برای اینکه این رفع شبهه هم بشود زمان را کلاً حذف کردیم. یعنی عبارت «ظرف یک ماه از تاریخ» را حذفش کردیم و اضافه کردیم «پس از»، یعنی جمله به این صورت درآمده «چنانچه هریک از مؤدیان به مالیات تعیین شده اعتراض داشته باشند می‌توانند پس از ابلاغ برگ قطعی اعتراض خود را به حوزه مالیاتی مربوطه

که جامعه اسلامی فرهنگیان دارای هیأت مؤسس و اعضای بسیاری می‌باشد که اغلب از شخصیت های علمی، فرهنگی، مکتبی، سیاسی شناخته شده و مورد تأیید روحانیت مبارز می‌باشند و از یاران صدیق شهید باهنر و شهید رجائی و آیت الله مظلوم شهید دکتر بهشتی می‌باشند که چون مدت ها است حرکت انجمن اسلامی معلمان را در همراهی با جامعه روحانیت مبارز که به حق از پیروان راستین ولایت و رهبری و از پیشگامان انقلاب اسلامی می‌باشند نمی‌بینند و خود می‌خواهند راه شهدای بزرگواری چون شهید بهشتی و باهنر و رجائی که راه روحانیت است ادامه دهند. آن هم جامعه روحانیتی که از فقهاء و آیات و حجج اسلام (رئیس - وقتان تمام است) تشکیل شده و حضرت آیت الله مهدوی کنی یار دیرین امام است و دیرکل (رئیس - وقتان تمام است این مسائل را دیگر مطرح نکنید بگذارید تمام شود) و نماینده حضرت امام (همه نمایندگان) یک دقیقه دیگر اگر اجازه بدهید. (رضوی - آقای هاشمی چند دفعه اسم مرا بردند) دیر کل آن هستند و نماینده حضرت امام و رؤسای سه قوه در این جامعه محترم می‌باشند، لذا مبادرت به تشکیل جامعه اسلامی فرهنگیان برای تحقق آرمان های اسلامی و همراهی با روحانیت معظم گشته‌اند که در انتخابات اخیر هم همراه با جامعه روحانیت مبارز نهاد های مؤتلف به آن کاندیدای آنها را معرفی نمودند. نکته دیگر این که انجمن اسلامی معلمان به هیچ وجه متولی و صاحب اختیار همه معلمان و فرهنگیان نمی‌باشند و همه در نظام جمهوری اسلامی آزادند و هیچکس را نمی‌توان به شرکت و یا عدم شرکت در یکی از گروه ها مجبور ساخت این جامعه اسلامی فرهنگیان است که اگر واقعاً پیروی از روحانیت روش غرب گرانه است و مستحق هرگونه تهمت و افترا می‌باشد ما آن را به جان و دل می‌پذیرایم. البته جامعه اسلامی فرهنگیان طبق قانون مطبوعات جواب اطلاعاتیه مندرج در روزنامه‌ها را با دو امضاء معتبر از اعضای مؤسس جهت درج درجایید داده‌است و نسبت به تهمت ها و افترا ها حق قانونی اش محفوظ می‌باشد. پس رسمیت این جامعه همین بس (رئیس - خانم بهروزی: وقتان تمام است) اگر اجازه بدهید (رئیس - خوب بود. ۱۰ دقیقه وقت می‌گرفتید) من فقط یک کلمه از ریاست محترم مجلس تقاضا می‌کنم که نسبت به تخلفات قانونی و نقض سوگند نمایندگی دستور اقدامات مقتضی را صادر فرمایند تا احترام قانون و حیثیت مجلس محترم و مقام نمایندگی محفوظ بماند والسلام علیکم ورحمة الله وبرکاته.

خانم دستغیب - کل صحبت ایشان دروغ بود و اگر هست واقعاً بیایند اعلام کنند ببینند مؤسسين جامعه چه کسانی هستند؟

۳ - تذکرات نمایندگان مجلس به مسؤولان اجرائی کشور به وسیله آقای رئیس

رئیس - تذکرات نمایندگان مجلس به مسؤولان اجرائی کشور.
آقای سلطانی نماینده اردستان: تشکر از جنگلداری اردستان و فرماندار و شهردار اردستان.

آقای فدائی نماینده اراک: به صدا و سیما در مورد پخش مراسم تشییع شهداء اراک.

آقای قادری نماینده پیرانشهر و سردشت: به وزارت کشور درمورد رسیدگی به وضع عشایر مسلح و تأمین خسارات وارده به آنان به بنیاد مهاجرین درمورد رسیدگی به وضع جنگزدگان پیرانشهر و سردشت به وزارت برنامه و بودجه درمورد اختصاص اعتبار لازم به پیرانشهر و سردشت به وزارت دفاع و سپاه درمورد برخورد قاطع با ضد انقلاب در منطقه به ستاد بازسازی و نوسازی مناطق جنگی درمورد بازسازی اماکن بمباران شده در پیرانشهر و سردشت.

به استانداری آذربایجان غربی درمورد رسیدگی به وضع اهالی میرآباد - ربط و شهرک کوپر - رسیدگی به خیابانهای پیرانشهر و سردشت و آب آشامیدنی.

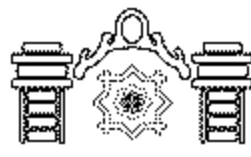
آقای جعفری نماینده ملکان و بناب: به وزارت برنامه و بودجه درمورد اعتبار جاده ملکان و اکیز و قره‌ناز.

نمایندگان استان باختران: تبریک و تسلیت به خانواده شهداء پالایشگاه باختران.

آقای فارغ نماینده دزفول: به وزارت مسکن و شهرسازی درمورد ابلاغ اصلاح ماده ۶ قانون اراضی شهری.

آقای عوض زاده نماینده شیروان: به وزارت پست و تلگراف و تلفن درمورد افتتاح مرکز مخابرات دوهزار شماره‌ای شیروان.

آقای هراتی نماینده سبزوار: به سازمان محیط زیست در خصوص جلوگیری

تسلیم دارند.» این «ظرف یک ماه از تاریخ» شده «پس از»، صحبت هم با اعضا شورای محترم نگهبان شده و این را خلاف شرع ندانستند.

محمدخامنه‌ای - ظرف مدت یک ماه...

رئیس - می‌توانید جنابعالی به عنوان مخالف صحبت کنید.

سید محمد خامنه‌ای - یک کلمه است.

رئیس - همان یک کلمه را بفرمائید که روشن تر بشود.

سید محمد خامنه‌ای - بسم الله الرحمن الرحيم. نظر بنده این است که چون

مالیات ها ظرفشان یک ساله است به جز در مواقعی که خوب، در یک دادگاهی یا در مرجعی مشغول رسیدگی باشند. مهلت های «یک ساله» خودش ظرف قانونی است و این یک چیزی است که شورای نگهبان هم قاعدتاً قبول دارند. حال من فکر می‌کردم که اگر این «مدت یک ماه» را حذف کنند آن شخص اگر قانوندان باشد به اینها می‌گوید آقا من مهلت دارم مهلت الی الابد دارم. حالا امسال نه سال دیگر بنا بر این ممکن است هیچ دینی به دارائی پرداخت نشود بنابراین یک استمزاجی بشود اگر این مهلت قانونی که عطف به همان مقررات قبلی مصوبه باشد مورد قبول شورای نگهبان باشد به جای یک ماه می‌شود قرارداد. من گمان می‌کنم خود آقایان هم از این وضع راضی تر باشند.

رئیس - آقای دهقان موافق.

دهقان - بسم الله الرحمن الرحيم. مهمترین اعتراض شورای محترم نگهبان

این بوده که چون حق اعتراض مؤدی در صورتی که با عذر موجه اعتراض کرده باشد پس از مهلت مذکور ساقط نمی‌شود. اطلاق اصطلاحیه «در صورتی که عذر موجه داشته باشد» مغایر با موازین شرعی است. کمال ایرادی که شورای محترم نگهبان به این ماده واحده گرفته این بوده که شما معین کردید که مؤدیانی که اعتراض به آن مقدار مالیاتی که باید پرداخت کنند داشته باشند. ظرف مدت یک ماه می‌توانند اعتراض بکنند. این را مخالف شرع تشخیص دادند و درست هم هست که مخالف شرع است و «ان الحق القديم لا يبطله شيء» و برادرسان همین جوری که صحبت کردند این قید مدت را که گفته «ظرف مدت یک ماه از تاریخ ابلاغ برگ قطعی اعتراض خودش را بیاورد». مدت را برداشته‌اند. یعنی حتی این اصطلاحیه‌ای که برادران ارائه دادند اعم است از فرمایشی که جناب آقای خامنه‌ای می‌فرمایند این حتی از یکسال هم بیشتر ممکن است باشد. اصلاً حق اعتراض ساقط نمی‌شود اگر قانون دیگری باشد که این قانون را تخصیص بزند آن یک امر دیگری است والا آن ایرادی را که شورای نگهبان گرفته که شما «ظرف مدت یک ماه معین کرده‌اید» مهلت مقرر کرده‌اید. بعد از این یک ماه ممکن است اعتراض داشته باشند و نکنند وقتی که قید «یک ماه» را برداشتیم یعنی هروقت مستمراً اینها اعتراض داشته باشند می‌توانند اعتراض نامه قطعی خودشان را تسلیم وزارت اقتصاد و دارائی کنند. بنابراین آن اشکالی را که کردند با این اصلاحی که فرمودند انصافاً رفع شده و هیچ گونه گیری هم ندارد.

رئیس - آقای ماجدی این بالاخره نامحدود است یعنی تا آخر عمرشان حق دارند؟ شما یک توضیح بدهید.

ماجدی (معاون وزارت امور اقتصادی و دارائی) - بسم الله الرحمن الرحيم، مراحل بعدی این قضیه در قانون مالیاتهای مستقیم ۱۳۴۵ پیش بینی شده یعنی بعد از اینکه احیاناً مالیات قطعی شد و مؤدی مثلاً ظرف یک مدتی رجوع نکرد احیاناً برگ ابلاغ می‌رود و بعد در سه نوبت به او تذکر داده می‌شود که رجوع کنند به حوزه مالیاتی و بعد از سه بار مجدداً به منزلشان رجوع می‌کنند یعنی مراحل بعدی وصول مالیات در قانونی که در سال ۱۳۴۵ تصویب شده پیش بینی شده به همین جهت طبیعتاً اگر این باشد «پس از برگ قطعی» این مراحل بعدی خودش را طبیعتاً طبق آن قانونی که موجود است طی خواهد کرد. حالا آنجا معمولاً زمانش حدود سه ماه طولانی خواهد شد یعنی مراحل بعدی را حوزه مالیاتی تا تعقیب خواهد کرد طبق قانونی که در دست داریم. بنابراین طبیعتاً این طولانی نخواهد شد که مثلاً فرض کنیم چندین سال به طول بینجامد. آن قانونی که در زمان سابق هست هنوز هم الان مجری نیست این مراحل بعدی را طی می‌کند. البته ما به شکل نوشته بودیم. همین شکل از همه ساده تر است. اگر که احیاناً نمایندگان محترم تصورشان هست که می‌شود این قید را ما برداریم و چیز دیگر هم می‌شود گذاشت به شرطی که عذر موجه نداشته باشند می‌شود پیشنهادهای دیگر، ما به پیشنهاد مختلف داشتیم ولی این را از همه سهل و ساده تر دیدیم بخصوص اینکه تمام قوانین مالیاتی که الان در دست اجرا هست.

طبیعتاً قیدهایی وجود داشته، الان باز پیشنهاد دیگری هم هست که باز ما در آخر ماده واحده اضافه کردیم یعنی «ظرف یک ماه» را دست نزدیک «ظرف یک ماه از تاریخ ابلاغ برگ قطعی و در صورت داشتن عذر موجه در مدت مزبور تا یک ماه پس از رفع معذورت، اعتراض خود را به حوزه مالیاتی تسلیم دارند». باز هم ممکن است این یک «رفع معذورت». چه زمانی برای رفع معذورت در نظر گرفته بشود یعنی طبیعتاً اگر چه این جریان بخواهد ادامه پیدا کند این سیرتسلسل می‌تواند همینطور ادامه دار باشد. چون اینجا ما این را برای رفع این شبهه نوشتیم «پس از یک ماه پس از رفع معذورت» اما برای خود رفع معذورت باز زمان قائل نشدیم. یعنی طبیعتاً این سلسله مراتب می‌تواند ادامه پیدا کند اما من اینجا خدمت نمایندگان محترم عرض می‌کنم که مواردی که در واقع با این شکل ما مواجه با قانون هستیم شاید ۱٪ یا ۲٪ هم نباشد یعنی بسیار بسیار استثنائی است. از موارد ۱٪ هم کمتر است فقط تجربه‌ای که وجود داشته این را به ما نشان می‌دهد حالا هر جوری که نمایندگان محترم در واقع به هر کدام از این دو پیشنهاد می‌توانند رأی بدهند چون الان کار ما در واقع یک مقداری لنگ این قضیه است یا «پس از» باشد یا این پیشنهاد دوم «و در صورت داشتن عذر موجه در مدت مزبور تا یک ماه پس از رفع معذورت اعتراض خود را به حوزه مالیات تسلیم دارند» هر کدام از این دو پیشنهاد را که محبت بفرمایند در واقع کار وزارت امور اقتصاد و دارائی تسهیل خواهد شد.

رئیس - خوب، حالا دو تا پیشنهاد است.

شهرکی - آقای هاشمی پیشنهاد سومی هم هست که بشود «ظرف مدت یک ماه به استثنای کسانی که عذر موجه داشته باشند»

رئیس - خوب این همین پیشنهاد دوشم است.

شهرکی - این نیست باز مدت تعیین کرده‌اند و باز ممکن است شورای نگهبان به آن ایراد بگیرد برای کسانی که اگر عذر موجه داشته باشند...

رئیس - البته آن هم بعد مطرح می‌شود که عذر موجه به تشخیص چه کسی آقای سلطانی سؤال می‌کنند این اصلاً توضیح داده نشده که این چه جور خلاف شرع است منتها این را که شورای نگهبان معمولاً توضیح نمی‌دهند آنها که نظرشان را ابلاغ می‌کنند و معمول هم نیست که شورای نگهبان بیایند اینجا توضیح بدهند. نظری می‌دهند ما اینجا باید نظرشان را در کمیسیون یا در جای دیگر اصلاح کنیم. این چون دوفوریتی است مذاکره هم آنجوری نشده است. شهرکی - عذر موجه از تاریخ...

رئیس - ببینید حالا دو پیشنهاد هست یکی اینکه پس از ابلاغ زمان را برداریم که توضیح دادند گفتند به طور خود کار در وزارت دارائی وضع به گونه‌ای است که اینطور نیست که بی نهایت زمان داشته باشند. این در یک مدت ۲-۳ ماهی مسأله فیصله پیدا می‌کند پیشنهاد اولشان اینجوری بود. دوم به این شکل بود که بگوئیم «پس از رفع عذر» رفع عذر را منتها مرجعی ندارد چه کسی عذر موجه را تشخیص می‌دهد؟ بعد رفع عذر را چه کسی تشخیص می‌دهد؟ این هم دچار تردید می‌شویم شما مگر با خود شورای نگهبان صحبت نکردید؟ ماجدی (نماینده دولت) - این پیشنهاد اولی را شورای نگهبان قبول کرده است.

رئیس - آقای ماجدی می‌گویند اولی را که «پس از ابلاغ» یعنی بدون قید «یک ماه» این را شورای نگهبان قبول کرده وزارت دارائی هم خودشان مدعی هستند که مشکل گیر نمی‌کنند در کارشان، اما اشکالی که آقای خامنه‌ای و بعضی دوستان دیگر داشتند این بود که این به اشکال برخورد می‌کند. محمد خامنه‌ای - اگر اشکال نداشته باشند ما هم حرفی نداریم.

رئیس - بلی خودشان می‌گویند مشکلی نداریم. با شورای نگهبان هم صحبت شده است. (در این هنگام نصاب برای رأی گیری نبود).

منشی - نمایندگان که موجب تأخیر در رأی گیری شده‌اند آقایان: انگجی خیاطی، شجاعیان، فاضل همدانی، راه چمنی، حسینی زاده بروجن.

رئیس - ۱۸۰ نفر در جلسه حاضرند. اولین پیشنهاد خود وزارت دارائی را برای رفع اشکالی که شورای نگهبان داشتند به لایحه برای رأی گیری مطرح می‌کنیم.

اینجور بوده «چنانچه هر یک از مؤدیان به مالیات تعیین شده اعتراض

داشته باشند (قبلاً اینطوری بوده) می‌توانند ظرف یک ماه از تاریخ ابلاغ اینجوری بوده. حالا اینجور می‌شود «می‌توانند پس از ابلاغ» دیگر ظرف این یک ماه و تاریخ را و این کلمات را بررسی داریم و توضیحی هم که دادند این بود که با شیوه‌ای که خود وزارت دارائی دارد این زیاد طولانی نخواهد بود. بعد از این مدت کوتاهی بالاخره تکلیف روشن می‌شود.

کسانی که با این اصلاحیه موافق هستند قیام بفرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد.

خوب، آقایان شورای نگهبان هم تشریف آوردند. دستوری که فوریت داشت ادامه می‌دهیم.

۵ - ادامه رسیدگی به طرح تشدید مجازات مجتکران و گرانفروشان

منشی - دنباله رسیدگی به گزارش کمیسیون قضائی در رابطه با تشدید مجازات مجتکران.

آقای سید محمد خامنه‌ای به عنوان مخالف صحبت کنند.

سید محمد خامنه‌ای - بسم الله الرحمن الرحیم. بنده از این زحمتی که احیاناً بعضی از دوستان می‌کشند و تلاشی برای بهبود مقررات می‌کنند قدردانی می‌کنم ولی دوتا اشکال دارم که یکی از اینها اشکالی است فنی و مربوط به کار خود ما یکی هم عمومی و سیاسی که هر دو قابل توجه است. از نظر فنی ما همانطوری که در اصل لایحه که توزیع شده بود مقررات مختلفی را که هنوز هم هستند و قدرت قانونی دارند چاپ کرده است در آنجا حتماً ملاحظه فرمودید ما وقتی دقت می‌کنیم می‌بینیم آن مطلبی را که این طرح پیام‌آور آن است، به نحو جامع‌تری و حتی شدیدتری دارد. اسم طرح را تشدید مجازات گذاشتند «طرح تشدید مجازات مجتکران و گرانفروشان» و حال آنکه وقتی نگاه می‌کنیم در عمل «تخفیف» ملاحظه می‌شود و یا «تبدیل» حالا اگر تخفیف هم نباشد یک تغییری در مجازاتی شده که آن هم یک بحثی است البته ما وقتی بخواهیم نظرات شورای محترم نگهبان را به حساب بیاوریم طبعاً بعضی مجازات‌ها قابل اعمال نیستند تغییر پیدا می‌کنند ولی این طرح و این زحمتی که کشیده شده فلسفه‌اش فلسفه مثبت و واقعی نیست قبل از این بنده متضمن بود که یک بحثی بکنم راجع به اینکه اساساً مخالف و موافق این طرح مخالف و موافق مجتکر و گرانفروشی هستند یا بحث خودشان را می‌کنند یکی از دوستان می‌گفت که ظاهراً یکی از جرایم در صدد هست که تیتز بزنند که موافقین قانون مبارزه با مجتکر و مخالفین آنها یعنی کسانی که عملاً خدای نکرده در اذهان وارد بشود که با مجتکر و احتکار موافق هستند حالا بنده لازم است قبلاً بعد از ادای شهادتین عرض کنم که ما خودمان طرفدار مبارزه با احتکار بودیم و برادرانی که در مجلس خبرگان تشریف داشتند یادشان است که من حتی به مناسبتی در یک جایی از قانون اساسی پیشنهاد من بود که کلمه «احتکار و گرانفروشی» اضافه بشود گفتند ضرورتی ندارد به دلیل اینکه ما فکر می‌کردیم بعدها ممکن است این را به حساب بیاورند بنابراین باید در قانون اساسی باشد پس جوسازی روی این مسائل ان شاء الله نشود و روی حقیقت قضیه بروند. واقعاً یک انسان با وجدان یک انسان مذهبی یک انسان لایزال که عادی بخواهد فکر کند و حدود و حقوق مردم را هم حتی احترام بگذارد واقعاً با احتکار می‌شود موافقت کند؟ این بحثها و این جوسازیها ان شاء الله نباشد و گاه‌گاهی هم شنیده می‌شود ان شاء الله که شوخی است برگردیم به اصل مطلب بنده عرض می‌کردم که قانونی که موجود هست هم از لحاظ کمیت موارد بیشتری را دارد هم از لحاظ کیفیت شدت بیشتری را دارد. اینکه این طرح را آوردیم برای چه هست؟ واقعاً هم با وجودی که زحمت کشیده‌اند که یک تلفیقی بشود یک استخراجی بشود یک چیز واحدی دربیاید از مصوباتی که از سال ۲۰ تا ۵۳-۵۴ ما قانون داریم باز هم نتوانستند مجموعه آن موجودی و به اصطلاح آن عصاره قوانین قبلی را در این قانون بگنجانند. مضافاً به اینکه وقتی یک قانونی تصویب شد می‌دانیم قوانین قبلی خودبخود فراموش می‌شود. ما مجریان وارد و با سواد کم داریم کسی که فکر و حوصله داشته باشد کم داریم. بنابراین قانون قبل با اینکه زنده است رها می‌کنند. قانون جدید را دو تا سه تا پنج تا ماده دارد اعمال می‌کنند آن هم تا یک برهه‌ای از زمان که آن حرارت کار بیفتد و آن هم به فراموشی برود. «ماده ۱» قانون قدیم این است «هر شخص حقیقی یا حقوقی که کالاهای مورد احتیاج ضروری عامه را بیش از میزان و مدت تعیین شده پنهان نموده یا با اعلام دولت ظرف مهلت مقرر (و همینطور ذکر می‌کند و یا، یا چون انواع و اقسام را ذکر

می‌کند) به حبس از سه تا ۱۰ سال و هرگاه کالای ضروری درجه ۲ باشد از ۲ تا ۱۰ سال محکوم می‌گردد» این مجازاتی است که قبلاً بوده است و حال اینکه در این طرح این مجازات کمتر شده که «به مجازات از ۲ برابر تا ۱۰ برابر قیمت کالای احتکار شده به اضافه تا ۷۴ ضربه» یعنی یک ضربه دو ضربه تا ۷۴ ضربه بنابراین مجتکر هم کسی است که در زمینه‌های مختلف احتکار کرده در زمینه‌های مختلف بولهای اندوخته و ذخیره مالی دارد کسی نیست که شما بپایند تا ۱۰ برابر او را جریمه کنید. ۱۰ میلیون جریمه کنید توبه کند عصبانی می‌شود تلافی‌اش را جای دیگر در می‌آورد. پس این مجازات ۱۰ سال حبس و ۱۰ سال حبس را در مقایسه با اینکه شما از یک ضربه تا ۷۴ ضربه شلاق می‌زنند و به یک مبلغی هم از او پول می‌گیرند که بعضی از اینها اظهار کردند که خوب شما جریمه‌اش چقدر می‌شود جریمه‌اش را بپردازیم برویم. یعنی کار داریم وقت ما را تلف نکنید ما برویم بهتر به کارمان می‌رسیم و به تعبیری درسی آوریم جریمه را. بنابراین، این قسمت بحث مفصلی دارد من چون وقت زیاد نیست و حرف زیاد است از این قسمت می‌گذرم. مجازات یک خرده خفیف‌تر شده است. مسأله دیگر در اینجا می‌بینیم که به کسانی که این کار را انجام می‌دهند حق الکشف تعلق می‌گیرد و حق الکشف را ما در گمرک و در کشف مواد مخدر اینها داریم. آنجا به جا هم می‌دانیم خیلی هم کارساز بوده حتی در جریمه رانندگی هم داشتیم. ولی در مسائلی که بوی سیاست می‌دهد این کار به سعنا این است که به قول معروف «کسی که می‌دنگد بی‌دنگ می‌دنگد» ما این را بیاوریم مدام به او یک تشویقی هم بدهیم و یک درصدی به او جایزه بدهیم. بنابراین کار خطرناکی است به اضافه اینکه در قانون قبلی ما برای تخلفات اینها مجازاتهای خیلی شدید قائل شده بودیم در قانون مصوب پیش، کسی اگر از مأمورین دولتی گزارش خلافی می‌داد. من حالا ماده‌اش را اینجا نمی‌توانم پیدا کنم ولی مجازات شدیدی برای کسانی که گزارش خلاف می‌دادند برای اینکه بشر یک بشری است که غریزه بر او حاکم است و ممکن است شیطنتهائی بکند حب و بغض‌هایی در میان بیاید و گزارش خلاف و تخلف آن هم در یک چنین کاری که گاهی اشخاصی را اشخاص با آبرویی را به دروغ متهم می‌کنند و از حیثیت سلب می‌کند این عمل درست نیست. چیزهای دیگری هم هست که حالا به عنوان مثال بنده علامت گذاشتم در قانون قدیم فوریت رسیدگی اینها خیلی تأکید شده بود ممکن است جواب بدهند آقای مخبر محترم و دوستان که خوب آن قوانین به قوت خود باقی هستند متأسفانه اینطور نیست. گرچه قانوناً باقی هستند ولی عملاً این قانون به یک صورتی آمده آنها را در خودش جمع کرده و قانون‌گذار نمی‌تواند به هر دوی اینها عمل بکند مگر اینکه شما می‌آمدید مثلاً در یک ماده واحد می‌گفتید که مجازاتهای آنها دوبرابر یا سه برابر بشود. آمدیم تغییر دادیم یک چیزی کردیم که آنها عملاً قابل اجرا نیستند از لحاظ فنی و قاضی نمی‌تواند به دشواری گرفتار می‌شود. مسائلی که غیر تجار ممکن است احتکار کنند «خرید کالاهای مورد احتیاج عموم» که از طرف کسانی که حرفه تجارت ندارند مثلاً ۱۰ هزار متر پارچه برای یک بزاز احتکار نیست ولی برای یک نفر آدم غیر بزاز احتکار محسوب می‌شود. این و امثال این یا مثلاً فرض کنید که در ماده ۹ قانون قدیم آمده که هیچ صاحب کارخانه‌ای حق ندارد کارخانه را تعطیل کند یا تولید خودش را کاهش بدهد. این یک نوع احتکار یک نوع فشار است پیش‌بینی نشده و بعلاوه قانون جدید گرچه می‌گوید یعنی این طرحی که مطرح است «هر شخص حقیقی یا حقوقی» ولی این سیاق عبارت و سواد دیگر نشان می‌دهد که نظر به دولت ندارد. الان مهمترین کارخانجات تولیدی ما دولتی هستند تحت پوشش هستند و اینها به عنوان اینکه دولتی هستند آیا هرگونه فشاری را به مردم می‌توانند وارد کنند؟ آیا می‌توانند هر قیمتی را... تولید را کم کنند؟ کیفیت را کم کنند؟ آیا این شامل آنها نباید بشود؟ آیا یک نفر آدم یک لا قبا را باید گرفت مجازات کرد؟ ولی دولتی که نان دولت را می‌خورد با سرمایه ملت دارد کار می‌کند حقوق هم می‌گیرد ولی عملاً کارش فشار و احتکار و گرانفروشی باشد اینها پیش‌بینی نشده در قانون قبل، اینها بوده و حیف است که آن مجموعه را ما بپاییم درهم بریزیم بدون اینکه به ظاهر آن را لغو کنیم عملاً آنرا خراب کنیم. البته چیزهای دیگری هم هست که شما وقتی جریمه

می کنید بعضی از رفقا پیشنهاد می کردند یک چیزهایی را ما اینجا بگوئیم. خوب آن شخصی که خریدار است حقوق او را باید برگرداند یعنی مستضعفی که گران خریده جریمه اش در جیب دولت برود چه گیر او می آید اگر چه در کلی اش ممکن است اصلاح بشود و مسائلی از این قبیل که در این بین در مقایسه بین این دوتا خدمت آقایان هست من خواهش می کنم. مقررات را مقایسه کنند. (رئیس - وقتان تمام است). با اجازه تان من یک لحظه دیگر مطلبی را عرض کنم و آن این است که اساساً اینکه در یک برهه ای از زمان یک تبتی حاصل بشود این یک خرده ای برای ما سنگین است که مجلس و دوستان زحمتکش ما که می نشینند طرح تهیه می کنند تحت تأثیر آن مسائل قرار بگیرند. امام یک مطلبی می فرمایند و می فرمایند که بخش خصوصی را چنین و چنان کنید بعد بلافاصله یک دارویی کشف می شود که به قول یکی از روزنامه ها ۱۷ سال مملکت را کفایت می کند که یک روزش را هم کفایت نمی کرده و جوسازیهای دیگر و بعد ما می نشینیم قانون برای احتکار وضع می کنیم قانونی که عرض کردم مفصلش را داریم و من عرض می کنم به عنوان انتصار و دفاع از مجلس قسم هم حاضر هستم بخورم که ما نقص قانون نداریم نقص اجراء داریم. ملاحظه فرمودید این همه احتکار در این مملکت هست ما قانون داریم تا ۱ سال حبس، دنبالش هم آمده اگر برخلاف امنیت باشد اعدام، یعنی همان است که در این طرح جدید به عنوان افساد آمده است. آخر این همه قانون را ما مجری داریم دستگاه قضائیه است وزارت کشور است دستگاههای انتظامی هستند. مانادامی که برای اجراء فکرت درست نکنیم این قوانین موجب تلنبار شدن قانون، تضعیف مجلس ضعف قانون و خستگی خود ما و ملت است. ملت مدام هر چند روز یکبار می بینند یک خبری پخش می شود خوشحال می شوند بعد در عمل می روند می بینند که هم احتکار بیشتر شده و هم گرانتر می شود.

رئیس - موافق صحبت کنید. آقای دهقان به عنوان موافق صحبت کنید. دهقان - بسم الله الرحمن الرحیم. جناب آقای خامنه ای اول سعی کردند که این شبهه زوده بشود که مخالفت با طرح تشدید مجازات گرانفروشان و احتکارگران مخالفت با اصلش نیست. یعنی موافقت با گرانفروشان نیست. درجائی و در جامعه ای که یک چنین تصویری پیش می آید و به حق هم هست، حالا به فرض اینکه کل مجلس بیاید بگوید که قانون قبلی چنین است و یا این قانون موارد مجازاتش کم است و تشدید مجازاتش کم است اصلاً کل این قانون رأی نیامد و رد بشود. آنوقت چه بازتایی دارد. بنابراین رد این طرح حالا ولو نواقصی هم دارد در صورتی که ما در اولین قدمهای این طرح هستیم و ان شاء الله پیشنهادهای متعددی هم حتی در حد، بعضی از برادرها پیشنهاد کرده اند که در بعضی موارد مثلاً اعدام هم بشود که مجلس رأی بدهد شورای محترم نگهبان هم صحه بگذارد هیچکس هم مخالف نیست. بنابراین طرح کلی این لایحه هم نه به استفاد مجلس است و نه برله مملکت است. حالا به فرض این که مجری در اجرای آن قانون ضعیف بوده باشد. ما خودمان این را می دانیم که به محض اینکه مجلس شورای اسلامی آمد و قانون نظام وظیفه و مشمولین غایب را آورد قبل از اینکه آن مراحل قانونی اش و به مرحله اجرا برسد. شما می دانید که بعضی ها نقل کردند تا ۸۰ هزار نفر فقط در تهران آمدند خودشان را معرفی کردند. نفس این حرفهایی که از مجلس زده می شود و روزنامه ها می نویسند خود اینها آثار وضعی دارند و مؤثرند گذشته از این که قانون قانون بسیار خوبی است. حالا بنده عرض می کنم. یک سری از حرفها که مخالف محترم دیروز صحبت کرد بیشتر اشکالاتش این بود که این قانون مجازاتش کم است و بایستی خیلی شدیدتر از این برخورد کنند یا چرا مثلاً به موارد منصوصه ای در کتب فقهی هست آورده اند که احتکار عبارت است از «جمع و نگهداری ارزاق مورد نیاز و ضروری عامه مردم» داخل پراکنش نوشته اند (گندم، جو، کشمش، خرما، روغن و زیتون) این یکی از نکات قوت کمیسیون محترم قضائی است و ما از کمیسیون قضائی تشکر می کنیم که رفتند مخبر محترم کمیسیون جناب آقای شوشتری هم توضیح دادند که فتاوی قدما را گرفتند از متوسطین گرفتند از متأخرین گرفتند و همین الان هم دیدید که خدمت شما قرائت کردند که فتاوی امام بزرگوار است هم همین است که در موارد منصوصه احتکار است و در موارد غیر اینها کار مرغوب عنهی است. این درست است. اصلاً مجلس شورای اسلامی هم نقطه قوتش این است شاید هم آن چیزی هم که آقای خامنه ای فرمودند که آن قانون گفته تا ۱۰ سال و این قانون یک

مقداری کمتر دارد علتش هم این است که اینها بالجامدین و بر مبنای «المؤمن ملجم» و بر مبنای اینکه «ان الله جعل لكل شیئ حداً و لمن تجاوز الحد حداً» بر این سوار درست کرده اند. اسم اینکه بعضی ها می گویند که قانون باید انقلابی باشد و چنین و نشینند آسمان و ریسمان درست کنند بعد هم اسمش را قانون انقلابی بگذارند این نمی شود ما دوباره تشکر می کنیم از کمیسیون محترم قضائی، آنوقت هم انقلابی هم که می خواهیم باشد همین است و واقعه حدش همین است در ماده ۳ آورده اند که «هر کس کالاهای زیاده بر مصرف سالانه خود را که مورد احتیاج ضروری عامه است» وسایل یدکی در این افتاده است. دارو در این افتاده است ارزاق عمومی در این افتاده است. نمیدانم پذیر و حتی تخم مرغ و مرغ و تخم مرغ افتاده است. «کالاهای مورد احتیاج ضروری عامه مردم را به قصد احتیاج...» پیشنهادهایی را که کرده اند ما تا حدودی ملاحظه کردیم هیچیک از پیشنهادهای که ارائه شده است به جامعیت ماده ۳ این قانون نیست که «هر کس کالاهای زیاده بر مصرف سالانه خود را که مورد احتیاج ضروری عامه است به قصد افزایش قیمت یا امتناع از فروش به دولت و مردم، پنهان نماید در حکم محتکر است.» و اصلاً قانون انقلابی هم یعنی همین. بنابراین اشکال به اصل این قانون که این قانون نمیتواند جوابگو باشد. اگر که خدای نخواست در مجری ضعف باشد خوب در هر قانونی، قانون قبلی، قانون بعدی، همه قانونانهای عالم، قانونی زیر نظر خود امام زمان هم که بنویسند اگر خدای نکرده مجری ضعف داشته باشد که دیگر آن ضعف قانون نیست. بنابراین این قانون بسیار قانون خوبی است، آثار و وضعیتش همین دیروز مقداری که این حرفها دیروز در مجلس زده شده است. برادران نقل میکردند که در کوچه و بازار حرفهایی زده شده است در این قانون آمدند احتکار کالا را آن هم باین عمومیتی که عرض کردم شامل دارو خواهد شد، شامل وسایل یدکی خواهد شد، شامل همه کالاها خواهد شد. آوردند در حکم مواد مخدر قرار دادند. حق الکشف گذاشتند برای کسی که بیاید به دولت گزارش بدهد که فلانکس مثلاً یک مقداری روغن را پنهان کرده، فلانکس یک مقداری کالا را قائم کرده فلانکس وسایل یدکی را برای خودش برداشته. حق الکشف گذاشتند یعنی احتکار وسایل یدکی را گذاشته اند مثل کسی که خدای نخواست حشیش وارد کند. دیگر قانون از این انقلابی تر از این جامعتر نمیشود. آمدند معاون را هم در حد مرتکب جرم قرار دادند. در جای دیگر گفتند که حتی اگر کسی یک ماشینی را درست می کند کاسب است، صافکار است. نمیدانم مکانیک است دستمزد زیادی می گیرد. اینها را هم توجه داده. مسأله فاکتور را هم توجه داده. حالا حرف خیلی زیاد است بنابراین مخالف و موافق. هم زیاد صحبت کردند. فقط بزرگراه مطلب این است که بعضی از برادران میگویند که کم است اولاً جواب نقضش این است که شما زیادش کنید. آقای روحانی یک پیشنهادی کرده اند و گفته اند مثلاً در بعضی موارد اعدامش کنید. خوب مجلس رأی بدهد. بنابراین اصل این قانون را الان هم شور و دهم هست چنین هم نیست که کمیسیون ببرند درست کنند و بعضی برادرها اطلاع نداشته باشند. الان هر کسی هر پیشنهادی در جهت افزایش فواید این طرح و در جهت جامع الاطراف بودنش و در جهت جلوگیری از احتکارش دارد ارائه بدهد، مجلس هم سمعاً و طاعة خواهند گفت بنابراین ما ان شاء الله بایستی کلیات این طرح را تصویب بکنیم وارد جزئیاتش هم که شدیم، هر کس هر پیشنهادی دارد قبول خواهد شد.

نکته قابل توجه دیگر گفتند که احتکار برای گرانفروشی است کسی احتکار می کند که بخواهد گرانفروشی بکند. اصلاً اگر که هیچ بحث احتکار هم نباشد. هیچ موارد منصوصه و غلات اربعه و نمیدانم کشمش و خرما را هم در آن نیامورند. همین که این قانون بتواند جلوگیری از گرانفروشی را بگیرد وقتی که جلوگیری از گرانفروشی شد، وقتی که گرانفروشی دانست که نمیتواند گران بفروشد احتکار هم نمیکند. چون برای گرانفروشی احتکار می کنند. بلی نظر مبارک حضرت آیت الله العظمی منتظری را هم مطرح فرمودند که ایشان میفرمایند که منحصر در موارد منصوصه نیست و از این نظر منحصر بوده در آن دوران که ارزاق عمومی عبارت از اینها بوده. الان شما وسعتش بدهید. انصافاً وسعتش داده اند. ساده سوم یعنی تحقق نظر آیت الله العظمی منتظری در این طرح.

بنابراین به کلیاتش ان شاء الله رأی میدهم من بیشتر از این هم مزاحم برادرها نمیشوم. ان شاء الله در جزئیاتش هر کسی هر پیشنهاد اصلاحی دارد

مطرح میشود و ان شاء الله رأی هم خواهد آورد. والسلام علیکم ورحمة الله وبرکاته
رئیس - مخالف بعدی صحبت کند.

منشی - آقای سیداحمد کاشانی.

سیداحمد کاشانی - بسم الله الرحمن الرحیم با اینکه وقت بسیار کوتاه است و صحبت‌ها متأسفانه شهید خواهد شد و حقش بود راجع به یک چنین بحث و مسأله بسیار مهمی که شاید موضوع روزما باشد. یک فرصت بیشتری را رویش قائل میشدیم و صحبت میکردیم تا مسأله برای همیشه تکلیفش روشن بشود. و اما من راجع به چندتا موضوع میخواستم صحبت کنم. اینکه تقدیم طرح در این باره در فوریت هم گفتم کار نادرستی است. می باید حتماً لایحه‌ای در این زمینه تقدیم مجلس میشد اگر ضرورت داشت. اشکالات جدی به اصل طرح و گزارش کمیسیون وجود دارد که قابل بحث است. انحرافی بودن شعار مبارزه با احتکار و گرانفروشی موضوع دیگر است. عدم ضرورت تشدید مجازات و نامناسب بودن پیش کشیدن تشدید مجازات در جامعه فعلی ما که وجهه و عنوان خوبی هم ندارد. حالا من چون نمیتوانم روی همه موضوعها صحبت کنم یکی دوتا اصلی‌اش را انتخاب کرده‌ام و صحبت می‌کنم و اگر وقت بود به بقیه اجمالاً می‌پردازم. بحث اصلی که وجود دارد این است: «باید برسروگری که در آن مرده وجود ندارد آدم گریه نکند» بنده معتقدم بحث مبارزه با احتکار و گرانفروشی یک بحثی است صدر صد انحرافی و برای اثبات این قضیه فکر میکنم برادران خوب است یک مقداری به تاریخ رجوع بکنند و همین قانونی که در اختیارشان هست. شما چوب‌زدن عده‌ای از تجار محترم را در صدر مشروطیت توسط مستبدین به عنوان مبارزه با احتکار و گرانفروشی به خاطر بیاورید جالب اولین قانونی که در این کشور برای مبارزه با احتکار تصویب شده قانون مصوب سال ۱۳۲۰ است. البته قبلاً در سال ۱۳۱۶ یک قانون بوده در سال ۱۳۲۰ در همین طرح تقدیمی آقایان چاپ شده تحت عنوان «قانون راجع به جلوگیری از احتکار مصوب ۱۳۲۰/۱۲/۲۷». سالی است که رضاشاه از ایران رفته. ارزش‌های متفقین وارد ایران شده‌اند. مجلس آن زمان را مجلس دوره سیزدهم را شما به خاطر بیاورید و وکلای آن مجلس و دولت فروغی که یکی از فراماسونری‌های قدیمی در این کشور بوده و روی کار آمده. آن دولت لایحه مبارزه با احتکار و گرانفروشی را با سواد بسیار شداد و غلاطی که حتی در آن مساله اعدام پیش‌بینی شده به مجلس آن زمان آورده. مسأله‌ای که وجود داشت در آن موقع ارتش بیگانه از تمام نقاط وارد این کشور شدند، خاک کشور را اشغال کردند و با پول هنگفتی که در اختیار داشتند کالاهای ضروری و مورد نیاز مردم را به سهولت جمع‌آوری کردند. اولین چیزی که برای یک ملت آزاد یک ملت زنده یک ملت مسلمان، ضروری بود و میتوانست از یک سلتی سرزند این بود که در مقابل این تجاوز بیگانه دفاع بکنند. و شما میدانید دفاع یک امر طبیعی است یک اسری نیست که صدر صد بخواهی به آن القاء بکنی تا دفاع کند. در همین انقلاب اسلامی ما دیدیم مردم ما در خرمشهر وقتی که دشمن وارد خاک کشور شد، پیش از اینکه حضرت امام هم دستور بدهند ولی به اتکاء اینکه در این کشور یک رهبری اصیل وجود دارد. میدانستند رهبری‌ای که بیگانه را تحمل نمیکند. یک روحانیت متعهد پشت سرش قرار گرفته به آن شکل راهش را سد کردند و نهایتاً هم با خفت از کشور بیرونش کردند. ولی آن روز آمدند خاک کشور را اشغال کردند. تنگنا و مضيقه و بازار سیاه و نان سیاه و همه چیز را برای این مردم به ارسغان آوردند. چطوری است که یک دولت دست‌نشانده خود آن دولت‌ها حالا به فکر حال مردم افتاده و لایحه مبارزه با احتکار را به مجلس آن روز آورده. بنظر من هدف عمده منحرف کردن اذهان مردم از یک مصیبتی که ناموسشان، حیثیتشان و همه چیز را تهدید می‌کرد و کشاندن تضاد به داخل کشور که هر روزی مردم بیچاره که همه چیزشان در مضيقه و تنگنا است متوجه این باشند که آن یارو در بازار چکار کرد. این کاسب چکار کرد، آن چه کرد؟ ۳ - ۴ سال زمانی که متفقین در ایران بودند هیچ مصیبتی نبود که بر این ملت تحمیل نشود. آیا انصافاً آن روز یک فرد آزاده حاضر بود که بگوید این برنامه کار درستی است. اینکه ما بیائیم یک قانونی را وضع بکنیم، «قانون مبارزه با محتکرین» آن روز طبیعی بود هر فرد آزاده‌ای میگفت باید این دولت نوک صفت و دست‌نشانده‌ای را که مذاکره با بیگانه میکند و راهش را هموار میکند این دولت را اول کنار بزنیم، بعد هم دشمن بیگانه را از سلطت خارج بکنیم تا بعد بیائیم گرفتاریهایمان چه هست؟ اتحاد و انسجام همه اقشار ملت آن روز لازم بود نه اینکه کشاندن به مسائل انحرافی. بنده میخواهم عرض کنم متأسفانه مسأله شعار مبارزه با احتکا

و گرانفروشی امروز در جامعه ما به شکل دیگری مطرح است. یعنی مسائل اصلی را عامل اصلی را ما رها کردیم به فرعیات و به معلول‌هایی که نقش اساسی هم در کار ندارند. پرداختیم ما.

علوی تبار - آقا این طرح است این لایحه نیست نمایندگان داده‌اند.

رئیس - ایشان هم نمیگویند لایحه است، ایشان هم میگویند طرح است، بفمائید.

سیداحمد کاشانی - ایراد دارم به همین که اتفاقاً در ابتدای سخنم گفتم که این ایراد است که به صورت طرح تقدیم مجلس شده می باید دولت می آمد و لایحه‌اش را به مجلس می آورد میگفت آقا من این مجازات‌های قانونی را اعمال کردم. نتیجه نگرفتم، تقاضای تشدید مجازات دارم تا ما تکلیفمان را بدانیم. چه کنیم که متأسفانه بعضی از برادران نماینده توجه نمی‌کنند. بعضی‌ها هم متأسفانه عوض اینکه به فکر نمایندگی و وکالت مردم باشند در جای دیگر مسائل را دنبال می‌کنند من این را در اول صحبتم خدمتان عرض کردم. به نظر بنده آقایان! در این کشور علت العلل این هست که یک سیستم اقتصادی دولتی بر بازار کشور بخصوص بر تجارت و توزیع در این کشور، حاکم شده این سیستم اقتصادی چیزی جز به وجود آوردن عوارض عظیم و ورود کالای قاچاق به بازار را نخواهد داشت و ندارد. الان در این کشور انحصارات دولتی هست و یک چنین حالتی طبیعی است که بازار سیاه را تشدیدش می‌کند ۴ - ۵ سال هم هست شما ناظر شدت روزافزون بازار سیاه و گرانی در این کشور هستید. سال‌هایی که ۲ - ۳ میلیارد دلار هزینه ارزی داشتیم تا لااقل ۱۶ - ۱۷ میلیارد دلار ما پول خرج کردیم منهای ذخایرمان منهای بسیاری از انبارهایی که انباشته از قطعات یدکی و لوازمی بوده که تمام آنها را صرف کردیم ولی شما در تمام این سالها ناظر وجود این بازار سیاه هستید ریشه و علت قضیه در وجود محتکر نیست. محتکر من میگویم در جامعه ما وجود ندارد یک عده‌ای وجود دارند. ولی آنها اول معلول این سیستم اند در ثانی یک نقش جزئی بیشتر نمیتوانند ایفا بکنند یک مقاله بسیار جالبی دیروز روزنامه رسالت (سه شنبه ۷ مرداد) نوشته تحت عنوان «مسأله سیاسی دارو» که من خواهش میکنم نمایندگان محترم آن را حتماً مطالعه کنند. یک دوسه تکه‌اش را من خدمتان میخوانم. میگوید: «دارویی که ۸۰٪ آن در ایران و عمدتاً در کارخانه‌های دولتی تولید میشود و همراه با ۲۰٪ داروی وارداتی تنها از کانال دولت توزیع میگردد. باید در انبارهای بنگاههای دارویی کشف شود؟ آیا در حالی که کل تولید و واردات حدود ۷۲ میلیارد ریال است. میلیاردها ریال دارو که دادستان محترم اعلام کرده میتواند تنها از داروخانه‌ها به انبارها رفته باشد؟ یا این خبر صحیح نیست. و یا غیر از داروخانه‌ها جاهای دیگری نیز دخیل هستند».

آقای نیک‌نژاد معاونت دارویی وزارت بهداشت و درمان کشور در صاحب‌خه خود میگوید: «داروهای مورد نیاز جبهه به چند بیمارستان سعین و به سپاه و ارتش داده میشود. واردات آنها هم توسط دولت جمهوری اسلامی انجام می‌گیرد در حالی که می‌بینیم اعلام میشود که بسیاری از داروهای کشف‌شده داروهای مورد نیاز جبهه‌ها بوده است.» یا در جای دیگر میگوید:

«چرا نمی‌گویند که سیلیون‌ها دلار داروهای وارداتی به خاطر گذشتن تاریخ مصرف آنها توسط مأموران خرید دولتی در زیر خاک دفن میشود و برای آنها محل دفن تا ابد شناسائی نشود، روی آن ساختمان بنا میکنند و سازمان بازرسی کل کشور پس از اطلاع از اینکه داروها در محلی دفن شده‌است و با هوش و درایت مسؤولین بازرسی دارو کشف و ضبط میگردد و خطایان سرور تعقیب قرار می‌گیرند چرا اوراق این پرونده‌ها را منتشر نمی‌کنند، نکنند موضوع کشف کارتن رب گوجه فرنگی در حبوحه دارو بهتر از اوراق این پرونده میباشد و بالاخره چرا مسیر انتقال میلیاردها ریال دارو را که نیاز ۱۷ سال داروی کمیاب کشور، جزئی از آنهاست به انبارهای محتکران ضد انسان، صریح اعلام نمی‌کنید؟» این یک گوشه‌ای از قضیه بود...

رئیس - وقتتان تمام است.

سیداحمد کاشانی - یک گوشه‌اش را هم برادر عزیزمان آقای رنجبر چند روز پیش در نطق قبل از دستور گفتند. من متأسفانه عرض کردم یک تعدادی از روزنامه‌های طی این ۴ - ۵ ساله را من آورده بودم تا مستند خدمتان صحبت بکنم. خواهش میکنم بروید نمایندگان محترم این روزنامه‌ها را ورق بزنید ببینید آیا مسأله احتکار یک مسأله واقعی است یا یک مسأله انحرافی؟ هر کجائی که قرار بوده که جامعه به سمت حکومت قانون، به سمت حساب و کتاب سوق داده بشود

اکثریت مجلس، این دولت سرکار است هزاران چشم دارد به او نگاه میکنند. باب انتقاد باز است رهبر آنجا با کمال هشجاری مواظب است. از آنطرف هم در شریعت مقدس یکسری مجازات‌ها ما داریم تحت عنوان «حدود و تعزیرات» و احتکار هم حرام است «الحکرة حراماً» این تا اینجا اما اگر وقت باشد یک سیر اجمالی فقهی عرض کنم. در احتکار نظرات فقهاء از صدر اول تا حالا خلاصه میشود در این چندتا مسأله‌ای که الان عرض می‌کنم:

۱- احتکار تعریفش چه هست؟ از نظر لغوی: «الاحتکار حبس الشيء» حالا دیشب مراجعه کردم هر چیزی که مورد نیاز مردم است. اما اینکه «حبس الطعام» شده چون در روایات داریم که «ارزاق و طعام فقهاء آمده‌اند معنای متشرع‌اش را مثلاً معنای فقهی‌اش» یعنی معنای لغوی‌اش را محدود کردند. این تا اینجا تعریف.

بعد می‌آئیم که خوب احتکار در چه چیزهایی حرام است: روایاتی داریم در ۶ چیز. بعضی هایشان هم حذف دارد «لیس الا» دارد همین‌هایی که در طرح آمده و بسیاری از فقهاء اینجا بر اساس این حذف گفتند فقط در این چیزها است. البته ممکن است نظر فقهای مجلس، فقهای شورای نگهبان، فقهاء حوزه علمیه این باشد که این حذف، حذف اضافی است. حذف اضافی را هم وقت ندارم توضیح بدهم. اعتقاد خودم هم این است این حذف قطعی نیست که تا قیامت فقط کشمش و میوز و اسفند ذلک باشد، اینها موضوع احتکار است و نظر هم آزاد است. بعد محنکر را چه کارش بکنیم؟

یک قول این است که محنکر را مجبورش به فروش بکنیم دولت مستشارتاً فروشنده نشود. یک کسی را بالای سر او بگذارد و بگوید بفروش. یک قول این است که دولت میتواند مستشارتاً خودش بفروشد.

خوب بحث دیگر چقدر بفروشد. قیمت‌گذاری کند یا روی قاعده «الناس بقدر متیقن» اکتفا بکند فقط مجبورش بکند به فروش، هرچه دلش می‌خواهد. توجه کردید از این بحث هم بگذریم پولش را چه کار بکند؟ همه می‌گویند پولش را به صاحبش بدهد. اینجا حکم وضع احتکار بسته میشود اگر جانب احتیاط را بگیریم باید بگوئیم احتکار در ۶ چیز است. آنهایی که تصریح شده:

۱- دولت باید مجبورش بکند که بفروشد به هر قیمتی که دلش میخواهد و پولش را هم خودش بگیرد. اگر یک مقداری جرأت فقاقتی داشته باشیم می‌گوئیم احتکار در ارزاق است اعم از این ۶ چیز یا تنقیح مناط بکنیم و بگوئیم در همه نیازهای مردم است و بعد هم دولت خودش «مباشرتاً» فروشنده بشود و قیمت‌گذاری هم بکند و بعد پولش را به صاحبش بدهد اینها اقوالی است که اجمالاً من عرض کردم جانب به اصطلاح انقلابی‌اش را بگیریم و زمان هم دارد به ما حالی می‌کند که چه جور بفهمیم روایات را. عرض بکنم به حضورتان جانب انقلابی‌اش را بگیریم آخر خط همین است «بفروشد به قیمت عادله و پولش را هم به صاحبش بدهد»

اما آسیدیم سراغ مجازات: احتکار یک حکم وضعی دارد این است که عرض کردم یک حکم تکلیفی دارد یعنی حرمت شرعی دارد، گناه است. مثل زنا است. گناه است معصیت است و عقوبت قیامتی دارد و هر معصیتی که در کتاب حدود و دیات حد معینی از مجازات نقدی نمی‌دانم یا بدنی نداشته باشد می‌رود تحت پوشش تعزیر مسأله تعزیر که «بیدالحاکم» است بحث‌هایش را شنیدید. اختلاف نظرهای شورای محترم نگهبان را و فتوا و اسناد اینها را شنیدید، یک مقداری راه افتاده وحدت رویه قضائی به اصطلاح جا انداخته شده، حالا می‌خواهیم تعزیرش بکنیم که چرا کار حرام کردی؟ شلاقش می‌زنیم، آقای کاشانی! اگر چنانچه ما در این جمهوری اسلامی با این وضع نفت که خودت میدانی، با این کشور مصرفی و وابسته که خودت بهتر از من میدانی با این سردی که تمام استکبار جهانی رودر رویشان قرار گرفته، حکومت، حکومت فروغی است؟ وعرضه و تقاضا درستش می‌کند. مردم همه بیگان می‌خواهند از کجا بیاوریم عرضه بکنیم. مردم بخصوص مردم، آن کسانی که تجار محترم و نمیدانم شخصیت‌ها و نجبا و اشراف روزی یک شقه گوشت می‌خواهند مصرف کنند. دخترخاله‌اش امروز آمده است خانه‌اش می‌خواهد ۱۰۰ نوع خورشت درست بکند، چرا نیروی کار فرهنگی بکنی و اسلام را حالی بکنی و بگوئی سلتی که گوشت ندارد، گندم ندارد، نباید اینقدر مصرف بکند چرا به صدا و سیمای جمهوری اسلامی فریاد نمی‌کشی که در رابطه با الگوی مصرف

تا معلوم بشود که چه کسی در این مملکت چکار می‌کند، شعار مبارزه با احتکار، گوش فلک را کر کرده» بهترین نمونه چون من نمیرسم بگویم خواهش میکنم (رئیس - وقتان تمام شد) صحبت تمام میشود. بروید تاریخی را که حضرت امام آن فرمان ۸ ماده‌ای را که صادر کردند که عنوان آن هم هست «برای تأمین امنیت اجتماعی و قضائی مردم» بقدری قضیه صریح بود که خود آقای هاشمی در یک مصاحبه‌ای می‌گوید «تشخیص امام این است که ما به مرحله‌ای رسیده‌ایم که به دلیل دوران انقلاب، نمیتوانیم از اجرای قوانین صرفنظر بکنیم یا حقوق شخصی افراد را بایمال بکنیم» وزیر کشور جناب آقای ناطق‌نوری آن روز می‌گوید: «چهار سال از انقلاب می‌گذرد ما باید صبر بکنیم» (رئیس - وقت تمام شده است) به حال عادی خودش بازگردد متأسفانه مسوولان اجرائی و بعضی دیگر می‌آیند می‌گویند «فرمان امام در رابطه با مبارزه با گرانفروشی و احتکار و چنین و چنان است» من خواهش میکنم آقایان نمایندگان! به خاطر بیاورید دوره سیزدهم مجلس را.. (رئیس - سرافق را بگوئید بیاید صحبت کند) چشم، الان مطلب تمام میشود. دوره سیزدهم مجلس را و بدانید آنها کسانی نبودند که با آراء مردم آمده باشند ولی من و شما با آراء این ملت به این مجلس آمدیم باید از حقوق ملت دفاع کنیم بنده عرض این یک کلمه است تورا بخدا بنشینیم موضوع را بررسی بکنیم، ببینیم موضوع چه هست از کجا آمده (رئیس - حالا داریم بررسی می‌کنیم) علت‌هایش چه هست؟ متأسفانه فرصت نیست برای تجزیه و تحلیل قضیه. علت‌ها را جستجو کنیم رئیس - آقای کاشانی! اگر لازم باشد، وقت قابل تمدید است شما که میدانید در آئین‌نامه وقت قابل تمدید است.

سید احمد کاشانی - خلاصه با علت‌ها باید مبارزه کرد والسلام علیکم ورحمة الله.

رئیس - موافق را دعوت کنید.

منشی - آقای مرتضی موسوی! (اظهاری نشد) ایشان در جلسه نیستند. آقای علوی تبار موافق بعدی.

علوی تبار - آقای روحانی صحبت می‌کنند به جای من.

رئیس - وقت آقای علوی تبار، از آقای روحانی است. بفرمائید.

روحانی فر - بسم الله الرحمن الرحیم، عرض میکنم من یک مطالبی را، مطالب فقهی، مطالب دیگری در رابطه با سرافقت جمع‌آوری کرده بودم ولی خوب بعضی از فضلاء مجلس از جمله برادرمان حاج آقا خاسنه‌ای و نماینده آزاده عصرما جناب آقای کاشانی فرمایشاتی فرمودند که... (همهمه نمایندگان) خواهش میکنم دقت بفرمائید آقای خاسنه‌ای فرمودند که «قوانین و مقرراتی از گذشته مانده است که آنها هم کاملاً تراست و هم فروع بیشتری را متعرض شده و هم مجازات اشدی از این که کمیسیون اصلاح کرده و به مجلس داده بهتر است بنابراین یقه مجری را باید گرفت که این قوانین موجود را چرا اجرا نمیکند!» این فرمایش ایشان. چند روز قبل ملاحظه فرمودید که یک لایحه‌ای را شورای نگهبان برگردانده بود به این دلیل که: «مقررات گذشته اول باید قانونیش ثابت بشود، بعد شما بیایید براساس آن پایه‌گذاری بکنید. تبصره بزنید، چکار بکنید بروید جلو.» این هم فرمایش شورای نگهبان یک طرف قضیه.

آن طرف قضیه هم آقای کاشانی می‌فرمایند «آن مقررات را دولت‌های دست نشانده وابسته به اجانب به خاطر شلاق زدن تجار محترم درست کردند و شرایط سیاسی آن زمان ایجاب کرده و بازتابش هم همین مقررات بوده، بنابراین باید برویم سراغ ریشه‌ها» اینها حرفهائی است که ما از این سه بزرگوار... البته اینها دونه‌ها نماینده و شورای محترم نگهبان داریم میشنویم که بعضی‌ها معتقدند، یعنی غیر مستقیم ثابت کردند که ریشه‌های دیگر است و تلویحاً فهمانده شد که دارد کلاه سرمان می‌رود و مسأله از خارج ریشه می‌گیرد و اسناد این حرفها... و بعد هم استناد به فرمایش امام حالا من این آخری را عرض کنم به استناد حضرت امام همین اساسی که می‌فرمایند «این دولت را تضعیف نکنید» غیر مستقیم میشود خارجی و وابسته (البته غیر مستقیم) عرض بکنم به حضورتان اینها نیست عزیز من! قانون احتکار مجازات دارد، زنا مجازات دارد هروتن فروش مجازات دارد. نمی‌خواهد همینطوری که در قسمت دوم فرمایششان آقای خاسنه‌ای فرمودند اگر بخواهیم این حرفها را بزنیم بعد سیاسی پیدا میکند اگر حق‌الکشف بدهیم بعد می‌روند آن کسی که می‌رقصید، بهتر مثلاً می‌رقصد. می‌رود بیشتر اذیت میکند. قسمتی از این سیاسی است. من میخواهم عرض کنم که بیشتر فرمایشات آقایان هم سیاسی بود الان جمهوری اسلامی شده، قبول داریم یا نه؟ یک دولت منتخب

اینکه شرعی است. دوم اینکه تصویب چنین قانونی ضروری است. آقایان مخالفین برادر بزرگوارم جناب آقای خامنه‌ای فرمودند نقص در اجراست والا ماقانون داریم یعنی آن کلمه دوم موافقتین را ایشان حذف میکنند. رئیس - حالا شما مخالفید به هر حال.

رضوی - بنده مخالفم بله، ولی مخالفت من نه مثل مخالفت‌های آقایان مخالفین و موافقت من نه مثل موافقتین است اینست دیگر (خنده نمایندگان) اینجاست که:

لاجرم قصه به رسوائی من انجامید داعی مهرترا نام نکوسودن داشت عرض کنم دراصل این طرح چندتا اشکال به نظر من هست یکی اینکه تعریف فرموده.

الف - احتکار عبارت است از جمع و نگهداری ارزاق مورد نیاز و ضروری عامه مردم. این شد یک تعریف کلی بعد مصداق آورده گندم جو کشمش خرما. اگر اینها مصداقند پس بنابراین دایره خیلی وسیع است شامل بیش از اینها هم می‌شود. اگر اینها مصداق نیستند پس تعریف باید اینطوری بشود. احتکار عبارت است از «جمع و نگهداری گندم، جو، کشمش، خرما، روغن و زیتون».

اول یک تعریف کلی گفته شده بعد مورد شمرده شده. این از نظر ادبی شیوه نویسندگی و حتی از نظر روال فقهی درست نیست. بعد بر مبنای فتوای مشهور این نوشته شده فتوای غیر مشهور در مقابلش داریم. امام هم ما را ملزم نکرده نفرموده که مصوبات ما باید مخالف مشهور نشود آنچه امام از ما می‌خواهد آنکه می‌خواهد خدا و پیامبر می‌خواهد این است که مصوبات ما خلاف شرع نشود. فتوای حضرت آیت الله منتظری هم هست که این مواردی که ذکر شده در انحصار اینها نیست اشکال بعدی این است که بنده معتقدم شورای محترم نگهبان فردا حتماً اشکال خواهد گرفت بر ماده ۳ که می‌گوید «هر کس کالاهای زیاده بر مصرف سالانه خود را که مورد احتیاج ضروری عامه است به قصد افزایش انبار کند در حکم محتکر است». به دلیل کدام آیه کدام حدیث کدام اجماع کدام عقل که اگر یک نفر برود جنسی را انبار کند البته طبق فتوای مشهور و بر مبنای این طرح، یک نفر برود یک وسائلی را انبار کند این در حکم احتکار است. ما در فقه در حکم احتکار چیزی را نداریم یا احتکار است یا احتکار نیست. اگر بر مبنای فتوای مشهور می‌روید بنابراین ماده ۳ خلاف شرع است اگر بر مبنای فتوای غیر مشهور می‌روید بگوئید احتکار در همه چیز هست اما عرض اساسی بنده این است که اساساً این طرح به اصطلاح طلبگی ما قصد لم یقع و ماوقع لم یقصد آنکه مردم مبتلاش هستند احتکار نیست. اگر احتکار عبارتست از انبار کردن گندم جو و کشمش و خرما و روغن و زیتون ما چنین مشکلی امروز نداریم. ما مشکلی به نام احتکار خرما نداریم امروز ما مشکلی به نام احتکار کشمش نداریم امروز. پس ضرورت این طرح و فلسفه وجودی این طرح این بود که یک سری مشکلاتی در کشور هست و این مشکلات خرما و کشمش و زیتون نیست. بنابراین اگر بخواهیم طبق روال فتوای مشهور برویم باید بگوئیم اصلاً موضوع ما ربطی به احتکار ندارد. موضوع ما مربوط به قاعده لاضرر است و در بعضی جاها به افساد و در بعضی جاها به محاربه. آقایانی که طرح را دادند طبق آن غلط معروف عرفی که در عرف به همه چیز احتکار می‌گویند آمدند این طرح را نوشتند طبق نظر مشهور در عرف به این مشکلی که امروز در کشور هست به این فساد اقتصادی که امروز در کشور است احتکار نمی‌گویند. پس عنوان طرح باید عوض بشود. کمیسیون محترم قضائی باید لطف کند ما امروز نیازی به طرح تشکیل مجازات احتکار نداریم ما نیاز داریم یک قانونی تحت عنوان آن اعمال یا افرادی که مشمول قاعده لاضرر هستند یک قانونی بنویسیم این اساساً نسخه درد ما نیست. یک چیز عوضی است. از فروغی حرف آمد این فروغی فراماسونر می‌گوید در یک مجلسی بودیم یک مسافری رسید از او یک نفر سؤال کرد از جده آمدی یا ازدشت. گفتم جده درست نیست. سومی گفت بگو جده گفتم جده هم درست نیست بگو از جاده. اصلاً بحث ما به احتکار مربوط نیست که بگوئیم مشهور و معروف اینجا نه جای مشهور است اینجا نه جای فتوای غیر مشهور است مشکل ما چیزی است که به فتوای مشهور می‌گویند. یعنی اگر احتکار در این چند تا چیز است بنابراین مشکل ما به اینها مربوط نیست. مشکل ما مربوط به افساد است مشکل ما مربوط به ضرر زدن به جامعه است بنابراین باید ما تحت عناوین دیگر قانون بنویسیم و حتماً باید بنویسیم فرمودند مشکل در اجرا است در اجرا نیست. اگر مشکلی هست در قضاوت است قاضی که امروز نشسته پشت میز

و نصیحت کردن مردم و روایاتی که می‌گوید: «شکم خودتان را قبور حیوانات نکنید» و این همه منابع هدایتی و ارشادی در راه الگوی مصرف که ما داریم چرا در این خط هانمی روی؟ هروقت یک کسی یک کمی مشکلات پیدا می‌کند یک تپیا بزنید و ببند از شما. الان شرایط کشور طوری است که مردم همه چیز می‌خواهند کم هم هست. در محاصره اقتصادی هم هستیم. حالا وقت ضربه کردن است. حالا وقت این است که دولت را فروغی درست کرده، حالا وقت این حرفها است. آخر عزیز من انصاف هم خوب است. این دولت ضعیفائی دارد. این دولت در مشکلاتی افتاده می‌خواهد حل بکند. راه حل نشان بدهید. این هم که آقا! ولش کنید بازار آزاد آخر در این بازار آزادها دارد احتکار میشود دیگر این آقائی که گرفته حالا از دولت گرفته از دولت دزدیده برده احتکار کرده بالاخره محتکر است چرا این کار را کرده؟ بنابراین من هرچه سعی میکنم که... (رئیس - وقتتان تمام است) آرامتر صحبت بکنم این راهم به همه نمایندگان بگویم این روش فحش دادن و اینها نیست. اصلاً یک کسی بلند حرف میزند یک کسی آهسته والا آن کسی که بلند هم حرف میزند ممکن است حرفهایش منطقی هم باشد. در جمع عرایض من این است که آقا مسأله را سیاسی نکنید. محض رضای خدا بل نگیرید. یک عده‌ای افتاده‌اند به جان مردم، پول چیز عزیزی است. تسمه پروانه تراکتور و کمباینی که کشاورز می‌خواهد با آن گندمش را درو بکند و شما خود کفابشوید، یک عده‌ای می‌برند قایمش می‌کنند و بعد محاصره اقتصادی می‌کنند به همه چیز ضربه می‌زنند. دارو، من خودم میرفتم میگفتند آقا جان! شیر خشک پیدا نمیشود، شمدار مجلس چکار میکنید؟ نمیدانم سرم پیدا نمیشود، چه پیدا نمیشود، چه پیدا نمیشود، اگر از توی مغازه دولت درآمده، از مغازه دولت این را درآوردند، از کاسب آزاد بوده و اگر با دولت هماهنگ کرده ما موافقیم که دستگاه قضائی دنبال خط را بگیرد اگر چنانچه یک عضو هم در دولت همکاری با اینها دارد این مجازات‌هایی که مقرر شده درباره هردوی آنها انجام بدهد. پیشنهاد بدهد اگر احتکار زیر سر یک فرد دولتی بوده، یک مرکز تهیه و توزیعی بوده، همان را بیاورید اعداش بکنید چون دارد خیانت میکند. از جهت اقتصاد در این زمینه ما که حرفی نداریم، ولی بحث را خودت داری انحرافی میکنی (رئیس - وقتتان تمام است) بحث احتکار و مجازات انحرافی نیست والسلام علیکم ورحمة الله.

رئیس - مخالف بعدی صحبت کند.

سید احمد کاشانی - آقای هاشمی! تذکر آئین نامه‌ای دارم.

روحانی فر - تذکر آئین نامه‌ای چی؟ شمداری.... (خنده نمایندگان)

رئیس - تذکر آئین نامه‌تان چه هست. بفرمائید.

سید احمد کاشانی - بسم الله الرحمن الرحیم، ماده ۷۷ آئین نامه می‌گوید اگر در ضمن مذاکره صریحاً یا تلویحاً نسبت سوئی به یکی از نمایندگان داده شود یا عقیده و اظهار او را برخلاف جلوه دهند و نماینده مذکور برای رد آن نسبت و یا رفع اشتباه در همان جلسه یا در جلسات بعدی...

رئیس - خوب، ایشان که چیزی نگفت که از این مصداقی باشد.

سید احمد کاشانی - مطالبی گفت درباره صحبت‌های من که اصلاً تحریف کرد و مطلقاً در صحبت‌های من نبوده.

رئیس - من که تحریفی نفهمیدم.

سید احمد کاشانی - من باید توضیح بدهم.

رئیس - نه، دیگر نمیشود.

سید احمد کاشانی - من می‌گویم آقای هاشمی! اگر ببینید نبود. شما اجازه

ندهید.

رئیس - من می‌گویم خوب نیست. چه تحریفی؟ شما میخواهید بیایید دوباره... آن دفعه ۲ دقیقه زیادی صحبت کردید. حالا هم باز میخواهید، وقت را بگیرید. مخالف بعدی صحبت کند.

منشی - آقای رضوی بفرمائید.

رئیس - آقایان مواظب باشند در بحث‌هایشان تعرضی نسبت به همدیگر

نباشد بروید سراغ اصل مطلب.

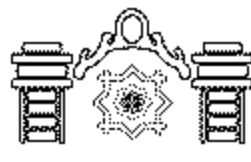
رضوی - بسم الله الرحمن الرحیم، متأسفانه هروقت نوبت به من میرسد

هی تذکرات قبلی می‌آید که مواظب باشید والله آقایان شلوغ می‌کنند من شلوغ

نمیکنم متأسفانه از اینکه یک بحث تقنینی به بحث سیاسی کشیده شده،

رئیس - من به همه آقایان گفتم که مواظب باشید.

رضوی - در مورد طرح عرض کنم آقایان موافقتین فقط دوتا کلمه داشتند یکی

فرمودند که چون مجریان کم سوادند و یا هوچی! بالاخره اگر مجریان کم سوادند شما بی سواد کافی دارید زودتر از این باید طرح را می نوشتید حالا که نوشتید الان هم که آمده این قانون عملی نبوده مجریان کم سوادند اگر کم سواد بی برسی گردد به قوه قضائیه و کسانی که می خواهند در این کارها قضاوت بکنند و اجرا کردند سالها بحث دیگری است در کمیسیون قضائی که باز خود شما عضو کمیسیون بودید و سالی هم رئیس کمیسیون بالاخره اینها را زیر ذره بین میبردید و اصلاحاتی می کردید. الان این قوانین گذشته عمل نشده و بالاخره تعطیل بوده تا الان و به این صورت آمده جو سیاسی فعلی را مطرح کردند یک مقدار در روزنامه ها می رود بحث میشود یک مقدار مسئولین میگویند قانون جدید است حمایت مجلس دنبالش هست قوه قضائیه جرأت می کند برود عمل بکند این قانون را این درست است واقعاً از طرف دیگر خالصتیش این است که بالاخره مردم در جامعه بفهمند که اعتقادات ما به عنوان نمایندگان مجلس و بعد هم که شورای محترم نگهبان نظرسنجی دهد به عنوان سیاستگذاران کشور چیست ما چه می خواهیم بگوئیم چه احتکار هست چه احتکار نیست اگر خروار خروار چه را انبار بکنند درست است یا درست نیست اینها را بدانند بالاخره که بگویند آقا من اگر بخوام متشرع باشم و به دنبال نظامی باشم که امام تأیید کرده این نظام را و مشروعیت دارد این نظام و قانونیت دارد من بروم فلان کالا را انبار نکنم فلان کالای دیگر مشخص بشود برایش مشخص نیست همین الان اختلاف داریم که چه در حکم احتکار است چه احتکار است. هنوز تعریف احتکار را بعد از هشت سال معلوم نکردیم حالا هم که می خواهد یک کاری بشود کار به سالها سیاسی کشانده نشود خواهش میکنم. اینکه فرمودند ریشه است و کار را بر دندروی مسائل سیاسی اگر پاسخ است. پاسخ است. بله ریشه است واقعیت این است که ریشه است یعنی اگر قوانین گذشته عمل نشده یکی عملی نبودن آن قوانین است مقدار زیادی از آن دوماه و شش ماه و ۱۲ سال زندان تبدیل شده به شلاق و جریمه نقدی و از طرف دیگر الان وضعیت زندانها و هزینه های سنگینی که اصولاً زندان دارد و مشکلاتی که دارد تبعات روانی و اثرات سوئی را خانواده ها که دارد درست نیست که آن قوانین اجرا بشود آن قوانین عملی نیست اصلاً حالا آوردند بصورت شلاق و جریمه نقدی در آمده الان اگر بخوایم بگوئیم نه، اصلاحات بکنیم الان قبل از اینکه شور کامل بشود میتوانند پیشنهادات را آقایان بدهند بالا که بعد رأی گیری که برای کلیات بشود، بشود تمام پیشنهادات را مطرح کرد که کاسترش بکنیم اگر بایک فوریت هم که مطرح است بعد آقایان اصلاحات روی این بیاورند بالاخره قانون گذشته مشاهده کردید که به هر دلیل عملی نبوده یا مجریان دنبالش نبودند یا قوه قضائیه دنبالش نبوده به هر جهت قوه قضائیه هم در این موضوع کوتاهی کرده که می بایستی قوانین متناسب با نظام را بیاورد لایح و اینها را باید زودتر می آوردند به هر جهت نیاوردند. الان واقعیت این است که اگر بخش خصوصی کنترل نشود و نظارت دولت رویش نباشد و مسأله احتکار را درست تعریف نکنیم و مواردی که در حکم احتکار است معلوم نکنیم مشاهده می کنید که چندین پمپ چاه عمیق بخاطر یک تسمه ای که قیمتش چند صد تومان است آن تسمه پمپ چاه را می آید آن کشاورز با قطار و با اتوبوس می آید تهران چهار هزار تومان می خرد برمی گردد و بیرون جنوب خراسان نصب میکند یا اینکه مشخص است قیمت های بیش از ده برابر بیست برابر پنجاه برابر بعضی قطعات حساس را بفروش می رسانند. آیا این دست های واسطه را می گوئید همه اش دولت است خوب بیاورید ریشه ها را معلوم بکنیم اگر واقعاً ریشه ها همه اش در دولت میبوی کارمند دولت بودند در بورس می افتاد چرا می بینید فلان تجارتخانه بازار که دومتर्फش است این دومتربهای تجارتخانه چند میلیون تومان سرقفلی اش است این چند میلیون تومان سرقفلی را که نذر نمی کند می خرد آنجا روضه خوانی و سینه زنی هم که ندارد که بگوئیم نذر کرده این چند میلیون تومان را چندین میلیون تومان از آن درمی آورد کسانی که می بینید ثروتهای کلان دارند چند میلیاردری و میگویند به آزادی است سرمایه گذاری بدهید و حتی مرز نکات هم معلوم بکنیم این مسأله است دیگر ریشه دارد به قبول است اگر ریشه است به احتکار ریشه دارد ریشه تنها قانون احتکار نیست باید برگردیم به اینکه شیوه فعالیت بخش خصوصی چگونه است مجلس آورد رفت شورای محترم نگهبان نپذیرفتند یک مقداری اشکالاتی شد و بعد (یکی از نمایندگان دولت پس گرفت) به دولت پس گرفت. آن لایحه قسمت توزیع بود و این مسائل را که دولت هم پس گرفت بحث هایی در مجلس شد در کمیسیون رفت قلب شد قضیه کلا یک افسار گسیختگی یک حجم گسیخته ای در کار که خود مجلس هم

نمی تواند بعضی وقتها اصلاً وجدانش اجازه نمی دهد برود طبق قوانین طاغوت حکم بدهد می رود سراغ رساله موضوع لاضرر را در باب احتکار بررسی می کند حکم ضعیفی می دهد اجرا نمی شود. کدام حکمی را قضاوت دادند دولت اجرا نکرد. بحث اینجاست قضاوت ما امروز نمی تواند محکم بچسبند به قوانین قبلی و قانون بعد از پیروزی انقلاب هم تصویب نکردید بنابراین حکم ضعیفی می دهند. موضوع را به اصطلاح بعضی از ما عوضی می گیریم موضوعی که مربوط به قاعده لاضرر است به افساد است به محاربه است. می رویم می چسبیم به احتکار مثل همین طرح. این طرح اساساً به نظر من بی جاست بیخود است اصلاً ربطی به درد جامعه ندارد بعد هم می آئیم سیاسی می کنیم یکی می گوید فروغی اینطور یکی می گوید آن دروغی اینطوری یکی هم چیز دیگر اینها یعنی چه؟ ما اینجا در مقامی که بحث قانونی است تقنین است باید تقنینی برویم و بالاخره هنرمندانه بکوشیم هر مسأله را برای مسائل سیاسی بکشانیم و از آن استفاده کنیم این به نظر من صحیح نیست. خوب حرف آخر بنده این است که کمیسیون لطف کند و برادران و سروران عزیز لطف کنند رأی ندهند به تصویب کلیات این بنشینیم دوباره یک چیزی تحت عنوان خودش بنویسیم نه احتکار اینرا دیگر همه میفهمند ما از هر کسی سؤال کنیم می گوید ما مشکل کشمش نداریم ما مشکل زیتون نداریم زیتون در رودبار است کشمش در تاکستان و ارومیه است آخر این چه ربطی دارد به درد امروز مردم! آقائی به من میفرمود. میفرمود کسانی که در جناح مقابل فکر توهستند (به من میفرمود) آنها هم کوشیدند که اینرا یک طوری بکنند که شامل چیزهای زیادی بشود. گفتم آخر اساسش درست نیست. ما یک مسأله مربوط به نماز را برویم در تجارت بررسی کنیم یک مسائل مربوط به تجارت را برویم در طهارت بررسی کنیم این درست نیست. اشکال در اینجاست که غلط عرفی مشهور این است که هر انبار را میگویند احتکار آمدیم تحت عنوان احتکار نوشتیم. میرویم سراغ فرمایشات فقها می بینیم به احتکار در همین ها است البته از نظر مشهور آنوقت میمانیم چکار کنیم فردا تصویب می کنیم همین بحث ها که می رود در روزنامه هم چاپ میشود میگویند مغرضان میگویند فقه توانائی اداره کشور را ندارد. نه بابا فقه خیلی هم وسیع است خیلی هم توانائی دارد ما ورود و خروجمان درست نیست بطوریکه در مسأله زمین گرفتار همین مشکل بودیم در حضور شورای محترم نگهبان عرض میکنم ما اگر دو ناماده تصویب می کردیم در اول هر زمینی که زارع احیاء کرده مالک تملک کرده برگردد به زارع و بیگاریها را اربابها پس بدهند مسأله تمام بود نیازی نبود به شیوه ای که بوی شرقی از آن بیاید و برود توی شورای نگهبان گیر کند باز هم یک مغرضی پیدا بشود بگوید شورای نگهبان چرا مثلاً تصویب نکرد و از این قبیل چیزها. ورود و خروج مسائل فقهی امروز برای ما یک مسأله است یک مشکل است. (رئیس - وقتان تمام است) نه اینکه خدای نکرده نعوذ بالله ضعف فقه، یا ضعف فلان فقیه و اینها نیست. بحث در ورود و خروج است و بنده عرضم این است که تحت عنوان قاعده لاضرر و تحت عنوان فساد و محاربه یک چیزی بنویسیم بنظر بنده خیلی بیخود است این طرح والسلام.

رئیس - موافق بعدی صحبت کند.

منشی - آقای حائری زاده موافق بعدی.

حائری زاده - بسم الله الرحمن الرحيم، واقعیت قضیه این است که برادران مخالف و موافق هر دو دسته اعتراف داشتند که قانون گذشته، تناقض هم در کارشان بود در حرف مخالفین دو نفر از مخالفین محترم آقای سید محمد خاسنه ای و آقای احمد کاشانی هر دو از مخالفین یکی فرمودند که قوانین گذشته بسیار قوی بوده شدیدتر از حالا بوده و اینها یکی دیگر از آقایان فرمودند که به غلط و شداد بوده و به درد همان زبان طاغوت می خورده و مال زمان تاریخ گذشته بوده و یک مقدار از تاریخ گفتند و بعد بحث کردند که خیر اینها نیست و ریشه در قضایای دیگر است یعنی آقای سید محمد خاسنه ای فرمودند که این قانون این طرح رقیق تر شده الان و قانون گذشته شدید بوده بعد آقای کاشانی فرمودند خیر غلط و شداد بوده و این کار غلط و شدادی که می خواهیم انجام بدهیم الان کار ناجوری است وقتی دولتها کارهایی می خواهند بکنند و زمان گذشته و وضعیتی که دولت خودش را تثبیت کند بر مردم و تحمیل کند این حرفها مطرح شد. تاریخ گذشته را مطرح کردند. واقعیت این است که چرا قانون گذشته تعطیل مانده همان قانونی که خود امضا کنندگان جناب آقای بیات و حاج آقا شوشتری و سایر امضا کنندگان که اسمهایشان هست اول آقای دعائی و صالحی و دیگران همه اینها که امضا کردند آخرش هم قوانین آوردند چرا این قوانین تعطیل مانده؟ حالا آقای خاسنه ای

مشخص خواهند کرد که چگونه دولت اسلامی قوی بشود و کار کنند. بعد به دنبال این ریشه ها هم برویم که مسأله توزیع مسأله تأمین کالا را مشخص بکنیم و اگر اینکار را نکنیم خیلی اختکارهای پنهانی هم هست که (رئیس - وقتان تمام است) به چشم نمی آید (یک جمله) یک تاجری که سفارش کالا میدهد از وقتی که گشایش اعتبار در بانک مرکزی می کند تلکس ها و تلفن ها بکار می افتد می گوید جنس را بفرست یا نفرست فلان جنس را با کشتی بفرست فلان جنس را سریعاً با طیاره بفرست می آید در گمرک هست ترخیص نمی کند در واقع میداند تا بازار داغ بشود آن زمان ترخیص کند یعنی حتی از آقایان دارائی و گمرک و اینها پرسید بعضی موارد هست که تجار یکسری حیل های قانونی حتی بکار میبرند که میگویند ترخیص در گمرک سه ماه طول کشیده فلان سند کامل نبوده فلان چیز مخدوش بوده فلان مورد را گم کردیم از این بازیها و بعدیا کالا در انبار است یا کالا روی کشتی است یا کالا سفارش داده شده پول هم داده شده نمی آید و تلکس و تلفن میزند که نیاید. اینها همه سیکل های مختلف اختکار است مواد اولیه جزو اختکار میشود قطعات یدکی کارخانه ها را متوقف می کند مواد اولیه که گران بشود و اختکار بشود چه در روی کشتی چه در سفارش هر چه می خواهد باشد اینها در بیکاری در گرفتاری مردم در تورم اثر شدید دارد بعد کارمند اداره را دزد می کند بعد معلم را ناراضی می کند. بعد طلبه را نگران می کند تمام طبقات جامعه را کاسب جزء را... نظام را متزلزل می کند. همه اینها می گویند آقا درآمدهای چند صد میلیونی (رئیس - وقت تمام است) مردم هم که زندگی شان هم به یک وضع گرفتاری و مشکلاتی که دارند و روی تورم هم اثرات فراوان دارد به هرجهت این افتتاح باب و مقدسه خوب را قبول کنید و به آن رأی بدهید متشکر. رئیس - مخالف و موافق هر یک پنج دقیقه دیگر وقت دارند دوتا پنج دقیقه صحبت کنند.

منشی - مخالف بعدی آقای عباسی فرد.

عباسی فرد - بسم الله الرحمن الرحیم، نمایندگان محترم توجه داریم که طرح تشدید مجازات محترمانه و گران فروشان مطرح است خود این عنوان «تشدید مجازات» بیان کننده این است که قوانینی و مجازاتهایی برای وضع متعارف و شرایط عادی داریم و در حال حاضر در صدد آن برآمده ایم که به این قوانین یک مقداری شدت بدهیم و مجازات بیشتری را اعمال کنیم. در این رابطه من عرض میکنم که با توجه به اینکه ما نماینده ملت و نماینده مردم هستیم و مأموریتی فقط از ناحیه مردم در رابطه با مصالح نظام مقدس جمهوری اسلامی و احکام شرع داریم و لا غیر، مأموریت دیگری و از ناحیه کسی دیگر جز مردم و جز دستور اسلام نداریم. وقتی که اینطور هست اگر دولت یا قوه قضائیه احساس می کنند که در این رابطه قوانین جوابگو نیست و نیاز به تشدید مجازات هست تصور شما نمایندگان محترم این نیست که باید بیایند نمایندگان این مردم را که می خواهند مجازاتشان را تشدید کنند توجیه شان کنند؟ نباید آمار و ارقام بیاورند؟ نباید گزارشهای جامع الاطراف و مستندی به نمایندگان این ملت بدهند که به این دلیل می خواهیم تشدید مجازات کنیم اینها را ومن تصور این است که گزارشهای جامع الاطراف و مستندی به مجلس داده نشده، ما از طریق روزنامه ها رسانه های گروهی یکسری مسائلی و آمار و ارقامهایی را احياناً می بینیم بسیار از موارد خلاف آنها ثابت شده و در بسیاری از موارد ما متوجه شده ایم که انگیزه هایی در کار بوده است که آنچه را که در آن متن ها آمده در روزنامه ها آمده در اخبار آمده چیزی را تعقیب می کرده غیر از منافع و مصالح واقعی مردم و میدانیم هم که در گفتار بعضی از موافقان محترم بود که این طرح و آمدنش در مجلس و بحث و مذاکره اش میتواند یک مقداری در جامعه اثر بگذارد ببینید نمایندگان محترم ما قصد ظاهرسازی که نداریم قصد شعار و تبلیغ که نداریم دقیقاً ما با واقعیت های موجود و در رابطه با منافع مردم و دستور دین باید عمل کنیم و حرکت کنیم اینکه ما اینها را اگر اینجا مطرح کنیم در گفتار برادر بسیار عزیزمان جناب آقای دهقان این جمله بود که وقتی این طرح مطرح شده در مجلس در کوچه و بازار مطالبی می گفتند. ولی نگفتند مردم چه مطالبی میگفتند شاید هم آن مطالبی که به ایشان رسیده سوادری تعریف کرده اند گفته اند به به خیلی خوب است بناست که پدر محترمانه را در بیاورند. اما همه مطالب را یا نشنیدند یا همه مطالب را نگفتند که مردم می گویند محترمانه واقعی کیست؟ و آیا با این طرح پدر محترمانه می آید یا نه؟ ومن عرض میکنم که در اینجا آنچه را که ما میتوانستیم انجام بدهیم

قبول نکرد مخالفین هم زیاد بودند جو طوری شد که دولت آسود پس گرفت لایحه تهیه و توزیع کالا را که یکی از مسائل اساسی است که بعد غلط اگر باشد منجر به اختکار میشود ما اول سیل را ول کنیم بعد دنبالش بدویم سیل بند ببندیم درست است ریشه است اما نه مجلس قبول کرد یعنی گفتند بر اساس اینکه احتمالاً شورای نگهبان رد خواهد کرد گفتند یک هیأتی متشکل از چندتا وزرای بازرگانی و اقتصادی مسؤول تأمین و توزیع کالای کشور باشند ما دامن یک کسی را بگیریم مایه یک کسی را بگیریم مجلس به عنوان نمایندگان ملت یقه بگیرد سؤال کند استیضاح کند قبول نکرد مجلس به لحاظی که همیشه در بحث ها هم هست در کمیسیون هم بحث شد گفتند به لحاظ اینکه شورای نگهبان این شورا را رد می کند به عنوان سیاستگذار کلی. گذاشتیم در مجلس رأی گیری شد مسؤول تهیه و توزیع کالاهای کشور اساسی و ضروری و غیر ذلک وزیر بازرگانی باشد. باز رفت شورای نگهبان برگشت شورای محترم نگهبان نظر دادند گفتند آقا هیأت وزیران باشد گفتند باز قبول نکردند پس مسؤول تأمین و توزیع که باشد؟ خوب شد آنچه که آمد پس گرفتند واقعیت این قضیه هیچ مشخص نشد. حالا آقای وافی هم که میفرمایند آنجا قانون هست بروید مذاکرات را نگاه کنید. مشخص نیست. پس لازم است یک جلسه مشترک بگذاریم و لوبو صورت غیر علنی مثل عصرهای سه شنبه اینجا بحث بکنیم شورای محترم نگهبان هم صحبت کنند ببینیم آقا مسؤول تأمین و توزیع کیست؟ اگر شورائی متشکل از وزرای اقتصادی و بازرگانی نیست، اگر وزیر بازرگانی نیست، اگر هیأت وزیران نیست پس مسؤول تأمین و توزیع کیست که به اینجا منجر میشود تا اختکارهای چند صد میلیونی چند صد میلیونی باشد تا جامعه را به گرفتاری بکشاند، تا کارمندان دولت را به فساد بکشاند تا دانشگاهی را از کار کردن وادارد بگوید من کار نمی کنم وقتی یک خیار روزی دویست هزار تومان درآمد دارد من کار نمی کنم من نمیتوانم کار کنم دستم به کار نمیرود وقتی که مسؤول تأمین و توزیع معلوم نشد خوب چکار می خواهید بکنید؟ بله ریشه است اگر ریشه است برمی گردد به آنجا ولی این را قبول بکنیم در این کلیتی که همه قبول دارند همه آقایان مخالفین و موافقین با محترمانه قبول است واقعاً کسی را نباید متهم کرد که اینها با اختکار موافقت نه اینطور نیست واقعاً منصفانه این است که همه آقایان مخالفین و موافقین با اختکار مخالفند. اما چگونه بیاوریم عمل کنیم؟ وقتی که ریشه ها می آید آنطور میشود ولی در سرسرای مجلس همین آقایان راه میروند می گویند آقا دارو که اختکار نیست چرا گرفتند؟ چرا آوردند؟ بعد اینجا یک مانور دیگر بعضی از آقایان دیگر میدهند که دوست و یاران هم فکر هستند. اگر دارو اختکار نیست بیاورید بگوئید در حکم اختکار ماده ۳ را تصویب کنید اگر در حکم اختکار نیست بگوئید به عنوان کالاهای ضروری هیأت وزیران قبول می کند هر زمان اعلام کرد به عنوان مسؤول کشور از نظر کارهای اجرایی کشور این را بگوئیم زمان به زمان کالای ضروری عامه است ریشه ها به اینجا برمی گردد به هر جهت حالا مسائل مختلف را مطرح کردند واقعاً اگر اینکار را نکنید دولت اسلامی، الان اسلام به عنوان حاکمیت مطرح است. فرق می کند قوانینی که علماء قبل از اینکه اسلام به عنوان حاکمیت مطرح باشند الان که علمای محترم شورای نگهبان از جانب امام هم منصوب شدند الان می خواهند چاره جوئی کنند واقعاً الان ببینند این حاکمیتی که اسلام می خواهد مطرح بشود چیست؟ آیا باشد که ۸۰۰ هزار میلیون تومان پول در دست بخش خصوصی یک روز پیف پاف می خورد یک روز نخود می خورد یک روز تسمه پروانه می خورد یک روز لاستیک می خورد چکار می کند؟ هر دولتی را به زانو در می آورد اگر کنترل شده نباشد اگر برایش قانون نگذارید اگر به عنوان اخلال در نظام حتی موارد حادث را تعیین نکنید حتی گفتم مسأله اخلال در نظام وضعیت مشخص است از نظر حاکم شرع. این مسائل سیاستگذاری را مشخص کنیم این به عنوان یک مقدمه خوبی است شروع است افتتاح باب است. من نمی گویم کامل و عالی است ولی شریک جرم را آورده شریک جرم اعم از دولتی و غیر دولتی اعم از دلال غیر دلال. اعم از کارمند بازرگانی و صنایع و هر جای کشور می خواهد باشد. شریک جرم را هم آورده در اینجا. از چه می ترسیم که قوانینی که قبلاً اصلاً عملی نبوده و تا بحال واقعاً عمل نشده و سنگ بزرگ علامت نزدن است آن غلاظ و شدادی که خود آقایان هم فرمودند بعضی موارد غلاظ و شداد هم هست اما این شاید افتتاح بابی باشد این را قبول بکنیم رویش هم بعداً دولت اصلاحات می آورد. شورای عالی قضائی هم خواهش میکنیم اصلاحات بیاورد. شورای محترم نگهبان هم ارشاد خواهند فرمود در این موارد

آن روز خرید و فروش می شد که معادل چهل هزار تومان الان است و الان با اینکه گرفتاری جنگ پنج، شش ساله را ما داریم اما نعمت فراوان است، کمبود وجود ندارد. آنچه که در جامعه به صورت کمبود دارد عرضه می کند مصنوعی است. یعنی یک عده سوداگران خائن که شاید رقم آنها یک در هزار جامعه هم نمیشود برای پر کردن جیب خودشان دارند پوست از سر مردم بیچاره می کنند. یک معلمی که سه هزار تومان حقوق می گیرد وقتی داخل بازار میشود در لوازم یدکی یا چیزهای دیگر... ما وقتی می گوئیم روی احتکار سخن می گوئیم و بعد در ماده ۴ چیزهایی را که در حکم احتکار می گذاریم اینها الان گرفتاری جامعه ما است. مسأله ای که برادران مخالف هم مطرح می کنند این تشدید مجازات نیست یا حکم احتکار مفهوش چیست؟ یا مثلاً چرا به دولت بفروشد، حتماً نباید هم بفروشد مسأله اینها را میشود در شور دوم پیشنهاد حذف به هند و اصلاح بکنند. من دیشب هم داشتم در روزنامه نگاه میکردم دادستان کل درباره مواد مخدر به ما گفت ما نقص قانون داریم (قانون نداریم). الان می بینیم در دستگاه قضائی یک قاضی قانون مدونی ندارد که اگر این آقای دکاندار یا کاسب یا کارگر جنسی را اگران فروخته یا مزدگران گرفته مجازاتش چیست؟ این همینجوری مانده باید نظر خودش را بگوید که ه ضربه شلاق؟ خوب این ضرب المثل معمولی است که کسی رفته دوشمن کشمش از یک مغازه ای خرید و بعد گفت من پول ندارم بدهم! او شروع کرد دو تاسیلی زدن، گفت اگر باسلی میدی دوشمن دیگر هم بکش اگر نپاشود بایک شلاق خوردن یا ۲۰ ضربه شلاق خوردن یک میلیون تومان، دو میلیون تومان دزدی کند، گرانفروشی کند، خیانت بکند این ۷۰ ضربه شلاق هم می خورد بعد هم میرود دو میلیون تومان هم می دزدد. و الان باید مسأله را گسترش داد، چه دولتی باشد، چه غیردولتی باشد؟ چه اداره بازرگانی باشد، وزارت بازرگانی باشد هر نهادی، هر ارگانی کالاهای مورد نیاز جامعه را در انبارها.. همین دیروز به ما نقل کرده بودند در گمرک برنج را آورده اند که پودر شده به علت اینکه ترخیص نکرده اند و در جامعه توزیع نکرده اند، ما اگر قانون نداشته باشیم چه کار باید بکنیم بنابراین برادران به این حرفها گوش نکنند حتماً به کلیات رأی بدهند، اگر نظرات اصلاحی دارند نظر بدهند و واقعاً در جامعه آنچه که دارد فاجعه میشود الان این است که ما امروز می بینیم این جنس قیمتش دو تومان است فردا می بینیم چهار تومان شده. همین گوشت را نگاه کنید ۱۲۰ تومان بوده یک دفعه شده ۱۶۰ تومان، ۱۷۰ تومان دارند خرید و فروش می کنند و جنسهای دیگر و جنسهای دیگر و نظائر اینها... لوازم یدکی که الان شما می روید بخرید قیمت دولتی اش ۱۰ تومان است... (رئیس - ارقام را لازم نیست اینجا ذکر کنید) تسمه پیکانی که قیمتش ۱۰ تومان است. در بازار آزاد دارد ۹۰ تومان خرید و فروش میشود (رئیس - وقتتان تمام است) این است که این قانون را حتماً برادران کلیاتش را رأی بدهند هر چه نظرات اصلاحی دارند و میخواهند غلاظ و شداد بیشتری هم باشد و بعضی جاها هم واقعاً مجازات کم در نظر گرفته شده از دو برابر تا ده برابر، میتوانیم پیشنهاد بدهیم کلمه دو را حذف کنیم همان ده برابر باشد، بیست برابر باشد که ما جلوائن فساد عجیب جامعه را گرفته باشیم و السلام علیکم و رحمة الله.

رئیس - نماینده دولت، آقای دکتر حبیبی بفرمائید.

دکتر حبیبی (وزیر دادگستری) - سلام علیکم، بسم الله الرحمن الرحیم، عرض میشود که در خصوص طرحی که نمایندگان محترم تقدیم کرده بودند و در کمیسیون بررسی شد یک نکته این است که اولاً این طرح است و همه به این مطلب عنایت دارند. بعد در مورد نظراتی که مخالفان محترم فرمودند یک نکته این بود که ما در گذشته قوانینی داشتیم و در حال حاضر هم آن قوانین هستند. واقعش این است که این قوانین اگر هم از لحاظ جهات مختلف لازم الاجراء باشند اجراء نمیشوند برای اینکه مورد شک و تردید جدی از طرف قضات محترم هست که بنا است که این قوانین را اجراء بکنند. بنابراین در خصوص مسأله ای که مطرح است بایستی که یک تصمیم جدی گرفته بشود. اگر قرار است که قانونی داشته باشد و مطلب مورد توجه قرار بگیرد که بایستی فی المثل مجازاتی باشد باید مجازات در مجلس محترم شورای اسلامی تکلیفش تعیین بشود. شورای محترم نگهبان تأیید بکند و به صورت یک قانون ابلاغ بشود تا قابل اجراء باشد. در غیر این صورت در وضع فعلی با قوانین موجود وضع قابل اعمال و اجراء نیست. پس این مطلب که ما در حال حاضر قوانینی داریم، این قوانین پاسخگو نمی توانند باشند. این یک مطلب.

این بود که در درجه اول احتکار را معنا کنیم محکماً را معنا کنیم و بعد هم ببینیم که اختیارات والی مسلمین در رابطه با احتکار چیست؟ در این فرصت وقت کافی نیست که من توضیح بیشتری بدهم خیلی فشرده عرض میکنم که در اینجا مثلاً آمده است «احتکار عبارت از جمع و نگهداری ارزاق مورد نیاز و ضروری عامه مردم» بسیار خوب این مطلب درستی است بروفق مقتضای شرع و دستور دین هم هست و توضیحی که آمده «گندم جو کشمش خرما روغن زیتون» این نقطه های اضافی که در این پراکنش آمده به چه معناست یعنی غیره اگر هست خوب لازم نبوده اینها را به عنوان مثال بیاوریم. اگر نیست چرا چند نقطه بعد از این اضافه کرده ایم رئیس - وقتتان تمام است.

عباسی فرد - آقای هاشمی تقاضای تمدید وقت نمی توانیم از جنابعالی.

رئیس - خیلی خوب اگر آقایان پیشنهاد کردند مابرای می گذاریم تقاضای تمدید وقت را. الان وقت تمام است موافق صحبت کنید.

عباسی فرد - از وقت من هیچ نمانده؟ یک دقیقه به من وقت بدهید

رئیس - یک دقیقه چرا شما چون کلی می خواستید... روی یک دقیقه که ما حرفی نداریم.

عباسی فرد - در اینجا بحث دیگری که در ماده ۳ آمده، آمده است که «هر کس کالاهای زیاده بر مصرف سالانه خود را که مورد احتیاج ضروری عامه است به قصد افزایش قیمت یا امتناع از فروش به دولت و مردم پنهان نماید در حکم محکوم است». مابچه مجوزی مردم را میتوانیم موظف کنیم که کالاهای را حتماً و جبراً به دولت بفروشند احتکار آن کسی می کند و محکوم آن کسی است که به قصد گران شدن نمی فروشد ولی اگر به خود مصرف کننده می فروشد این محکوم نیست لازم نیست به دولت بفروشد و در آنجا که آمده «در حکم» منظور از «در حکم» چیست؟ آیا همه حکم را برای بارسی کنیم پس چه فرقی می کند که هست یا نیست؟ و اگر حکم را برای بار نمی کنیم «در حکم بودن» به چه معنایی است؟ می خواهیم بگوئیم «به عنوان ضرورت و بادوسوم رأی» این احتیاج به آمار و ارقام و مستندات قوی و قابل قبول برای مجلس و شورای محترم نگهبان دارد و الان می تواند در حکم باشد رئیس - مردم هم دارد.

عباسی فرد - بله؟

رئیس - «دولت و مردم» دارد.

عباسی فرد - عرض کردم دولت را عرض کردم به مردم بله به مصرف کننده بفروشد لید «دولت» را عرض کردم.

مطلب دیگری که با کسب اجازه از جنابعالی و خیلی فشرده عرض میکنم خیلی از این موارد چیزهایی است که واقعاً الان نیازهای ضروری جامعه که احتیاج به قانون غلاظ و شداد داشته باشد اصلان نفس طرحش من خیال می کنم موضوعاً اثر تخریبی دارد. فروش مصنوعات با فرآورده های گرانتر از نرخ مقرر، دریافت اجرت بادستمزد خدمات زائد بر میزان مقرر، معامله صوری به نرخ مقرر استفاده از مواد ناسرغوب، تحویل کالا کمتر از وزن یا مقدار به مشتری.

رئیس - وقت تمام است.

عباسی فرد - اینها گرانفروشی است یا احتکار؟ سؤال من این است که از مجلس می پرسیم که اینها در این موارد خیلی هایش نه احتکار است نه گرانفروشی و تازه گرانفروش هم محکوم نیست چون وقتی فروخت دیگر گرانفروش نیست من تأکید می کنم که این قانون در حال حاضر با قوانین موجودی که داریم نه مورد لزوم است، نه مفید است و جوی راهم که خیال می کنیم به عنوان تبلیغ در خارج ایجاد می کنیم تصور ما این است که این جو به نفع مجلس و به نفع اعتقادات دینی ما نیست و السلام.

رئیس - آخرین موافق صحبت کنید.

منشی - آقای افرازیده بفرمائید.

افرازیده - بسم الله الرحمن الرحیم، برادران عنایت کنند که یکی از گرفتاریهای مهم مملکت ما همین مسأله تورم و گرانفروشی است و آن این است که مردم الان از دولت و مجلس و قوه قضائیه انتظار دارند و داد مردم هم بلند است مبارزه با گرانفروش نمیشود، مبارزه با بازار سیاه نمیشود، مبارزه با رشوه خوری و فساد نمیشود و شاید شما بروید در میان جمع (همه شماها هم هستید) کوچه و بازار مردم، عامه مردم ناراحتی شان از همین است و اگر بنا بشود به همین منوال پیش برود میدانید بعد از جنگ جهانی دوم در همین ایران قدیم که من چهل تومان

مطلب دوم این است که ما در هر حال در این زمان که هستیم مسأله‌ای را داریم به این عنوان که عده‌ای آنچه را که مورد نیاز و ضرورت عامه مردم هست نگهداری می‌کنند و این صاحبان به تن همه افراد و احاد این مردم از جمله کسانی که در این مجلس محترم حضور دارند خورده. پس این هم یک مسأله است. اگر این مسأله باید حل بشود خوب راه حلش را مجلس محترم بایستی که تعیین بکند و اگر نه این مسأله قابل تحمل هست، هیچ. ولی به هر حال یک مسأله‌ای برای شخص خرد من وجود دارد که بعضی چیزها پیدا نمی‌شود باید چند برابر قیمت خرید و وقتی چند برابر قیمت می‌خواهیم هر چقدر که انسان بخواهد هست. منتها ما از کسانی هستیم که بنا نداریم بخریم. حالا اگر به همه مردم میشود گفت که این چیزهایی را که چند برابر قیمت و هر مقدار بخواهید هست و میشود خرید نخريد، خیلی خوب این یک راه حل است. و اگر که میشود گفت که ترتیبی داده بشود که این طرز کار انجام نیابد، حالا اسمش هر چه هست (فعلاً الان ما در مورد اسم بحث نمی‌کنیم بعداً خدمتتان عرض می‌کنم) اسمش احتکار است، اسمش نگهداری و جمع‌آوری و هر چه هست این است که کالاهای مورد ضرورت و نیاز شبانه‌روزی مردم پیدا میشود در صورتی که شما چند برابر قیمت بخواهید بول بدهید اما پیدا نمی‌شود، در صورتی که به قیمتی که فکر می‌کنید معقول و مطلوب است بخواهید بخرید در آن قیمت پیدا نمی‌شود. این را باید حلش کرد. به هر حال این یک راه حلی می‌خواهد. این راه حل لزوماً همواره نه گفتن و نه گفتن و شلاق زدن و حبس کردن و جریمه کردن لزوماً همواره نیست. ولی بالاخره اگر قرار باشد که بگوئیم یک چنین وضعی هست حتماً یک عده‌ای هستند که تخلف می‌کنند برای این متخلفان هم بایستی که یک فکری کرد. حالا فکر ممکن است نصیحت باشد بالاخره. ولی بالاخره باید یک فکری کرد چون ما در وضع فعلی با چنین مشکلی هم روبرو هستیم.

مطلب دیگری که هست این است که آیا ما واقعاً مسأله‌مان این است که در شرایط خاصی این مسأله احتکار و نگهداری اموال مطرح میشود یا نه؟ بلی، اصولاً وقتی که یک مقداری اوضاع و احوال از جهت اقتصادی با یک مسائل خاصی روبرو میشود، با یک شرایط جدیدی برخورد می‌کند، وقتی که جو اجتماعی، اطلاعاتی که به مردم داده میشود، اطلاعاتی که از رسانه‌های مختلف در سراسر جهان آنها می‌گیرند، تبلیغاتی که علیه یک کشوری میشود از طرفی این یک حالت ناراحتی و عاطفی در بین مردم ایجاد می‌کند و عده‌ای هم از این اوضاع و احوال سوء استفاده می‌کنند. حالا لزوماً بایستی که در یک کشور حتماً همه آنها که در مقابل این مسأله نیستند همه‌شان باید انقلابی باشند و یا ضد انقلاب باشند. ممکن است در سال ۱۳۲۰ و یا ۱۳۵۳ یک چنین حالاتی وجود داشته باشد دو دسته‌ای که با هم دعوا دارند یک دسته این کار را بکنند. من یک تحقیقی در همان گذشته کرده بودم در خصوص مسأله نان که چه جوری میشود و شخصی را که (در حال حاضر دیگر زنده نیست) از باعث‌های اصلی این جریان بود و آن زمان پانصد تا نانوایی داشت و جریانی را که در ۱۷ آذر سال ۱۳۲۰ در تهران ایجاد شده بود این را ایجاد کرده بود با این نشستیم به گفتگو پرداختیم که قضیه چه هست؟ (در سالهای ۱۳۳۹ و ۴۰ و یا ۴۱ بود) ایشان گفتند که آن جریان را من راه انداختم به این ترتیب که وضع پانصد تا نانوایی‌ام را به هم زدم یعنی تعطیل کردم و ترتیبی دادم که معلوم بشود که قحطی و قلاء نان هست در صورتی که اینطور نبود. و یکی از راههایی را که ایشان همان موقع گفت و همان موقع هم ما یک جایی نوشتیم و از اتفاق به مناسبتی تحت تعقیبی هم قرار گرفتیم، این بود که می‌گفت که یک قسمتی از این گندسها، گندسهای یک قسمتی از اطراف تهران است که اینها مال طاغوتی‌ها بوده و آن افراد دست اول آنها. این گندسها، گندسهای خوبی بوده در مقابل گندم قسمت دیگری از همین تهران هست که گندم خوبی نیست و بیش از چهار یا پنج درصد اگر با گندم دیگری مخلوط بشود نمی‌گیرد یعنی چونه نمی‌شود. ما در دوسه ماه اول بهار اداره غله طوری تنظیم کرده بود که این آرد را که نمی‌گرفت بیشتر از اندازه معین که چهار یا پنج درصد بود در حدود ۱۰ تا ۱۵ درصد مخلوط می‌کرد. در نتیجه آردهایی که دست نانوایان می‌رسید قابل مصرف نبود یعنی درست و حسابی چونه نمی‌شد پس قابل پخت نبود. قیمت آرد در بازار آزاد به این ترتیب گران میشد با یک مکانیسم بسیار ساده. چون آن گندم را نمی‌شد مصرف کرد قیمت گندم گران میشد، این حضرات گندسها را می‌فروختند، آردهایشان را می‌فروختند. وقتی به قیمت بالا این آردها را می‌فروختند تمام می‌شد یک دفعه

وضع نان خوب می‌شد یعنی اداره غله هم همان درصد معین را داخل گندم‌ها می‌کرد. یعنی یک سیستمی ممکن است باشد یک دسته‌ای (در همان حکومت طاغوت) در مقابل بقیه همان دسته‌ای که گرداننده هستند استفاده بکنند یا دو دسته که می‌خواهند به جان همدیگر بیفتند حکومت را این دسته از آن دسته بگیرد یک جنجال‌هایی را درست بکند. اما لزوماً همواره اوضاع و احوالی که در مورد احتکار یا گرانفروشی به وجود می‌آید این نیست که حتماً دو دسته اینطوری باشند. آن موقع اینطوری بوده در حال حاضر ضد انقلاب برای اینکه در مقابل انقلاب بایستد ممکن است که این کار را بکند و حتماً دارد این کار را می‌کند. پس یک موقعی هست که دو دسته طاغوتی به جان هم می‌افتند، یک وقت هست که ضد انقلاب در مقابل انقلاب می‌ایستد که وضع فعلی ما است. بنابراین از لحاظ تاریخی اینجوری مقایسه‌ای که خدای نکرده در ذهن اینطور پیش بیاید که دولت مثلاً همان دولت است و محیط، محیط استبدادی است این شاید صحیح نباشد. یعنی آنچه که در عالم خارج اتفاق می‌افتد هر دو یک جور باشد ولی دواعی و انگیزه‌ها و بواعث مختلف باشد که قطعاً و حتماً در اینجا اینطور است. بنابراین ما در حال حاضر با یک چنین وضعی که عبارت است از کمبودهای مصنوعی روبرو هستیم برای آن هم یک وضعی که یک مجازات‌هایی یا یک وسائلی که بازدارنده این امر باشد نداریم از جهت اینکه قابل اجراء و مورد قبول باشد برای اجراء، پس بایستی که فکر بکنیم. این طرح از جهات کلی به این مسأله پاسخ می‌دهد، اما به این ترتیب که علی‌الاصول آن ماده ۳ در واقع عمل بشود. یعنی ما در حقیقت در حال حاضر نگهداری و جمع زیتون (خود میوه زیتون آن هم نه روغن آن) میوه زیتون را الان مسأله نداریم. یعنی اگر که افرادی که در این مجلس هستند قاعدتاً بیشترشان شاید (جز افرادی که اهل شمال هستند) اصلاً از زیتون زیاد خوششان نیاید. آنها می‌گویند که خوششان می‌آید لزومی نمی‌بینند که حتماً سر غذایشان که حالا یک مقداری هم نان و پنیری شده حتماً زیتون سبز و سیاه هم باشد. بنابراین اگر این نباشد لطمه‌ای به جانی نمی‌زند و مسأله‌ای ما نداریم.

باز در مورد کشمش هم حالا آن آب‌دوغ خیابان در داخلش کشمش نباشد ما به هر حال می‌توانیم بخوریم و عزائی نداریم برای اینکه کشمش هم در این آب‌دوغ خیابان نریزیم به عنوان غذائی که امروزه مردم ضعیف و فقیر ما می‌خورند همینطور خرما ممکن است که به این ترتیب نباشد. بنابراین آنچه که بیشتر مورد نظر هست یعنی آنچه که باید برایش فکری بشود این ماده ۳ است. یعنی الان باید مسأله برنج را به یک نحوی برای ما حل کرد. الان بعضی مسائلی که نظیر همین هستند، مسأله دارو را باید حل کرد، مسأله روغن نباتی و روغن حیوانی را باید حل کرد، باید مسأله پنیر را حل کرد برای اینکه به هر حال نان و پنیر و هندوانه باز غذای افراد ضعیف این کشور و کسانی است که کم دارند حالا نه اینکه شما معی کنید که در صبح به همه بگوئید که چایشان نان و پنیر نداشته باشد. ما هم یادمان است که تا زمانی که در ایران بودیم حقیقتش با کره و پنیر آنجوری آشنائی نداشتیم وقتی که رفتم فرنگ دیدیم که آنجا پنیر و کره و مربا هست، وقتی برگشتیم دیدیم که اینجا هم فرنگ شده. حالا میشود گفت که کره و مربا و پنیر را از صبحانه حذف کرد اما پنیر را حتماً باید برای هندوانه و یا برای خیار و ظهر مردم ضعیف و مستضعف داشته باشیم و این مسأله هم مسأله است. بنابراین آنچه که در ماده ۳ هست آن مورد بحث هست و مورد نیاز، نه ماده ۱ که در این جهت بایستی که این مسأله اصلاح بشود. علاوه بر این بعضی نکات دیگر هست که در آن قوانین هست که در صورتی که از لحاظ شرعی اشکال نداشته باشد بایستی که در این متن اضافه بشود، آنچه که مورد نظر کمیسیون محترم بوده و علی‌الاصول (من آن قسمتی که مربوط به دادگستری میشود عرض می‌کنم نه قسمت مجموع کل هیأت دولت) این است که واقعش صرفنظر از اینکه در مورد حبس و زندان نظر شورای محترم نگهبان این هست و بوده که کمتر به طرف حبس برویم، صرفنظر از این نظر که از جهات کلی و شرعی مورد توجه بوده و باید باشد علاوه بر این واقعاً حتی اگر از لحاظ شرعی هم امر دایر بود بین مجازات حبس و الی غیرالنهایه و مجازاتهای دیگر تا آنجائی که میشود الان بسیاری از جاها به این نتیجه رسیده‌اند و ما هم به جهات عملی به این نتیجه رسیده‌ایم که نمی‌توانیم زیاد به طرف حبس برویم. من گهگاه اینجا در خدمتتان از مجازات زندان دفاع می‌کنم ولی در بسیاری از اوقات هم مجازات زندان لزوماً کارساز نیست. ولی به هر حال در مورد مجازات‌های

این طرح و در مورد مسائلی که در آن قوانین دیگر بوده و حتماً پیشنهاد دهندگان محترم می‌توانند پیشنهاد بدهند اگر که این متن از آن جهت یک مقداری بازتر بشود و اجازه داشته باشیم که در مقابل متخلفان با قدرت و قوت بایستیم این طرح را بهتر می‌کنند. منتها مطلبی که عرض کردم همواره عنایت باشد به مفاهیمی که در ماده ۳ هست و نه مفهومی که در ماده ۱ هست. مفهوم ماده ۱ به عنوان احتکار بنا بر قول مشهور به جای خود، ولی این مسأله، مسأله فعلی و فوری و فوری ما نیست همانطور که آقای رضوی گفتند در مجموع آن پاسخ نظرات مخالفان محترم را عرض کردم در کلیات هم با اینکه این تکلیف روشن بشود (هر تکلیفی هست) موافق هستیم چه آنچه که در گذشته بوده در حال حاضر به جد مورد اجراء قرار نمی‌گیرد والسلام علیکم.

رئیس - مخبر کمیسیون آقای شوشتری بفرمائید.

اسماعیل شوشتری (مخبر کمیسیون قضائی) - بسم الله الرحمن الرحيم. ابتدا پاسخ مختصری به نظراتی که مخالفین محترم دادند عرض کنم و سپس توضیحاتم را در ارتباط با طرح خدمت نمایندگان عرض می‌کنم. مخالف اول آقای پورسالاری اشکالی را ذکر کردند که در حقیقت همان اشکال آقای رضوی بود که این را اجازه می‌خواهم در مورد مطالب در زمینه طرح پاسخش را عرض کنم. اما راجع به مخالفت آقای خامنه‌ای و آقای کاشانی که به قول معروف گفت «یک بام و دو هوا بود» خیلی جالب بود که آقای خامنه‌ای می‌فرمودند قانون سال ۱۳۲۰ قانون جامع و ماده ۱ آن را هم خواندند یا، یا تمام اقسام و شقوقش را ذکر کردند، مجازاتش را هم گفتند سنگین تر است، بنابراین همان قانون بهتر است و این طرح نباید آورده بشود مخصوصاً که تشدید هم نیست، پاسخش را عرض می‌کنم. دقیقاً ۱۸۰ درجه آن طرف‌تر آقای کاشانی گفتند قانون سال ۱۳۲۰ یک قانون انحرافی بود و مسأله فروغی و امثال ذلک... که آن هم باز دارای پاسخ هست.

اما آنچه که در بیانات آقای خامنه‌ای بود که این قانون تشدید است و در حالی که تشدید نیست، نمایندگان محترم یک مقایسه‌ای بفرمایند ببینند آیا این قانون مجازاتش شدیدتر است یا قانون ۱۳۲۰؟ در قانون ۱۳۲۰ دارد که «مجازات محکوم، ضبط عین کالا و علاوه بر آن به حبس تأدیبی از ۳ ماه تا ۶ ماه و کیفر نقدی معادل یک برابر قیمت کالای مزبور» این مجازات قانون ۱۳۲۰ است. پس بنابراین حبس از ۳ ماه تا ۶ ماه و کیفر نقدی هم معادل یک برابر قیمت کالا. در طرحی که آورده شده مجازات این است «مجازات از دو برابر تا ده برابر قیمت کالا» یعنی یک برابر شده از دو برابر تا ده برابر. حبس تأدیبی از ۳ ماه تا ۶ ماه هم شده «شلاق تا ۷۴ ضربه» و طبیعی است که چگونه ایشان مجازات قانون سال ۲۰ را شدیدتر می‌دانند من نمی‌دانم در حالیکه مسلم در این طرح شدیدتر است. البته اینها در جایی است که به عنوان مقابله با حکومت و نظام نباشد وگرنه محارب هست که حکم شرعی است که ذکر شده.

اما در مورد مسائلی که در زمینه مخالفت آقای پورسالاری و آقای رضوی مطرح شد که چرا در این قانون ماده ۱ مخصوصاً شما مقید کرده‌اید احتکار را به موارد ۶ گانه؟ یک توضیح مختصری در این ارتباط دادم. بحث ما این است که یک وقت نظر شخصی خودمان را می‌خواهیم بگوئیم شاید در واقع کمیسیون قضائی نظر اکثریت اعضا بر این بود که مواردی که در روایات خاندان عصمت علیهم السلام ذکر شده ۶ مورد و به قول مرحوم علامه رضوان الله علیه ملح (نمک) را هم اضافه کرده آن زمان ارزاق عمومی مردم خرما و کشمش و گندم و جو بوده و امروز مسلم ارزاق عمومی مردم ممکن است فرق کند مثل برنج از ارزاق عمومی مردم محسوب می‌شود در حالیکه به قول آقایان از قبیل خرما و کشمش از ارزاق عمومی نباشد. خوب پس یک وقت می‌خواهیم اجتهاد بکنیم خودمان، بحث نظر اکثریت اعضا کمیسیون هم این بود. اما عرض کردم کمیسیون به یک هیأتی سه نفره مأموریت داد رفتند نشستند کتب تمام فقهای که در دسترس بودند نگاه کردند نظر اکثریت فقهاء (اکثریت قریب به اتفاق) این را منحصر می‌کنند و این هم که آقای رضوی گفتند که جایی ذکر شده در قاعده لاضرر و کجا و کجا... نه اینجور نیست.

حضرت امام منجمله می‌فرمایند که احتکار در همین موارد است. عین عبارت را می‌خوانم. «والا قوی عدم التحققة الا انی الغلات الاربع والسمن والزیت» پس بنابراین منحصر کرده‌اند در این موارد و حصر معلوم می‌شود. غیر از این موارد را می‌فرمایند که احتکار صدق نمی‌کند، محقق نمی‌شود. بلی حضرت آیت الله

العظمی منتظری در رساله احتکار و تسعیرشان ایشان مبنایشان این است که ارزاق عمومی عام است و اسروز اختصاص به آن ۶ مورد ندارد. خوب حالا در اینجا دیگر مجلس محترم هست و آنکامشورای محترم نگهبان هست که در تعریف احتکار چگونه نظر خواهند داد، این نظر مجلس و شورای محترم نگهبان است. به هر حال آنچه که (یکی از نمایندگان) - رساله اخیر حضرت آیت الله منتظری را هم بفرمائید بلی رساله‌ای از حضرت آیت الله العظمی منتظری اخیراً چاپ شده به نام «رسالة فی الاحتکار والتسعیر» بعد از آن که مواردی را ذکر می‌کنند روایات را در این زمینه تقسیم بندی می‌کنند، ادله طرفین را ذکر می‌فرمایند، آنگاه در مورد احتکار می‌فرمایند که اختصاص به ۶ مورد ندارد. روایاتش را هم جمع کرده‌اند البته در مورد اینکه در طعام هست متفق علیه است، فقط در مورد ارزاق ذکر شده اسرا ارزاق منحصر به ۶ مورد بشود ایشان نپذیرفته‌اند. حالا مواردش را پیدا می‌کنیم بعد عرض می‌کنیم. البته این نکته را هم باید عرض بکنم که از صاحب جواهر ایشان نقل می‌کنند که آن را هم دیده‌ایم مرحوم صاحب جواهر هم در استدلال‌شان همین نکته را بیان می‌کنند که در آن زمان این موارد در روایات ذکر شده دقیقاً به این جهت بوده که اکثریت مردم آن زمان طعامشان این موارد ۶ گانه‌ای است که ذکر شده وگرنه هیچگونه انحصاری در این زمینه نیست. حالا این را پیدا می‌کنیم بعد خدمتان عرض می‌کنم. براساس اینکه ما رعایت کرده بلشیم فتوای اکثریت قریب به اتفاق علماء را و مخصوصاً نظر حضرت امام را دیدیم راه حلی که در این زمینه هست طبیعی است که ما به فتوای مشهور و نظر مشهور تمسک کردیم. آقای رضوی فرمودند جای نظر مشهور هست یا نیست؟ عرض کردم این نظر کمیسیون بوده گرچه اگر باب اجتهاد باشد اکثریت اعضا کمیسیون قبول نداشتند ولی خوب نظر اعضا کمیسیون اجتهادشان شاید مقبول مجلس و مخصوصاً فقهای شورای محترم نگهبان نباشد. روی این اساس ما آمدیم فکر کردیم (بهترین راهی که به نظر کمیسیون رسید) گفتیم ما در تعریف احتکار، مفهوم احتکار همان مواردی را که دقیقاً اکثریت فقهای عظام ذکر کرده‌اند همان موارد را ذکر می‌کنیم. در تعریف حکره، احتکار، مسأله حبس جمع، نگهداری ذکر شده که در تعریف آوردیم. «طعام و ارزاق عمومی» آوردیم در قید «احتیاج عامه مردم» آورده شده، «به قصد گرانی» آورده شده. تمام آن موارد را ذکر کردیم. آن تنها موردی هم که آیا منحصر به ۶ مورد هست یا نه؟ عرض کردم به فتوای مشهور اخذ شد در مورد بقیه کالاهای ضروری اعم از ارزاق عمومی و غیر ارزاق مثل دارو یا مثل خیلی از اقلام کالاهائی که عامه مردم به آن احتیاج دارند، در ماده ۳ ذکر شده، البته این نکته لازم هست توضیح بدهم که ما اگر گفته‌ایم در حکم احتکار است، این در حکم احتکار آن حکم فقهی نیست چون یکی از نمایندگان محترم اشکال میکرد که درستون فقهی هست که غیر از این موارد حکم احتکار جاری نمی‌شود. حکم فقهی نظراً نیست بلکه همان در حکم احتکاری که معمولاً در قوانین می‌آورند و در باب حقوق از آن بحث میشود یعنی مجازات احتکار را نسبت به این موارد داریم. در این موارد هم ما اشکالی نمی‌بینیم و برای این که روشتر باشد اجازه بدهید من آخرین نظر حضرت امام مدظله را در زمینه تعزیرات بخوانم که مخصوصاً در ماده ۱ جمع بین دو تعزیر کردیم که اینجا نوعاً در تعزیرات شرعیه میدانیم مورد اشکال شورای محترم نگهبان هست. اما این مورد را کمیسیون از آن موارد نمیداند حالا بعد نظر شورای محترم نگهبان را طبعاً خواهیم دید چه خواهد بود. سؤالی شده از حضرت امام سؤال را می‌خوانم نمایندگان محترم دقت بفرمایند مهم است قضیه.

پس از عرض سلام مستدعی است مسائل زیر را جواب فرمایند. در هیأت بررسی تعزیرات مورد نیاز است.

۱ - حبس، نفی بلد، تعطیل محل کسب، منع از ادامه خدمت در ادارات دولتی، جریمه مالی و بطور کلی هر تنبیهی که به نظر برسد موجب تنبه و خودداری از ارتکاب جرائم میگردد جایز است به عنوان تعزیر تعیین شود یا در تعزیرات به مجازات‌های منصوص باید اکتفا کرد.

پاسخ حضرت امام:

«بسمه تعالی»

در تعزیرات شرعیه احتیاط این است که به مجازات‌های منصوص اکتفا

جو، کشمش، خرما، روغن و زیتون) سمن به معنای روغن حیوانی است زیت هم زیتون نیست زیتون یکی از مصادیقش است. روغن گیاهی و نباتی لذا عبارت را اصلاح فرمائید، (جو، کشمش، خرما، روغن حیوانی و نباتی)

رئیس - آقای خامنه‌ای یک تذکری دادند که من تذکرشان را بگویم. ایشان گفتند من که گفتم قانون قبلا هست، نظرم به قانون مصوب ۲۰ نبوده بلکه مصوب ۵۳ بوده و نظر آقای کاشانی که بحث کردند قانون مصوب ۲۰ بوده این تعارض را هم این گونه حل می‌کنند. سؤالی بود خیلی از آقایان داشتند چرا شورای عالی قضائی این لایحه نیاورد که ظاهراً قضیه این جوری بود در بحث‌هایی که میشد به خاطر این که مجلس به تعطیلی تابستان میرسد و شرایط جاری کشور به گونه‌ای است که دستگاه قضائی لازم داشت فعلاً این چیز را نمایندگان پیشقدم شدند و این طرح را دادند کمیسیون قضائی هم زحمت کشید جلو انداخت و کار را زود انجام داد. خوب، بحث‌ها همه شد آقایان گوش دادند حالا رأی میگیریم برای کلیات طرح بعد اگر تصویب شد پیشنهادهایی که برادران دارند برای تشدید مجازات یا تخفیف مجازات میتوانند در شور دوم مطرح کنند.

۱۸۴ نفر حاضرند کسانی که موافق با اصل این طرح هستند قیام فرمایند (اکثر برخاستند) با اکثریت قوی بیش از دو سوم تصویب شد. آقایان قاعداً خسته شده‌اید تنفس میدهم ولی خواهش می‌کنم زود برگردید توجه داشته باشید که این طرح باید تمام بشود شورای نگهبان رویش نظر بدهد و ما بتوانیم تا فردا این را ابلاغ بکنیم حالا که تصویب شده. ضمناً آقایان در تنفس روی پیشنهادهاشان هم همکاری کنند تجدید نظر کنند که ما پیشنهاد خیلی زیاد داریم.

(ساعت ۱۰/۴۰ جلسه به عنوان تنفس تعطیل و مجدداً در ساعت ۱۱/۲۰ به ریاست آقای محمد یزدی نایب رئیس تشکیل شد.)

نایب رئیس - بسم الله الرحمن الرحيم. مجلس برای ادامه مذاکرات رسمی است. دنباله دستور را فرمائید. پیشنهادها مطرح بشود.

منشی - پیشنهادی که اول میشود مطرح کرد پیشنهاد آقای ناصری است که پیشنهاد کرده‌اند آن طرح تقدیمی نمایندگان به جای طرح ارائه شده از طرف کمیسیون قضائی جانشین بشود.

نایب رئیس - اصلاً این پیشنهاد من نمیدانم قابل بحث هست یا نیست. به نظر میرسد این پیشنهاد قابل بحث نباشد. اصلاً قابل طرح نیست رأی برای همین که این مجلس گزارش کرده است گرفته شده است برای آن پیشنهاد اصلاً قابل طرح نیست. یک پیشنهاد نیست.

ناصری - در لایحه‌ای که اول آمده...

نایب رئیس - لایحه نبوده طرح بوده.

ناصری - در طرح هم همینطور است.

نایب رئیس - الان مجلس به گزارش کمیسیون رأی داده روی این میتواند اصلاح بکند.

ناصری - آن چیزی که نمایندگان دارند من روی همان پیشنهاد دارم.

نایب رئیس - بلی، بسیار خوب فرمائید.

منشی - آقای ناصری.

ناصری - بسم الله الرحمن الرحيم. نمایندگان محترم دقت فرمائید من اول پیشنهاد را عرض میکنم بعد علتش را توضیح میدهم. طرحی که نمایندگان محترم با تعدادی از اعضا دادند و قوانین مورد نظر در آخرش چاپ شده هست ملاحظه فرمائید و طرحی را که کمیسیون آمده همان را به کیفیت دیگری در آورده اصلاً تغییر ماهیت داده اگر دقت بشود این هم هست باز ملاحظه فرمایند. پیشنهاد بنده این است که طرحی که نمایندگان با امضاء دادند با حذف دو تبصره جایگزین آن چیزی بشود که کمیسیون داده. این خلاصه پیشنهاد بنده است. علتش این است که هدف از دادن این طرح چیست؟ هدف تشدید مجازات مجتکران و گرانفروشان هست در مقدمه‌ای که نمایندگان محترم امضاء کننده نوشته‌اند در چند خط... همان اصل طرح که با شماره ۳۰۳ چاپ شده در آنجا هم آمده است که با توجه به این که در حال حاضر قوانینی که موجود هست کافی نیست برای مجازات مجتکران و گرانفروشان لذا درخواست می‌کنیم که تشدید مجازات بشود. این هدف است و در آن طرح هم خوشبختانه این هدف به نحو بسیار جالب تأمین شده منتها دو تا تبصره به نظرم اضافه

شود مگر آنکه جنبه عمومی داشته باشد مثل احتکار و گرانفروشی
چقدر جالب است که اتفاقاً در این پاسخ مسأله احتکار و گرانفروشی را حضرت امام مثال زده‌اند.

«مگر آنکه جنبه عمومی داشته باشد مثل احتکار و گرانفروشی که با مقررات حکومتی داخل در مسأله دوم میباشد.» که مسأله دوش را عرض می‌کنم.

سؤال دوم - برای اداره امور کشور قوانینی در مجلس تصویب میشود مانند قاچاق، گمرکات، تخلفات رانندگی، قوانین شهرداری و به طور کلی احکام سلطانی و برای این که مردم به این قوانین عمل کنند برای متخلفین مجازات هائی در قانون تعیین می‌کنند آیا این مجازات‌ها از باب تعزیر شرعی است؟ و احکام شرعی تعزیرات از نظر کم و کیف بر اینها باز است یا قسم دیگر است و از تعزیرات جدا هستند؟ و اگر موجب خلاف شرع نباشد باید به آنها عمل کرد؟

پاسخ حضرت امام:

«بسمه تعالی»

در احکام سلطانی که خارج است از تعزیرات شرعی در حکم اولی است (یعنی احکام سلطانی که جنبه عمومی دارد مثل احتکار و گرانفروشی) متخلفین را به مجازات‌های باز دارنده به اسر حاکم یا وکیل او میتواند مجازات کند. اعتقاد ما مخصوصاً با این سرقومه حضرت امام مدظله، اعتقاد کمیسیون هم بر این هست که در مثل احتکار و گرانفروشی که خوشبختانه حضرت امام مثال به احتکار و گرانفروشی زدند این را از باب احکام سلطانی میدانیم و بنابراین چون از احکام سلطانی است به عنوان ثانوی هم ما نمیدانیم به عنوان اولی است. مثل قانون مالیات، قاچاق، تخلف رانندگی، قوانین شهرداری که در متن سؤال بود. احتکار، گرانفروشی و اسال این موارد. چون در یک نظام اسلامی وقتی می‌آیند این موارد را میخواهند مردم عمل بکنند و طبعاً ممکن است یک عده‌ای متخلف پیدا بشوند برای این که جلو تخلف را بگیرند باید مجازاتی تعیین کنند. این حق را برای مجلس به عنوان یک نهاد قانونگذاری قائل هستیم که در نظام اسلامی باید مجازات تعیین کند. ما میگوییم غیر از آن ۶ موردی که احتکار است. مجازاتش هم در ماده ۱ تعیین شده در ماده ۳ مجلس به عنوان وضع یک حکم سلطانی که در مورد کالاهای ضروری مایحتاج مردم از قبیل برنج، دارو و اسال اینها. آنچه که به عنوان مایحتاج عمومی محسوب میشود اعم از ارزاق و غیر ارزاق. اگر چنین مواردی را کسی نگهداری کند حبس بکند البته بعضی از اشکالات را هم آقای عباسی فرد فرمودند من فکر میکنم کم لطفی است که میگوید چه الزامی هست که به دولت بفروشد مگر ما الزام کرده‌ایم به دولت بفروشد؟ میگوییم اگر چنین شخصی حبس کرده، تکه داشته نه به دولت بفروشد نه به مردم بلام نکرده‌ایم حتماً به دولت بفروشد به هیچکس نمیفروشد مردم هم احتیاج به آن دارند. نیاز دارند. شما را به خدا برای چنین چیزی نباید مجازات تعیین کرد؟ مقصودمان این که میگوییم در حکم احتکارات این است نه جریان احکام فقهی احتکار بلکه این موارد که مورد اشکال باشد. اگر عبارت ناراست عوض کنیم. اما اشکالاتی هم که اینجا مجازات کم است خوب این مخالفت با کلیات ندارد. شما اسمش را گذاشته‌اید تشدید. این مخالفت با کلیات نیست. شما پیشنهاد بدهید یک شوری است. الان هم میتوانید پیشنهاد بدهید. خوب مجازاتش را شدیدتر بکنید. ما گفته‌ایم از دو برابر تا ۱۰ برابر شما فرمائید تا ۱۰۰ برابر شما فرمائید زندان این پیشنهاد را میشود داد و اشکال کلی ندارد. بنابراین، بر اساس رعایت همه ابعاد قضیه، رعایت متون فقهی فقهای عظام و نظرات حضرت امام چه در مجازات چه در موارد تعیین جرائم در احتکار و غیر از احتکار کالاهای دیگری که مورد احتیاج عامه مردم هست این را هم عرض بکنم اینجا کمیسیون قضائی یکی از مواردی که خیلی رویش بحث کرده این طرح است. خیلی، در جلسه کمیسیون قضائی جلسات متعدد در جلسه مشترک کمیسیون قضائی و شورای محترم عالی قضائی بحث شده و با همه بحث‌های زیاد رعایت همه جوانب دیدیم بهترین شیوه برای آوردن یک طرح در زمینه احتکار، گرانفروشی این هست که به نظرمان رسیده طبعاً اگر پیشنهاداتی در این زمینه باشد که نمایندگان محترم تکمیلش بکنند بهتر است. یک نکته را هم در پایان عرض بکنم یک غفلتی شده در این سطر دوم که اصلاح بشود. احتکار عبارت از جمع و نگهداری ارزاق مورد نیاز و ضروری عامه مردم (گندم،

جبری بوده و اسناد این ها. یعنی می گفتند باید خلاصه سلایم تر از آن برخورد کرد. خود آقای دهقان ظاهراً بودند میفرمودند که باید سلایم تر از آن برخورد کرد آن شرعی نبوده است. و اینها حتی در این طرحی که از کمیسیون آمده مسأله اعدام را نتوانسته یعنی نخواستند مطرح کنند گفته اند کسی که به عنوان متايله با حکومت بخواهد این کارها را بکند در حکم محارب است و مجازات محارب را هم خواهند داشت. آقایان ابا داشتند از این که کلمه «اعدام» را بیاورند. در حالی که شما اگر این قوانین چندگانه ای را که نمایندگان محترم اعضاء کننده طرح اشاره کردند به آنها در تعدادی از سواد این ها برای این ها صریحاً مجازات اعدام تعیین شده اصلاً مشخص شده اسم آورده اند در همان قانون مصوب ۲۳/۲/۵۳ در ماده ۱ آن این را آورده و در بعضی از جاهای دیگر باز هست کسانی که این کارها را به عنوان بهم زدن نظم عمومی و اختلال در اداره کشور این کارها را انجام بدهند مجازات اعدام را دارد. در حالی که در این طرح تقدیمی که الان از کمیسیون آمده در آخر آمده اند، در آخر این ماده گفته اند چنانچه اعمال فوق به عنوان متايله با حکومت صورت گیرد که تشخیص آن تازه با چه کسی است مرتکب محارب بوده و به مجازات آن محکوم میشود رویشان نشده بگویند «اعدام» در حالی که در آن قوانین صریحاً «اعدام» را به عنوان مجازات آورده اند و پیشنهاد این است که همین قوانین باشد مابین ماده واحده را به این کیفیت در بیاوریم که از تاریخ تصویب این قانون مرجع رسیدگی برای قوانین ۶ گانه ای که در اینجا اشاره شده من البته عبارت را تنظیم کرده ام داده ام آنجا مرجع رسیدگی دادسراها و دادگاه های انقلاب باشد و به نظر می آید که این شکل را حل میکند ما اگر امروز از فردا اختیار بدهیم به دادسراها و دادگاه های انقلاب همان طوری که با منافقین مبارزه کرده اند همان طوری که انواع توطئه ها را در این مملکت خنثی کرده اند همان طوری که تا حال در تمام زمینه ها انصافاً خوب کار کرده اند و تمام توطئه ها را خنثی کرده اند با این توطئه ای که دشمنان انقلاب و دشمنان اسلام و آنهایی که پول دوستند و این کارها را می کنند و تعداد قابل توجهی از آنها اگر تماشایان هم نباشد برای بهم زدن نظم و به عنوان عمل ضد انقلابی این کار را انجام میدهند به حساب اینها هم به نحو شایسته خواهند رسید. پس پیشنهاد دوم من این است که «مرجع رسیدگی این قوانین موجود دادسراها و دادگاه های انقلاب باشد» و السلام. منشی - آقای رحمانی مخالف.

حسینعلی رحمانی - بسم الله الرحمن الرحيم. اصلاً بنده نمیدانم که چطور شد این پیشنهاد آمد طرح شد. نه در طرح تقدیمی نمایندگان به صورت ماده واحده یا ماده (۱) آمده یک چنین چیزی (نایب رئیس) چون یک شوری است اشکالی ندارد) و آن که اصلاً نباید مطرح باشد برای خاطر این که طرحی اسکان دارد مطرح بشود در مجلس که از تصویب کمیسیون گذشته باشد. پس اصلش قابل طرح نبود که لازم بود اجازه طرح شدن این پیشنهاد داده نشود. حالا که شده است و معلوم شد موافق هم ندارد معذرت بفرمایم آن طرح مطرح است وقتی که (نایب رئیس) - جناب آقای رحمانی این پیشنهاد دوم ایشان هست که مرجع رسیدگی به این قانون را معین میکند) آن پیشنهاد دوشم به موقع باید مطرح بشود یعنی وقتی که ما رسیدیم به مواد آخر میتوانیم یک چنین چیزی را اینجا بیاوریم و زیاد بکنیم نه این که الان... مثلاً ملاحظه فرمائید.

تبصره ماده ۳ - علاوه بر جرائم مندرج در ماده ۲ دادگاه صاحب کالاهای موضوع این ماده را الزام به فروش و یا در جاهای دیگر عناوین دیگری را ذکر میکند. پس بنابراین، ما قبل از این که هرگز نه ساده ای را تصویب بکنیم بیاوریم مرجع رسیدگی به آن شکایات را معین بکنیم به دعوی این که چند تا پیشنهاد بیان یک صفحه مثلاً کاغذ داده شده این کار صحیحی نیست بنده عرض میکنم که... (نایب رئیس) - بلی، ظاهراً اشکال جنابعالی وارد هست که عنایت فرمائید درست است که چون یک شوری است هر نوع پیشنهادی قابل رسیدگی هست منتها بعد از آن که کلیات رأی آورد ما باید به ترتیب پیشنهادهایی که در ماده ها هست رسیدگی بکنیم) شما ماده (۱) را تعریف فرمائید. اگر چنانچه سواد مناسبی هم پیشنهاد دادند به موقع آن وقت مطرح فرمائید. اینست که بنده تذکر آئین نامه ای داشتم.

نایب رئیس - تذکر جناب آقای رحمانی این هست که پیشنهادها باید بر اساس مواد به ترتیب یکی یکی رسیدگی بشود یعنی الان ماده اول این طرح اگر پیشنهادی دارید مطرح بشود تا بعد برسیم.

دارد که باز توضیح میدهم اما باید ببینیم الان ما چه چیزی کم داریم اشکال کار کجاست. همان طوری که در موافقت ها و مخالفت ها صحبت شد اگر این قوانینی که مصوب ۱۳۲۰ هست و قانونی که مصوب ۱۳۵۳ هست. باز قانونی که مصوب ۵۴ هست. باز قانونی که مصوب ۱۳۱۶ هست. باز قانونی که مصوب ۱۳۵۳ و ۵۴ هست اگر این ها را ملاحظه کنیم. این ها برای مجازات محترمان و گرانفروشان به نحو بسیار شایسته تنظیم شده و کافی هست و نمایندگان محترم تهیه کننده طرح هم توجه داشته اند به این. لذا در ماده واحده خواسته اند آنها دو برابر بشود. با توجه به وضع جنگ و به وضع موجود ۲ برابر همان مجازات ها اعمال بشود. من ماده واحده را میخوانم تقاضایم این است که نمایندگان محترم دقت فرمایند در ماده واحده دارد که به منظور جلوگیری از احتکار، گرانفروشی کالا و تعادل اقتصادی کشور در زمان جنگ (حالا بعبارتش کار نداریم) ضعف مجازات های مقرر یعنی دو برابرش. دو برابر مجازات های مقرر در قوانین ذیل اجرا خواهد بود. آن وقت قوانین را اینجا آورده ذکر کرده ۱-۲ تا ۶ ردیف قانون ذکر کرده که همه این قوانین در اینجا چاپ شده. پیشنهاد بنده این است که همین قوانین به قوت خودش باقی باشد و ۲ برابر آن را مجلس تصویب بکند الان اعمال بشود بدون این که به قانون دست بزنیم یک کار دیگر هم که به نظرم یکی از اشکالات عمده هست و آن مراجعی است که رسیدگی می کنند به این کارها. الان به این نوع مسائل در دادگستری رسیدگی میشود و دادگستری حالا بگذریم از این که اینها زحمت می کشند واقعاً کار می کنند ولی در اثر تراکم کار، در اثر زیاد بودن پرونده های کیفری، حقوقی و به تأیید مکرر ریاست محترم دیوان عالی کشور و مقامات قضائی و وزیر محترم دادگستری قاضی هم به اندازه کافی نداریم الان آن طور که باید و شاید در دادگستری ها نمیتوانند به این مجازات ها رسیدگی کنند. هم کار زیاد دارند هم آن روحیه لازم را هم بدون تعارف، باید بگویم که تمام قضات ندارند البته تعداد قابل توجهی از قضات مؤمن اند، متدین اند، متعهد اند. اما یک روحیه انقلابی که حاکم بر تمام قاضی ها باشد نیست و ما مابین همان مجازات ها را دو برابر می کنیم. مرجع رسیدگی را هم دادگاه ها و دادسراها انقلاب قرار میدهم. به نظر می آید که تمام هدف تهیه کنندگان طرح به نحو احسن و شایسته تأمین شده علاوه بر این که ضررهای که در این اصلاح هست اولاً این مسأله (نایب رئیس - وقت تمام شده است) تعریف احتکار و بعد پائین آوردن مجازات ها این اشکالات است که یک مقدارش در مخالفت ها گفته شد این ها را هم ندارد. هدف طرح دهنده ها تأمین شده مرجع رسیدگی عوض شده یک مقدار بهتر شده و بلکه خیلی بهتر شده و آن ضررها را هم ندارد. لذا من پیشنهادم این است که همان طرح اصلی با حذف تبصره ۱ و ۲ جایگزین طرح فعلی بشود که کمیسیون تقدیم کرده و السلام.

منشی - موافق؟ (اظهاری نشد)

نایب رئیس - اگر موافق ندارد دیگر بحث نمی کنیم. پیشنهاد بعد را مطرح کنید.

منشی - پیشنهاد بعدی هم از آقای ناصری است حالا اگر با ماده یک رابطه داشته باشد. این است که ماده واحده این جوری بشود. از تاریخ تصویب این قانون رسیدگی به جرائم زیر خارج از نوبت در دادسراها و دادگاه های انقلاب به عمل می آید و احکام صادره در مورد کیفرهای مقرر قطعی و غیر قابل تجدید نظر است.

بیات - قبلاً در صلاحیت دادگاه های انقلاب یک چیز تکراری است. نایب رئیس - اگر هست و منظور تان تأمین شده است دیگر بحث نمی کنیم (بیات - تکراری است) حالا توضیح بدهند.

ناصری - بلی، من خیلی خلاصه عرض میکنم حالا که آن پیشنهاد قبلی موافق نداشت حالا من نمیدانم توجه نشد یا بنده نتوانستم مطلب را خوب برسانم یا مطلب قابل قبول نبود به هر دلیل پیشنهاد دیگر من این است که ما قوانین را عیناً بگذاریم باشد ماده واحده ای که نمایندگان محترم تقدیم کرده اند مرجع رسیدگی را بدهیم به دادسراها که الان مهم ترین مشکل باز من تکرار میکنم این هست که مرجع رسیدگی درست نیست والا این قوانینی که اینجا هست من نمیدانم چقدر نمایندگان محترم ملاحظه فرمودند این قوانین خیلی غلاظ و شداد است حتی بعضی از آقایان که به عنوان موافق صحبت میکردند میگفتند که آقا اینها در زمان طاغوت تنظیم شده قابل عمل نیست. ظلمی بوده،

حسینعلی رحمانی - ماده (۱) - تعاریف: راجع به عنوانش طرح تشدید مجازات محکومان و گرانفروشان، اگر پیشنهادی هست بفرمائید.
ناصری - در طرح تقدیمی هست.
نایب رئیس - طرح تقدیمی که اصلاً رأی نیاورده است. طرح تقدیمی قابل بحث نیست.

حسینعلی رحمانی - به نظر من این چیز زایدی است و اینکه اینجا مطرح می کنند اصلاً وجهی ندارد بنده مخالفم این بود.
ناصری - تبصره ۳ ماده واحده پیشنهادی نمایندگان برای رسیدگی بحث جایگزینی است.

نایب رئیس - ظاهراً قابل طرح نیست بسیار خوب، رد شویم آقای ناصری لطف کنید اگر بعد از این که اصل آن طرح پیشنهاد نمایندگان موافق نداشت و رد شد بعد محور بحث میشود همین طرحی که رأی آورده است این که شد محور بحث چون یک شوری است پیشنهادهای جنابعالی باید در اصلاح این طرح به نحوی برای کم و زیاد کردنش باشد فرقی نمی کند ابتداء یک چیزی پیشنهاد بفرمائید یا بفرمائید فلان مطلبی که در آن طرح پیشنهادی بوده است بیاید اینجا شما الان می فرمائید تبصره ۳ که در آن پیشنهاد بوده بیاید در این متن. این جور اگر بشود قابل طرح است ولی اگر غیر از این باشد قابل طرح نیست.
ناصری - بنده نظرم این هست که طرح پیشنهادی کمیسیون را بگذاریم کنار.

نایب رئیس - امکان ندارد دیگر. رأی نیاورد گذشت، تمام شد.

ناصری - امکان دارد چون در اصل هست.

نایب رئیس - نه آقا، کم لطفی می فرمائید جناب آقای ناصری. طرح اولتان جایگزینی بود کلاً جایگزینی چون موافق نداشت تمام شد. بعد آن که باقی می ماند و قابل بحث است این است که رأی آورده. بنابراین، برای اصلاحات این کم و زیاد کردن این از نظر آئین نامه شما می توانید پیشنهادی بدهید. آن پیشنهادتان چه در آن طرح قبلی باشد چه ابتدائی باشد. لذا دیگر جایگزینی نمی تواند داشته باشد.

منشی - پیشنهاد بعدی پیشنهاد آقای زواره ای است که گفته اند عنوان طرح که بوده «طرح تشدید مجازات محکومان و گرانفروشان» بشود «قانون مجازات محکومان و گرانفروشان».

بیات - عنوان که قانون نیست.

نایب رئیس - عنوان قانون نیست اصلاً این را رویش بحث نکنید عنوان را بعد هم می توانیم اصلاح بکنیم. روی مواد قانونی بحث کنید.
زواره ای - آقای یزدی یا این را اصلاح کنید چون موضوعیت دارد.

نایب رئیس - پیشنهاد دهنده باید تکلیفش را مشخص کند از آقای ناصری سؤال می کنیم شما که مرجع رسیدگی را می خواهید مشخص بفرمائید کجاست؟ قاعدتاً یا باید آخر قانون یا یکی از بندهائی که از قسمت های قانون را ذکر بکنید که کجای این قانون می خواهید اضافه کنید. معمولاً هم در آخرش باید باشد می رسم به آن. پیشنهاد بعد را بفرمائید.

منشی - آقایان نیکروش و روحانی فر و حائری زاده پیشنهاد کرده اند که جمله بین پرانتز (گندم، جو، کشمش، خرما و روغن حیوانی و نباتی) حذف بشود.
رشیدیان - آقای یزدی، پیشنهاد آقای ناصری را...

نایب رئیس - آقای رشیدیان! عرض کردم پیشنهاد ایشان را جواب دادم که مرجع تشخیص اگر...

رشیدیان - از شما ده بار سؤال می کنیم شما رویتان را می کنید آنور.

نایب رئیس - چرا جوابتان را لطف نمی کنید و شما ۱۰ بار فرمودید بنده هم ۱۰ بار عرض کردم که جواب آقای ناصری را دادم پیشنهاد دهنده آقای ناصری بودند. آقای رشیدیان لطف کنید پیشنهاد از آقای ناصری بود به آقای ناصری هم عرض کردم (رشیدیان - آقای یزدی من هم ذی حق هستم) جنابعالی ذیحق نیستید سرکار وقتی بخواهید به عنوان مخالف یا موافق صحبت کنید حق دارید. الان هم که صحبت می کنید حق ندارید. از نظر آئین نامه الان هم شما حق ندارید صحبت کنید اگر طرح قابل بحث شد پیشنهاد قابل بحث شد شما مخالف، موافق حق دارید صحبت کنید. خواهش می کنم وقت مجلس را بی جهت نگیرید (رشیدیان - پس چرا جواب آقای زواره ای را دادید) خواهش می کنم وقت مجلس را نگیرید. پیشنهاد بعد را مطرح کنید.

منشی - مطرح شده است.

رشیدیان - ما ده بار سؤال می کنیم رویتان را می کنید آنور.

علوی تبار - (خطاب به آقای رشیدیان) می گویند تو خط سومی! بنشین آقا، بنشین.

نایب رئیس - آقای حائری زاده توضیح بفرمائید.

حائری زاده - بسم الله الرحمن الرحيم. با توجه به آنچه که آقایان مخالفین و موافقین از نظر مسائل شرعی فرمودند و اشاراتی کردند و ایراداتی که مطرح بود ما پیشنهاد کردیم که این جمله بین الهالین عبارت (گندم، جو، کشمش، خرما) آنچه که بین پرانتز هست حذف بشود. اگر منظور صرف همین چند قلم است که مخالفین هم گفتند که چند نقطه یعنی چه؟ اگر میخواهید بگوئید باز بعداً مورد ایراد آقایان علماء نباشد پس همین الان حذف کنید یعنی خودمان را تطبیق بدهیم با آنچه که اکثر آقایان مطرح کردند که اتفاق نظر در مورد احتکاراتین چند تا است یا چند تا را بنویسیم نقطه های بعدی را برداریم و غیره یا این که پرانتز را کلاً برداریم. این یک مسأله. از طرف دیگر باید خود عبارت «ارزاق» در اصطلاحات فارسی و فرهنگ لغات فارسی آنچه که اکثر فرهنگهای فارسی نوشته اند. ارزاق به معنای «جیره است و رزق و روزی» آنچه که مورد نظر آقایان است اگر غلات است باید مشخص بشود. حالا آن را در بحث بعدی پیشنهاد دیگر دادیم. ولی یک حالت عامی پیدا می کند که ارزاق مورد نیاز و ضروری مردم بعد اگر علماء و اعضای محترم شورای نگهبان نظری غیر از این دادند از این حالت عام در بیائیم و بعداً حالت خاص خواهیم گذاشت. فعلاً پرانتز حذف بشود که صرف «گندم و جو و کشمش و خرما اینها» نباشد از طرف دیگر ابهام آن چند نقطه هم برطرف میشود. ما حذف پرانتز را دادیم تا جمله به صورت کلی «ارزاق مورد نیاز و ضروری عامه مردم»، وقتی مسأله مورد نیاز و ضروری عامه مردم هست تصور نمی شود که آقایان علماء با آن مخالفت بکنند و این کلیت احتکار را از نظر ارزاق عمومی در بر بگیرد و منحصر به این چند تا هم نشود که بعداً تفسیر قانون بکنند و اشکالات پیش بیاید. متشکر.

منشی - آقای رحمانی مخالف صحبت کند.

حسینعلی رحمانی - بسم الله الرحمن الرحيم. مطالبی که ایشان فرمودند تقریباً نمی خواستند به طور قاطع هم پیشنهادشان را موجه بدانند چون که فرمودند خوب بالاخره، اگر چنانچه نظرات به خاص است. این چند نقطه را بردارید نظرات به عام است دیگر نیازی نیست اصلاً به این «پرانتز» و تناقض دارد این یک مطلب. و مطلب دیگر فرمودند به اینکه ما بیائیم «رجماً بالغیب» یک حرکت بکنیم. بیائیم همین جور بنویسیم بگوئیم که «ارزاق مورد نیاز ضروری عامه مردم»، ببینیم شورای نگهبان اگر چنانچه این را مقید کرد به چند فقره، خیلی خوب آنوقت اصلاح می کنیم. اگر چنانچه مقید نکرد بالاخره نتیجه خودمان را گرفته ایم. بنده عرض می کنم به اینکه اولاً ما وظیفه داریم مانند شورای نگهبان در مجلس، برادران و خواهران توجه بفرمایند موظف هستیم طبق قسمی که خورده ایم مثل شورای نگهبان تمام احکام را هم اسلامی تصویب بکنیم و هم مطابق قانون اساسی باشد اینکه مثلاً گفته می شود، بلی، ما یک کاری بکنیم بعداً چه میشود؟ این خلاف شرع است این یک مطلب است. مطلب دیگر این است که ما آمده ایم در برابر چیزی که نص داریم این نص حکم امام را داریم اینجا، ما بخواهیم اینجا تردید بکنیم. خیر، امام می فرمایند بنده عبارت را می خوانم توجه بفرمائید. «والاقوی عدم تحقیقه الا فی الغلات الاربع والسمن والزیت نعم هواسر مرغوب عنه فی مطلق ما یحتاج الیه الناس».

«مرغوب عنه» یعنی امر خوبی نیست. کار مکروهی است اگر حرام هم باشد عنوان احتکار پیدا نمی کند. «لکن لایثبت لغیر ما ذکر احکام الاحتکار». برای غیر «ما ذکر» احکام احتکار مترتب نمی شود و احتکار نیست و این نص است. فرمان و حکم امام است و فتوای امام است. پس بنابراین ما هیچگاه خودمان را به یک کوچه کجا نمی زنیم. بعد بگوئیم ببینیم چه می شود! ما خودمان مانند شورای محترم نگهبان در مطابقت با قانون اساسی و همچنین در مطابقت با اسلام باید نهایت سعی خودمان را بکنیم. عایهنا به هیچوجه چون مخالف با فتوای امام است. صریحاً قابل برای فتوا دادن نیست. بنده الان این عربی را هم می خواهم به فارسی ترجمه کنم. «والاقوی عدم تحقیقه الا فی الغلات الاربع والسمن والزیت».

اقوی این است که احتکار تحقق پیدا نمی کند، مگر در غلات اربعه

است. فقه ما یک فقهی است که در هر عصر و زمانی می‌تواند جامعه را اداره کند. پس مخالفت‌های امام هم نیست.

قسمت آخر عرض این است که شما ببینید این لایحه‌ها را برمی‌دارند مطالعه می‌کنند آنها این مبانی فقهی را نمی‌دانند. آنها این چند تا روایت را عربی‌اش که هیچی فارسی‌اش را هم نمی‌دانند برمی‌دارند مطالعه می‌کنند می‌گویند ببینید جمهوری اسلامی وقتی که احتکار دارد کولاک می‌کند آمده نوشته زیت و غیر ذلک. بنابراین یک عرض دیگر هم می‌خواهم بکنم اینکه پشت سرش امام فرموده از چیزهای دیگر مرغوب‌تر است نمی‌خواهد خیلی با فشار که بعد شورای نگهبان هم محقانه رد کند. مرغوب‌تر یعنی مکروه و کل مکروه جایز. از کلمه مرغوب‌تر تحریرالوسیله ما نمی‌توانیم اینجا قانون بنویسیم. بلکه از همین احکام سلطانی و حکم اخیری که امام دادند و فرمودند (نایب رئیس - وقتان تمام است). شورای محترم نگهبان هم ان شاء الله هیچ ایرادی در این رابطه نخواهد داشت و تصویب هم می‌شود و این پراتز را حذف کنید که در قانون آمدن این ایجاد شبهه برای یک عده ناآگاه که مبانی فقهی را نمی‌دانند خواهد کرد. خدا ان شاء الله به همه ما توفیق عنایت کند.

نایب رئیس - شما نظر خاصی ندارید؟

حبیبی (وزیر دادگستری) - خیر.

نایب رئیس - جناب آقای شوشتری بفرمائید.

اسماعیل شوشتری (مخبر کمیسیون قضائی) - بسم الله الرحمن الرحیم. با همه توضیحاتی که داده شد من فکر می‌کنم که جای این پیشنهاد نبود به خاطر اینکه آن نتیجه‌ای را هم که پیشنهاد دهندگان و موافق محترم می‌خواهند بگیرند نتیجه عملی ندارد به خاطر اینکه اگر شما داخل پراتز را حذف نکنید بگویند مفهوم احتکار را توسعه بدهیم حالا این مسأله بعد با نظر شورای محترم نگهبان چه خواهد شد نمی‌دانم که ما بگوئیم احتکار در همه ارزاق عمومی است اما یک اشکال به اینجا برمی‌خوریم با وجود اینکه الان در داخل پراتز این شش مورد ذکر شده است که فتوای مشهور علماء و فقهاء است. ماده ۳ می‌گوید «کالاهای ضروری مردم» طبعاً تأمین دارد نسبت به «ارزاق و غیر ارزاق»، اگر ما داخل پراتز را حذف بکنیم. ماده ۳ را بیاوریم مفهومی نخواهد داشت مجبوریم حذف بکنیم. آنوقت طبعاً در اینجا وقتی داخل پراتز را حذف کردیم می‌شود فقط ارزاق عمومی. فلذا با همین شکلی که هست اگر بماند اعتقادسان بر این است که هم مفهوم احتکار را از نظر تعریف مطابق با نظر اکثریت ذکر کردیم و هم ماده ۳ در کنارش هست که مفهوم عامی دارد بقیه ارزاق. و غیر ارزاق را شامل خواهد شد. مجازاتش هم که همان مجازات را تعیین کرده‌ایم لذا نتیجه عملی ندارد لذا با پیشنهاد مخالفیم.

لطیف صفری - الان مشکل اصلی اینست که کشمش و خرما پیش صاحبش مانده کسی نمی‌خرد.

نایب رئیس - یک پیشنهاد دیگری را مطرح کنید تا رقم تکمیل می‌شود و آقایان تشریف می‌آورند پیشنهاد بعد را مطرح کنید.

منشی - پیشنهاد بعدی پیشنهاد آقای رحمانی است. که پیشنهاد کرده‌اند ماده (۱) به این صورت اصلاح شود. «احتکار عبارت است از جمع و حبس گندم، جو، خرما و مویز و روغن و زیتون که مورد نیاز ضروری عامه مردم باشد به قصد افزایش قیمت.»

نایب رئیس - آقای رحمانی منظور شما اینجا تأمین شده است یک کمی عبارت تغییر کرده و آن این است که در پراتز آوردیم این مثالها را فرقی نمی‌کند دیگر بحث مفصلی بفرمائید...

رحمانی - این نقطه‌ها را بردارید...

نایب رئیس - یعنی عبارتی که حضرت عالی می‌فرمائید، همه قیودش به نظر می‌رسد ذکر شده فقط مثالها در پراتز آمده است.

رحمانی - نقطه‌ها را بردارید...

نایب رئیس - نقطه که نیست این را که توضیح فرمودند جناب آقای شوشتری که این اشتباه در چاپ هست فقط همین مواردی است که ذکر شده است این نقطه‌ها در چاپ اضافه شده است پس منظور شما تأمین است. رحمانی - بلی.

نایب رئیس - خیلی متشکر، پیشنهاد بعد را مطرح کنید.

منشی - پیشنهاد بعدی پیشنهاد آقای حائری زاده است که پیشنهاد

(گندم، جو، خرما، مویز) و سمن که روغن باشد دیگر روغن نباتی آن زمان نبوده روغن نباتی‌اش را هم گفت «زیت» زیت روغن نباتی نیست. روغن نباتی مخصوصی است. و اما اگر چنانچه بخواهیم غیر از این عمل بکنیم کم کم خلاصه مجلس را به انحراف و قانون گذاری را به انحراف خواهیم کشید. ما باید بر سر اسلام پای بند باشیم. «نعم هوامر مرغوب عنه فی مطلق ما یحتاج الیه الناس» بلی این امری است که چیزی است که خوب نیست. در هر چیزی که مردم احتیاج داشته باشند به عنوان اینکه احتکار باشد. «لکن لایثبت لغیر ما ذکر احکام الاحتکار»، ولی برای غیر آن مورد ثابت نمی‌شود احکام احتکار. پس بنابراین دیگر وجهی ندارد که وقتی امام صریحاً در اینجا می‌فرماید که احتکار در این چند چیز است و در غیر این چند چیز نیست. ما بگوئیم نه، ما می‌گوئیم که در هر چیزی که مردم نیاز داشته باشند ولی ما بعداً از باب ضرورت یا به هر عنوان دیگری آن را مطرح می‌کنیم یا در ماده ۳ یا تصویب می‌شود یا تصویب نمی‌شود، آن وجه دیگری دارد. علیهذا اجازه بدهید که احتکار را به همان طریقی که امام معنی فرمودند ما معنی بکنیم و بعد هم پیشنهادی بنده داده‌ام در مورد همین ماده که آنها را هم مطرح می‌فرمائید بنده بعداً عرض می‌کنم که چه باید بشود.

نایب رئیس - بسیار خوب. موافق؟

منشی - آقای روحانی فر موافق.

روحانی فر - بسم الله الرحمن الرحیم. عرض می‌کنم کاملاً برادرها دقت بفرمایند ایشان حذف این را خلاف شرع و خلاف فتوای متبع حضرت امام معرفی کردند. ظاهر قضیه هم اینطوری است. ولی یک مقداری بنده توضیح میدهم. اولاً خوب ما صاحب نظر که نیستیم ولی اگر صاحب جواهر هم یک فتوایی داشته باشد نمی‌توانیم بگوئیم آن خلاف شرع است. آراء و نظرات فقهی که متفاوت شد خلاف شرع آن است که برخلاف ضرورت باشد اجماع کل است باشد برخلاف نص قرآن باشد، پس خلاف شرع و بدعت اینها برادران تعبیر نفرمایند. مسأله روایاتی هم که ایشان خواندند خوب، فهم‌ها فرق می‌کند فهم فقهاء هم فرق می‌کند حریت در اجتهاد همین است. عرض کردم حصر اضافی که مثلاً مبنای صاحب جواهر و دیگران هست. معنایش این است که اگر مثلاً گفتند در این مجلس آن کسی که دیر می‌آید مثلاً دیگر نگویند، پشت بلندگوی مجلس بگویند هر کسی که دیر بیاید اینقدر جریمه می‌کنیم. این حصر است با کلمه حصر هم بگویند ولی حصر اضافه است یعنی در یک محدوده است. آن آقایان می‌گویند «کالاهای موجود در بازار زمان صادقین علیهم السلام» این کالاها یک نوع کالاهای خاصی بوده راوی می‌آید سؤال می‌کند می‌گوید: اصلاً توی ذهن سائل هم همین است که این کالاهای موجود در بازار فعلی کدام‌ها پیش احتکار است. و شرایط زمانی آن زمان همین جور بود، امام می‌فرماید که احتکار و لذا این در روایات دیگر نمک هم اضافه میشود. کم می‌شود زیاد میشود. اینها سؤال و جوابی یک مقداری انسان می‌تواند متوجه بشود که این جور نیست که اینها مثلاً این چند قلم ابدی باشد این اولاً.

ثانیاً فتوای امام روی چشممان. ما مقلدیم حالا گاهی هم می‌خواهیم مثلاً اظهار استدلال چیزی بکنیم عیب ندارد. امام هم اجازه میدهد که ما بال و پر پیدا کنیم ولی همین الان آقای شوشتری خواندند که استفتاء شده از امام، ایشان فرموده احتکار مقید هم نکرده در کشمش، آن سؤال کننده هم سؤالش از امام از کشمش و زیت نبوده از چیزهایی بوده که الان دارد احتکار میشود و امام فرمودند که به خصوص در اینها می‌شود جلوگیری کرد و می‌شود مجازات کرد اینها را الان از قول امام خواندند. آقای رحمانی شما توجه نفرمودید الان به این نقلهائی که آقای شوشتری از امام فرمودند؟ توجه کردید. پس بنابراین مخالفت فتوای هم نیست یکی دیگر احکام سلطانی است که ایشان فرمودند خدا رحمت کند مرحوم نائینی می‌گوید واجبات نظامیه، اصلاً خود امام آنچه که ما شنیدیم و به گوش مان خورده راجع به اخلال در نظام، نظام اقتصادی، نظام فرهنگی جامعه، نظام سیاسی اینها همه نظام است. اخلال در نظام به هر شکلی که باشد و هر عملی که تحت این عنوان قرار بگیرد چه اخلال به نظامی بدتر از اینکه در حال حاضر که همه‌تان می‌دانید که دشمن دارد چه کار می‌کند. یک عده هم سرشان پائین باشد بگویند. الناس مسلطون علی اموالهم. هرچه دلم خواست می‌فروشم اصلاً نمی‌خواهم بفروشم نمی‌دانم چه و احياناً دارد فتوا هم پیدا میکند. این عنوان اخلال به نظام و احکام سلطانی و واجبات نظامیه، بحمد الله فقه ما غنی

کرده‌اند بعد از عبارت نگهداری عبارت «غلات، داروها، مواد اولیه، کالاهای دستگاهها و قطعات» افزوده شود.

حائری زاده - بسم الله الرحمن الرحيم. اگر واقعاً می‌خواهید در جامعه کلمه خود احتکار را منحصر کنید به این چند تا، این تبعات بد اجتماعی هم خواهد داشت مگر در تبصره ۳ واقعاً بقیه سرارد بیاید وگرنه خود آقایان علماء باید بنشینند فکری بکنند الان در جامعه اگر معرفی بشود که فقط احتکار در مورد گندم است و جو، کشمش و خرما و روغن زیتون و زیتون هم نبوده در اول بعضی که اتفاق نظر بوده بعد زیتون اضافه شده بعضی آقایان مطرح می‌کنند. نمک هم می‌گویند باز بعد اضافه شده یک فکری بکنید که در جامعه کلمه «احتکار» را کلاً عوض نکنیم یا در تبصره ۳ بیاوریم کلمه «ارزاق» را هم که آوردیم در کتاب لغت فارسی این مفهوم را ندارد. در تمام کتاب لغت‌ها ارزاق (اکثر کتاب لغت‌ها) به معنی رزق و روزی است. به معنی خواربار یا چیزی که اینجا مورد نظر است نیست. من پیشنهاد کردم که این کلمه را وسعت ببخشید یا توجه به آن مسأله‌ای که فرمودند بعداً از حضرت امام استفتاء شده می‌شود این را کلیت داد و استناد به آن حرف آقای رحمانی نشود. اگر آن نظر را آقای شوشتری مجدد بخوانند که نظر بعدی حضرت امام چه بوده است می‌شود این موارد را اضافه کرد و احتکار را یک وسعت کلی ببخشید که همه موارد مورد نیاز و ضروری مردم را شامل بشود تا بعد اثراتش هم به دنبالش باشد یعنی مسأله مجازاتهای بعدی اینها، اگر غیر از این باشد و این آقایان قبول نمی‌کنند ماده ۳ را بایستی وسعت بیشتری ببخشید که غیر از کالاهای قطعات دستگاهها اینها هم در آن بیاید. من فقط پیشنهادم...

نایب رئیس - آقای حائری اگر شما در تعریف بحث دارید جوابش را را دادند اگر در حکم بحث دارید ماده سوم نظر شما را تأمین کرده است.

حائری زاده - ماده ۳...

نایب رئیس - عنایت بفرمائید وقت مجلس را نگیرید ببینید یک وقت در تعریف بحث دارید می‌گویند تعریف غلط است. تعریف توسعه پیدا کند خوب این اصطلاح است اصطلاح را که ما نمی‌توانیم با کم و زیاد قانونی کم و زیاد کنیم. اگر در مقصودتان بحث دارید آن پیشنهاد در ماده سوم تأمین شده است.

حائری زاده - من پیشنهادم را آنجا دادم چون کلمه «ارزاق» را تنها کافی نمی‌دانم من پیشنهاد دارم.

نایب رئیس - در تعریف بحث دارید؟

حائری زاده - بلی.

نایب رئیس - مخالف و موافق صحبت کنند ایشان توضیحشان را دادند.

منشی - آقای رشیدیان موافق. آقای رحمانی به عنوان مخالف صحبت کنید. حسینعلی رحمانی - بسم الله الرحمن الرحيم. بنده متأسفم بعد از اینکه مشخص شد احتکار در شرع چه موضوعی است و می‌توانیم حتی بگوئیم که یک حقیقت عرفیه پیدا کرده است حقیقت شرعیه پیدا کرده است. در نزد فقهاء و در اینجا هم ما قانون می‌خواهیم بگذرانیم. بحث لغت نیست که بگوئیم احتکار به چه معنا است حر لغت، و بعد هم بحث مجرد استحضانات و مصلحت‌اندیشی‌ها هم نیست. چون شارع بیش از ما با مسائل آشنا بوده، معذک می‌بینیم به اینکه برادران به صورتهای مختلف پافشاری می‌کنند بر اینکه ما احتکار را تسری به سایر امور هم بدهیم غیر از آن موارد نص و غیر از آن چیزی که مشهور فقهاء است که «کاد ان یکون اجماعاً» حتی در بعضی از کتب مبسوط فقه هم که بنده مراجعه کردم دیدم که اثری از اختلاف هم نیست در بین قدما و متأخرین اگر هم باشد خلاصه خیلی اندک است و اما این مسأله که می‌فرمائید احتکار در مطلق امور ممکن است بعضی از فقهاء تمایل پیدا بکنند حکم احتکار به اینکه احتکار، آنها فعلاً باوجود نصی که داریم در فتوای امام دیگر صحیح نمی‌دانیم که بیائیم و هربار به صورت دیگری در مطلب تردید بکنیم. علیهذا بنده به همان طریق که قبلاً هم عرض کردم، این مطلب را می‌توانیم بگوئیم که در این مجلس فعلاً قابل بحث نیست یعنی ما بخواهیم احتکار را به صورت دیگری بیاوریم و معنا بکنیم و به این وسعت بدهیم. اما آنچه که برادران عزیز می‌فرمایند که برداشت مردم بد میشود روی اینها، مردم که روز اول نیستند یک کلمه «لاله» که نمی‌گویند این کافی شد الا الله را هم می‌خواهند. شما وقتی که ماده ۳ دارید «هرکس کالاهای زیاد بر مصرف سالانه خود را که مورد احتیاج ضروری

عامه‌است» این ماده ۳ است. این ماده ۳ وقتی که رسیدید. ببینید تنها صحبت عرضه، «هرکس کالاهای زیاد بر مصرف سالانه خود را»، آنجا می‌توانید بحث بفرمائید. و می‌توانیم بگوئیم اصلاً بطور کلی این پیشنهاد جایش اینجا نبوده است. بنابراین به هیچوجه این قابل طرح نیست و پافشاریهائی که بعضی از برادران می‌کنند درخور تأسف است بعد از اینکه معلوم شد که بیان امام چه می‌باشد در اینجا و مشهور فقهاء و بلکه عرض می‌کنم از شهرت هم گذشته آنوقت ما بخواهیم یک چنین پیشنهادهایی بدهیم زیاد پیشنهادهای موجه‌ای نیست. این است که خواهش می‌کنم از این نوع پیشنهادها اصلاً ندهید بنده مخالف هستم.

منشی - آقای رشیدیان موافق.

رشیدیان - بسم الله الرحمن الرحيم. برادرها مخصوصاً برادر رحمانی مثل اینکه اصلاً توجه ندارند در چه زمانی و در کجا و در چه شرایطی زندگی می‌کنند شرایط اجتماعی فعلی ما که بعد از چندین هزار سال از عمر پیامبران ۱۲۴ هزار پیامبر یک شرایط اینجوری استثنائی با این ملت و با این است فداکار برای ماها پیش آمده آن هم یک استثنائی است برای ما، یک شرایط خاص، یک ملت خاص و استثنائی یک رهبر استثنائی با این شرایط دارید در یک مسأله ابتدائی که عوام الناس هم در خیابان که ما عوام حتی شاید نداریم دارند روی این بحث می‌کنند و مسأله را می‌فهمند. ما تحت عنوان احتکار کشمش مویز و خرما نمی‌خواهیم. باید ما ببینیم مردم از چه چیز رنج می‌برند. از چه چیز درد می‌کشند این آقایان ائمه جمعه‌ها هم مثل شما روحانی هستند مثل شما فهمیده هستند فقیه هستند عالمانند. پس چرا در خطبه‌هایشان فریاد می‌زنند سر این محترکین، محترکین مویز نظرشان نیست. محترکین خرما نظرشان نیست. محترکین که الان دارند داروهای ملت را هم ردیف با استعمار جهانی و استعمار جهانی آنها در ردیف آنها هستند. حتی اگر موضعی بود اگر موردی بود اگر محلی و بومی بود قابل اغماض برد. این یک توطئه جهانی است، سرتاسری است اینها همراه با منافقین هستند. اینها همراه با استعمار جهانی هستند یک مسأله خاص نیست که بگوئیم آقا یک تاجری خوب چهارتا فرض کنید کیسه فلان را ضبط کرده یا احتکار کرده. مسأله‌ای است که یک توطئه است خود شما در سخنرانی‌هایتان در خطبه‌هایتان در تحلیل‌هایتان در نوشته‌هایتان همه‌تان می‌گویند توطئه است اگر توطئه است اینجور بحث کردند آقای رحمانی که نمی‌شود که آقا کشمش و مویز در فقه آمده! آقا جان این مسأله عنوانش چیز دیگری است. عنوانش عبارتست از اینکه یک ملت بی‌اخاسته مستقل و آبرومند و با عزت زندگی بکند. یک عده‌ای نمی‌گذارند در خارج و در داخل ما با این... و شما اجتهاد! چه شد مگر ما اخباری هستیم که فقط به اخبار بچسبیم. اخبار را می‌گیرند «العالم بزمانه لاتهجم علیه اللوابس» باید تمام صورت مسأله را آقایان فقهاء در نظر بگیرند. باید شرایط خاص اجتماعی را، اینها اخلاص در نظام می‌کنند باید مرجعش دادرهای انقلاب باشد که دست چین شدند و منتخب قوه قضائیه هستند. اینها بایست به مسأله برسند اگر قرار باشد بگوئیم مویز، اصلاً مسأله موضوعیت ندارد. آوردن این طرح واقعاً برای مویز و خرما و کشمش است ما در این زمینه که مسأله‌ای نداریم. ما الان باید بگوئیم ما محتاج مردم و جنگ و جبهه و آقایی که آمدند احتکار کردند ببینیم چه کسانی هستند دارو را و داروهای مورد نیاز جبهه‌ها را انبار کرده‌اند شما می‌خواهید وضعیت ادامه داشته باشد بسم الله. فاتحه خودتان و انقلاب را هم بخوانید. والسلام علیکم.

نایب رئیس - جناب آقای حبیبی شما بحث خاصی ندارید؟ (حبیبی - خیر) روشن است؟ (حبیبی - بلی) آقای شوشتری بفرمائید.

اسماعیل شوشتری (مخبر کمیسیون قضائی) - در اینجا دوتا مسأله است که نمایندگان محترم به آن توجه بفرمایند. بحث سر این نیست که آنچه که ما محتاج عمومی است (همه نمایندگان).

نایب رئیس - این صحبت‌های بین‌الائینی نمی‌گذارد که مسأله درست مشخص بشود که بعضی‌ها واقعاً اینطور فکر کنند که محور بحث فقط مویز و خرما است. خواهش می‌کنم آقای کریمی اجازه بدهید که بحث روشن بشود. اسماعیل شوشتری (مخبر کمیسیون) - دو مسأله است که این اشتباه را به وجود می‌آورد. یکی عبارت از این است که امروز مشکل ما کجاها است و این توطئه، توطئه سیاسی است و باید با آن برخورد کرد. مجلس باید قانون بگذارد در کالاهائی که مورد احتیاج عامه مردم است باید متخلفینی که جمع‌آوری می‌کنند

حبس می‌کنند پنهان می‌کنند از فروش جلوگیری می‌کنند باید مجازات بشوند این یک بحثی است که آقای رشیدیان فرمودند مورد قبول هم است. ماده ۳ هم همین نکته را گفته است. پس بحث ما در مطالبی که آقای رشیدیان فرمودند نیست. ما هم قبول داریم و در این طرح آوردیم مجلس محترم هم کلیاتش را تصویب کرد. اما پیشنهاد این است که بیائیم مفهوم احتکار را عوض کنیم. اینجا آقای حائری برادر عزیز را من از ایشان تقاضا دارم که این مسائل را دقت بفرمایند. درست است در بین فقهاء عظام در اینکه احتکار در ۶ چیز است یا ۷ چیز است یا کلی ارزاق است اختلاف است. اما در اینکه در مفهوم احتکار طعام خوابیده دیگر مورد اختلاف نیست. شما ببینید در مقننه می‌گوید «والحکر احتباس الاطعمه ما حاجت اهل البلد الیه». نهایی می‌گوید الاحتکار هو حبس الحنطة والشعیر والذمر والزبيب والسمن من البیع مختصراً بالنفع می‌گوید الاحتکار و هو حبس الاقوات. دروس می‌گوید و منه الاحتکار و هو حبس الغلات الاربع و امثال اینها. پس در تعریف که ذکر می‌کنند که اقوات یا طعام یا امثال اینها که ما هم در ترجمه اش ارزاق آوردیم مقصود یعنی خوراکی‌ها از قبیل آنچه که قوت مردم است. آنچه که طعام مردم است جزو ماکولات است. پس بنابراین ما مفهوم را چه داعی داریم عوض بکنیم. عرض کردم در پیشنهاد قبلی، جز اینکه ما اگر این کار را بکنیم مورد اشکال شورای محترم نگهبان قرار بگیرد و برگردد نتیجه دیگری ندارد. ماکه در ماده ۳ آمدیم ذکر کردیم اما نه به عنوان احتکار، عرض کردم، ما نمی‌توانیم مفهوم را تغییر بدهیم. اما ما در ماده ۴ عرض کردم نظر حضرت امام را هم خواندم مابه عنوان اینکه تعزیر شرعی هم نمی‌گوئیم به عنوان یک حکم سلطانی برای کلیه کالاها که اعم است از ارزاق و غیر ارزاق آن سواردی که پیشنهاد دهندگان می‌فرمایند. کلیه کالاهائی که مورد نیاز عامه مردم است کسی پنهان نکند کسی از فروش جلوگیری نکند همان مجازات را دارد ویرایش مجازات تعیین می‌کنیم. اما نه به عنوان احتکار. پس نتیجه‌ای عاید نمی‌شود جز اینکه ممکن است مورد اشکال شورای نگهبان قرار بگیرد و باقتنای فقهاء مغایرت داشته باشد. لذا ما خیلی داعی نمی‌بینیم که این گونه پیشنهادات مطرح بشود و طرح رویش فکر شده و جامع به نظر میرسد نتیجه عملی هم ندارد جز اینکه طرح را خراب بکنیم. لذا با پیشنهاد مخالفیم.

نایب رئیس - ۱۸۰ نفر حضور دارند. پیشنهاد اول را مشخص بفرمائید. منشی - پیشنهاد اول آقایان این بود که آن عبارت بین الهالین یعنی کلمات (گندم، جو، کشمش، خرما و روغن حیوانی و نباتی) این چند کلمه حذف بشود.

نایب رئیس - موافقان با این پیشنهاد قیام بفرمایند (عده کمی برخاستند) تصویب نشد. پیشنهاد بعد را که بحث شد قرائت بفرمائید.

منشی - پیشنهاد اخیر هم این است که عبارت اینجور بشود احتکار عبارت است از «جمع و نگهداری ارزاق، غلات دارو، مواد اولیه، کالاهای و دستگاهها و قطعات مورد نیاز و ضروری عامه مردم به قصد افزایش قیمت.»

نایب رئیس - آقای حائری به عنوان یک جعل اصطلاح رأی بگیریم یا به عنوان یک پیشنهاد...

حائری زاده - اعتقاد دارم.

نایب رئیس - نه به عنوان جعل اصطلاح است، رأی بگیریم؟

حائری زاده - بلی.

نایب رئیس - ۱۸۰ نفر حضور دارند موافقان با این پیشنهاد قیام بفرمایند (عده کمی برخاستند) تصویب نشد. بقیه پیشنهادات میماند برای جلسه بعد سؤالی رسیده است مطرح کنید.

۶ - اعلام وصول سؤال آقای ارسلان صفائی از وزیر برنامه و بودجه

نایب رئیس - سؤال را مطرح کنید.

منشی - آقای صفائی نماینده باختران سؤالی دارند از وزیر محترم برنامه و بودجه در مورد «مبنای تنظیم بودجه و توزیع اعتبارات استانی و اولویت‌های کشاورزی و عدم تجدیدنظر در مدیریت برنامه و بودجه استان باختران» که بدین وسیله اعلام وصول می‌شود.

نایب رئیس - اساسی غائبین و دیرآمدگان را بخوانید.

منشی - غائبین غیرموجه جلسه امروز عبارتند از آقایان: اسفندیارپور - سید حسین حسینی قائم - سید خاوری - سید سطر کاظمی - حاتم نارویی - علی رحیم یوسف پور.

اساسی تأخیر کنندگان در ابتدای جلسه آقایان: نجفی رهنائی ۲۰ دقیقه - نورمحمد محمودیان ۲۰ دقیقه - علی مثبت فاضل ۵ دقیقه - فخرالدین حجازی ۲۰ دقیقه - سید محمد اصغری ۵ دقیقه - آتورخانشو ۲ دقیقه - بادامچیان ۲ دقیقه - رحیمی قروه ۲۸ دقیقه - کاشانی ۲۰ دقیقه - فارسی ۲ دقیقه - احمدی ۲ دقیقه - ابراهیمی ۲۲ دقیقه - عوض زاده ۲۷ دقیقه - کاظمی خلخال ۲۷ دقیقه - دعائی ۲۷ دقیقه. و ضمناً آقای آتورخانشو هم غائب اعلام شده که سرخصی داشته‌اند، اصلاح میشود.

۷ - پایان جلسه و تاریخ تشکیل جلسه آینده و دستور آن

نایب رئیس - جلسه بعد فردا صبح ساعت ۷/۳۰ خواهد بود دنباله دستور جلسه هفته‌ای هم دستور جلسه فردا است. ختم جلسه اعلام میشود.

(جلسه در ساعت ۱۲/۱۰ پایان یافت)

رئیس مجلس شورای اسلامی - اکبر هاشمی رفسنجانی